

UCG
Univerzitet Crne Gore

BILTEN

ISSN 1800-5101

Univerziteta Crne Gore

<http://www.ucg.ac.me>

Univerzitet Crne Gore
Cetinjska br. 2

Broj : 605
Godina : 2024.
Podgorica, 4. april 2024.

Broj primjeraka : 50

REFERAT

Za izbor u akademsko zvanje za oblast: **Urbanističko planiranje i projektovanje** na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Konkurs je objavljen na sajtu Zavoda za zapošljavanje Crne Gore dana 13.10.2023. godine. Na raspisani Konkurs javila se kandidatkinja **DR NEVENA MAŠANOVIĆ**.

BIOGRAFIJA

Rođena sam 22.11.1987. godine u Podgorici, Crna Gora. Nakon završene Osnovne škole "Sutjeska" upisujem Gimnaziju "Slobodan Škerović", 2002. godine u Podgorici, prirodno-matematički smjer. Osnovne akademske studije upisujem 2006. godine, specijalističke 2009. i iste završavam odbranom diplomske teme "*Urbanističko rješenje središnjeg segmenta grada Danilovgrada*" pod mentorstvom prof.dr S.Popovića i komentorstvom prof.dr.sc. Nenada Lipovca sa Sveučilišta u Zagrebu, a na temelju međunarodne saradnje Ministarstva prosvjete i nauke Republike Crne Gore i Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske. Magistarske studije upisujem 2011. godine – smjer Urbanistička organizacija prostora. Iste završavam 2015. godine odbranom magistarske teme "*Istoriografski i urbanistički uslovi za formiranje Orje Luke u Bjelopavličkoj ravnici*" pod mentorstvom prof.dr S.Popovića. Doktorske studije upisala sam 2016. godine na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, odsjek Arhitektura i urbanizam, a doktorski rad odbranila sam 2022. na temu "*Ruralna naselja kontinentalne Crne Gore – kriteriji očuvanja i zaštite njihovih prostornih vrijednosti*" pod mentorstvom prof.dr.sc. Nenada Lipovca. Dobitnica sam stipendije Ministarstva prosvjete i nauke Republike Crne Gore (2006.) za talentovane

studente, međunarodne organizacije IAESTE za stručno usavršavanje u Varšavi, Poljska (2008.), Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske za rad na specijalističkom završnom radu (2009.) te Ministarstva za obrazovanje, znanost i sport Republike Slovenije za usavršavanje iz oblasti urbanizma na Arhitektonskom fakultetu u Ljubljani (2011.), na katedri tadašnjeg dekana i prof.dr Petra Gabrijelčiča.

PODACI O RADNIM MJESTIMA

Po dobijenoj stipendiji za stručno usavršavanje 2008. godine, svoj prvi radni angažman započinem u Arhitektonskom birou u Varšavi–Poljska. Godine 2010. otpočinem pripravnički staž i nastavljam radni angažman kao projektant-saradnik u Republičkom zavodu za urbanizam i projektovanje u Podgorici, na poslovima izrade projektne dokumentacije, dominantno iz oblasti urbanističkog planiranja i projektovanja. Na Univerzitetu Crne Gore zaposlena sam od 2014. godine na predmetima iz oblasti Urbanističkog planiranja i projektovanja i to: Osnovi urbanističkog projektovanja 1, Osnovi urbanističkog projektovanja 2, Urbanističko projektovanje 1, Urbanističko projektovanje 2, Urbane funkcije i strukture, Parterna (pejzažna) arhitektura, Urbanističko planiranje, Urbanističko planiranje 2, Sintezni urbanistički projekat-završni rad. Na istoj univerzitetnoj jedinici bila sam angažovana i na predmetima iz oblasti Arhitektonskog projektovanja i to: Nacrtna geometrija I, Nacrtna geometrija i perspektiva, Vizuelizacija i modeli I, Vizuelizacija i modeli II, Arhitektonska analiza I, Arhitektonsko projektovanje I (Objekti kolektivnog stanovanja), Arhitektonsko projektovanje II (Školski i predškolski objekti) i Javni objekti.

KLASIFIKACIONA BIOGRAFIJA

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST					
Radovi u naučnim časopisima					
Q1	Rad u vodećem međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na WoS listama, rangiran u prvih 25% časopisa)			Ukupno za referencu	Za kandidata
1.	Q1.1.	Savić, S., Mašanović, N., Bajić Sestović, J. (2022). Planning Criteria and Models for the Development of Urban Structures of Coastal Settlements of Boka Kotorska. <i>Sustainability</i> 2022, 14(15), 9467; https://doi.org/10.3390/su14159467 Article Received: 2 July 2022 / Revised: 23 July 2022 / Accepted: 28 July 2022 / Published: 2 August 2022		10	5
Q3	Rad u vodećem međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 75% časopisa)			Ukupno za referencu	Za kandidata
1.	Q3.1.	Mašanović, N., Lipovac, N., Jevrić, M. (2021). Montenegrin Rural Settlement Attributes, Problems and Possibilities for Development According to Their Regional Affiliation. <i>Prostor: a scholarly journal of architecture and urban planning</i> , 29/1 (61): 119129; https://doi.org/10.31522/p.29.1(61).10 Article Received: 9.11.2020. / Accepted: 18.6.2021 ISSN: 1330-0652 COBISS.CG-ID 18707716		6	6
Q5	Rad u međunarodnom časopisu koji nije indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama			Ukupno za referencu	Za kandidata
1.	Q5.1.	Popović, S. G., Bajić Sestović J., Đurović Mašanović N., Vlahović, S.(2016). Planning network of sports facilities in the context of Montenegro case study: Herceg Novi, Podgorica and Danilovgrad. <i>Sport</i>		4	1.33

		Mont, 14(2): 45-51. ISSN: 1451-7485 COBISS.CG-ID 34044432		
2.	Q5.2.	Popović, S.G., Đurović, N., Murgul, V. (2015) Formation, Development and Issues of Montenegro Rural Settlements in the Case of Village Orja Luka in Bjelopavlići. <i>Procedia engineering</i> , 117: 832-840. https://doi.org/10.1016/j.proeng.2015.08.148 ISSN 1877-7058 COBISS.CG-ID 2048199245	4	2
Radovi na naučnim konferencijama, učešća na izložbama i slično				
K6 Kustoski rad na međunarodnoj izložbi (sa međunarodnom selekcijom i katalogom štampanim na jednom od svjetskih jezika); učešće u žiriju međunarodnog konkursa; učešće u žiriju međunarodnih takmičenja			Ukupno za referencu	Za kandidata
1.	K6.1.	Učešće na međunarodni, opšti, idejni, jednostepeni i anonimni konkurs "Konkurs za izradu idejnog arhitektonsko-urbanističkog rješenja stambeno-poslovnih objekata i podzemne garaže u okviru DUP-a „Univerzitetski centar“, Izmjene i dopune, u Podgorici" (2022.)	1	1
K7 Učešće na međunarodnoj izložbi (sa međunarodnom selekcijom i katalogom štampanim na jednom od svjetskih jezika)			Ukupno za referencu	Za kandidata
1.	K7.1.	Perović, S., Savić, S., Mašanović, N. (2023) <i>Međunarodna izložba hortikulture – Biofilni dizajn / Biohilic (re)Design: EXPO 2023 Kahramanmaraç, Montenegro representation</i>	2	0.66
2.	K7.2.	Popović, S. G., Arbutina, D., Lipovac, N., Lalošević, I., Sušić, Z., Nikolić, G., Jovetić, A., Čurović, Ž., Savić, S., Mašanović, N., Rovčanin, G., Ašanin, A., (2020). Procjena uticaja na baštinu za prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotora. 29. <i>Međunarodni salon urbanizma u kategoriji: Istraživanja, studije i projekti iz oblasti prostornog i urbanističkog planiranja</i> . Kragujevac: Udruženje urbanista Srbije	2	0.4
3	K7.3.	Popović, S. G., Bajić Šestović J., Savić, S., Mašanović N., (2019). Učešće na internacionalnoj naučnoj konferenciji R.E.D.S., Matera, 2019. Conference: REDS SYMPOSIUM MATERA 2019 Dwelling on EarthAt: MATERA 2019 U poster sesiji: <i>Urban Renewal of Settlement Orja Luka, Montenegro (student works)</i> .	2	0.5
4.	K7.4.	Mašanović, N. (2019). Učešće na međunarodnoj naučnoj konferenciji Montenegrin Sports Academy, Cavtat, 2019. Conference: <i>The 16th Annual Scientific Conference of Montenegrin Sports Academy "Sport, Physical Activity and Health: Contemporary Perspectives"</i> ; U poster sesiji: <i>Network Planning of Sports Facilities in The City Center of Municipality Mojkovac</i> .	2	2
5.	K7.5.	Mašanović, N. (2018). Učešće na međunarodnoj naučnoj konferenciji GEO Eco-Agro, Podgorica, 2018. Conference: <i>International GEA (GEO Eco-Agro) Conference "Green Room Sessions"</i> ; U poster sesiji: <i>Determinations of rural area: Review of the criteria and indicators for defining rural areas</i> .	2	2
6.	K7.6.	Mašanović, N. (2017). Učešće na međunarodnoj naučnoj konferenciji Montenegrin Sports Academy, Budva, 2017. Conference: <i>14th International Scientific Conference TRANSFORMATION PROCESSES IN SPORT SPORT PERFORMANCE</i> ; U poster sesiji: <i>Planning the Network of Sports Facilities in Old Royal Capital Cetinje</i> .	2	2
S6 Stručna knjiga izdata kod nas			Ukupno za referencu	Za kandidata
1.	S6.1.	Urednici: Perović, S., Savić, S., Mašanović, N. Katalog: <i>Međunarodna izložba hortikulture – Biofilni dizajn / Biohilic (re)Design: EXPO 2023 Kahramanmaraç, Montenegro representation</i> (2023). Izdavač: Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma - Direktorat glavnog državnog arhitekta i razvoja arhitekture ISBN 978-9940-8919-1-6 COBISS.CG-ID 26927108 Realizovana istoimena izložba u Kahramanmarašu, Turska 14.10.2023.	1	0.33
2.	S6.2.	Urednici: Popović, S., Mašanović, N., Cačić, M., Lazarević, S., Raspopović, B. Katalog: <i>Urbanističko planiranje: Kasarna Morača-Podgorica / Urban Planning: Kasarna Morača-Podgorica</i> (2020). Izdavač: Arhitektonski fakultet u Podgorici, Univerzitet Crne Gore. ISBN 978-86-86625-32-8 COBISS.CG-ID 15514884 Realizovana istoimena izložba u zgradi Gradskog parlamenta u Podgorici 16.11.2020.	1	0.2
3.	S6.3.	Urednici: Popović, S., Perović, S., Bajić-Šestović, J., Vlahović, S., Alihodžić Jašarović, E., Đurović Mašanović, N. Katalog: <i>Otvoreni javni prostori gradova Crne Gore / Open public spaces of cities in Montenegro</i> (2018).	1	0.2

		Izdavač: Arhitektonski fakultet u Podgorici, Univerzitet Crne Gore. ISBN 978-86-86625-22-9 COBISS.CG-ID 36018448 Realizovana istoimena izložba u zgradi Rektorata 10.17.2018.		
4.	S6.4.	Urednici: Popović,S., Bajić-Sestović,J., Vlahović,S., Mašanović, N. Katalog: <i>Urbana obnova naselja Orja Luka / Urban renewal of settlement Orja Luka</i> (2017). Izdavač: Arhitektonski fakultet u Podgorici, Univerzitet Crne Gore. ISBN 978-86-86625-20-5 COBISS.CG-ID 34559504 Realizovana istoimena izložba u Centar za kulturu Danilovgrad, 25.12.-31.12.2017.	1	0.25

Ostala stručna djelatnost

R16 Nagrada na međunarodnom konkursu, izbor u ekspertskim tijelima međunarodnih organizacija			Ukupno za referencu	Za kandidata
1.	R16.1.	Popović, S. G., Arbutina, D., Lipovac, N., Lalošević, I., Sušić, Z., Nikolić, G., Jovetić, A., Čurović, Z., Savić, S., Mašanović, N. , Rovčanin, G., Ašanin, A., (2020). Procjena uticaja na baštinu za prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotora. <i>II nagrada na 29. Međunarodnom salonu urbanizma u kategoriji: Istraživanja, studije i projekti iz oblasti prostornog i urbanističkog planiranja</i> . Kragujevac: Udruženje urbanista Srbije	3	1
2.	R16.2.	Đurović, N. (2012). Urbanističko rješenje središnjeg segmenta grada Danilovgrada – diplomski rad. <i>III nagrada na 21. Međunarodnom salonu urbanizma u kategoriji: Studentski radovi</i> : Udruženje urbanista Srbije	3	1

Inovativna djelatnost

I7 Realizovan soj, sorta ili rasa, arhitektonsko, građevinsko ili urbanističko autorsko djelo na nacionalnom nivou			Ukupno za referencu	Za kandidata
1.	I7.1.	Naziv prostorno-planskog dokumenta: <i>Izmjene i dopune Detaljnog urbanističkog plana „Pobrežje zona F” u Podgorici</i> ; Đurović, N. , projektant; (2012.)	3	1.5
2.	I7.2.	Naziv prostorno-planskog dokumenta: <i>Detaljni urbanistički plan „Sportska zona“</i> ; Đurović, N. , projektant; (2013.)	3	1.5
3.	I7.3.	Naziv prostorno-planskog dokumenta: <i>Izmjene i dopune Detaljnog urbanističkog plana „Centar sa Gornjim Mojkovcem“</i> ; Đurović, N. , projektant; (2013.)	3	1.5
4.	I7.4.	Naziv prostorno-planskog dokumenta: <i>Izmjene i dopune Detaljnog urbanističkog plana “Konik - Stari Aerodrom” u Podgorici</i> ; Đurović, N. , projektant; (2013.)	3	1.5
5.	I7.5.	Naziv prostorno-planskog dokumenta: <i>Detaljni urbanistički plan “Zagorič 1 – dio zone A”, izmjene i dopune</i> ; Đurović, N. , projektant; (2013.)	3	1.5
6.	I7.6.	Naziv prostorno-planskog dokumenta: <i>Državna studija lokacije “Dio sektora 46 - Kamenovo”</i> ; Đurović, N. , projektant; (2014.)	3	1.5
7.	I7.7.	Naziv prostorno-planskog dokumenta: <i>Državna studija lokacije “Virpazar”</i> ; Mašanović, N. , projektant; (2015.)	3	1.5
8.	I7.8.	Naziv projekta: <i>Glavni projekat rekonstrukcije, dogradnje i nadogradnje Vrtića u ul. Lenke Jurišević u Bijelom Polju</i> ; Đurović, N. , projektant; (2011.)	3	1.5
9.	I7.9.	Naziv projekta: <i>Glavni projekat rekonstrukcije i dogradnje Gradske kapele, Bijelo Polje</i> ; Đurović, N. , projektant; (2012.)	3	1.5
10.	I7.10.	Naziv projekta: <i>Glavni projekat Gradske tržnice Bijelo Polje</i> ; Đurović, N. , projektant; (2013.)	3	1.5
11.	I7.11.	Naziv projekta: <i>Glavni projekat rekonstrukcije individualnog objekta u dnevni centar za osobe sa posebnim potrebama na urbanističkoj parceli br. 2090/178 u Podgorici, DUP “Konik – Stari Aerodrom”</i> ; Đurović, N. , projektant; (2013.)	3	1.5
12.	I7.12.	Naziv projekta: <i>Glavni projekat individualnog stambenog objekta, kat. par. 2344/4 KO Jastrebo, Opština Danilovgrad</i> ; Đurović, N. , projektant; (2013.)	3	1.5
13.	I7.13.	Naziv projekta: <i>Glavni projekat individualnog stambenog objekta, UP 460, dio kat. par. 97, KO Pobrđe, Opština Kotor</i> ; Đurović, N. , projektant; (2013.)	3	1.5
14.	I7.14.	Naziv projekta: <i>Glavni projekat adaptacije Centralne univerzitetske biblioteke sa čitaonom u zgradi Tehničkih fakulteta</i> , Podgorica; Mašanović, N. , projektant; (2019.)	3	1.5
15.	I7.15.	Naziv projekta: <i>Glavni projekat enterijera Co-working space u zgradi Tehničkih fakulteta za boravak doktoranata UCG</i> , Podgorica; Mašanović, N. , projektant; (2019.)	3	3
16.	I7.16.	Naziv projekta: <i>Glavni projekat adaptacije enterijera amfiteatra 106 u zgradi Tehničkih fakulteta</i> , Podgorica; Mašanović, N. , projektant;	3	3

		(2021.)		
17.	I7.17.	Naziv projekta: <i>Glavni projekat adaptacije enterijera holova i hodnika Skupštine Crne Gore</i> , Podgorica; Mašanović, N. , projektant; (2021.)	3	3
Projekti				
18 Učešće u međunarodnom naučnom projektu			Ukupno za referencu	Za kandidata
1.	I8.1.	<i>APLE – Architecture Pop-up Lab Exchange (ref number 101082800)</i> , nosilac projekta: Univerzitet u Sarajevu, Bosna i Hercegovina; partnerska ustanova: Arhitektonski fakultet u Podgorici, Univerzitet Crne Gore, 2023. godina.	4	1
19 Učešće u nacionalnom naučnom projektu			Ukupno za referencu	Za kandidata
1.	I9.1.	<i>Procjena uticaja na baštinu za prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotora - Heritage Impact Assessment for the Natural and Culturo-Historical Region of Kotor – Heritage Impact Assessment (HIA Boka Kotorska)</i> , Ministarstvo kulture CG, nosilac projekta: Arhitektonski fakultet Univerziteta Crne Gore (rukovodilac: prof. dr Svetislav G. Popović), 2019. godina	2	1

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	18	18	26.87	26.87
2. STRUČNI RAD	18	18	31.00	31.00
UKUPNO		36		57.87

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Dr Nevena Mašanović je završila osnovne i specijalističke studije na Arhitektonskom fakultetu u Podgorici, Univerziteta Crne Gore 2010. godine odbranom teme "*Urbanističko rješenje središnjeg segmenta grada Danilovgrada*" pod mentorstvom prof. dr Svetislava Popovića (Univerzitet Crne Gore) i komentorstvom prof.dr.sc. Nenada Lipovca (Sveučilište u Zagrebu). Magistarske studije (smjer Urbanistička organizacija prostora) završila je 2016. godine odbranom teme "*Istoriografski i urbanistički uslovi za formiranje Orje Luke u Bjelopavličkoj ravnici*" pod mentorstvom prof. dr S. Popovića. Doktorske studije upisala je 2016. godine na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i iste završila 2022. godine odbranom doktorske disertacije "*Ruralna naselja kontinentalne Crne Gore – kriteriji očuvanja i zaštite njihovih prostornih vrijednosti*" pod mentorstvom prof.dr.sc. N. Lipovca.

Tokom redovnih studija, kandidatkinja je bila dobitnik niza stipendija: Ministarstva prosvjete i nauke Republike Crne Gore za talentovane studente (2006.), međunarodne organizacije IAESTE za stručno usavršavanje u Varšavi, Poljska (2008.), Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske za rad na završnom radu (2009.) te Ministarstva za obrazovanje, znanost i šport Republike Slovenije za usavršavanje iz oblasti urbanizma na Arhitektonskom fakultetu u Ljubljani (2011.), na katedri tadašnjeg dekana i prof. dr Petra Gabrijelčića. Bila je učesnik na nacionalnim i međunarodnim studentskim konferencijama i izložbama studentskih radova.

Na osnovu prethodnog zaključujem da dr Nevena Mašanović posjeduje odgovarajući stepen obrazovanja, te ispunjava sve potrebne uslove koji su definisani Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja za izbor u akademsko zvanje *Docent*.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA

Iz klasifikacione bibliografije jasno se čita da je dosadašnji naučnoistraživački rad dr Nevene Mašanović vrlo širok i produktivan.

Naučno-istraživački rad kolegice Mašanović uključuje uglavnom teme iz polja urbanističkog planiranja i projektovanja, urbanističkih i arhitektonskih teorija, revitalizacije tradicionalnog graditeljstva i kulturne baštine. Rezultate svojih istraživanja publikovala je u prestižnim naučnim međunarodnim časopisima, kao i zbornicima radova s konferencija. Dva rada su objavljena u

vodećim međunarodnim časopisima, jedan u kategoriji Q1, drugi u kategoriji Q3 i dva rada u kategoriji Q5. U pogledu naučnog doprinosa posebno se ističu dva rada kandidatkinje:

1. Savić, S., **Mašanović, N.**, Bajić Šestović, J. (2022.), Planning Criteria and Models for the Development of Urban Structures of Coastal Settlements of Boka Kotorska. *Sustainability* 2022, 14(15), 9467.

Kroz ovo istraživanje kandidatkinja se bavi definisanjem planskih kriterijuma i modela za razvoj urbanih struktura naselja na obalnoj liniji Boke Kotorske, u razdoblju od 1945. do 2006. godine. Nakon sprovedene analize naučnih istraživanja za ovo područje, kao i analize dostupne arhivske građe i statističkih podataka, izvršena je komparativna analiza širenja naselja Boke Kotorske. U radu se prepoznaju planski kriterijumi i modela kroz prethodno sistematizovanu i vrjednovanu prostorno-plansku dokumentaciju, i predloženi novi planerski kriterijumi i modeli unapređenja obalnih naselja Boke Kotorske, a koja se mogu koristiti i na praktičnom nivou, odnosno kroz izradu prostorno-planske dokumentacije, studija i ekspertiza, što ujedno predstavlja i glavni naučni doprinos ovog rada.

2. **Mašanović, N.**, Lipovac, N., Jevrić, M. (2021.), Montenegrin Rural Settlement Attributes, Problems and Possibilities for Development According to Their Regional Affiliation. *Prostor: a scholarly journal of architecture and urban planning*, 29/1 (61): 119129.

U ovom radu kandidatkinja se bavi ruralnim naseljima kroz njihov nastanak, razvoj, današnju pojavnost i položaj u mreži naselja Crne Gore. Glavni poticaj za istraživanje su izražena kompleksna problematika ovih prostora posebno u dijelu neadekvatnog tretmana ruralnih naselja i ruralnog naslijeđa kroz prostorno plansku-dokumentaciju i zakonsku regulative. Ciljevi ovog istraživanja su utvrđivanje razloga odumiranja i propadanja ovih prostora, zanemarivanja tradicijskog graditeljstva kao i predlaganje smjernica za održivi razvoj ruralnih prostora, uz određivanje mogućnosti za očuvanje i savremeno korištenje istih. Kroz ovo istraživanje postavljeno je i dokazano nekoliko hipoteza od kojih se kao najbitnije izdvajaju: pretpostavka da postoji postupak kojim bi se utvrdili glavni pokretači i uslovi nastanka i razvoja ruralnih naselja Crne Gore; pretpostavka da se u ruralnim naseljima može pronaći jedinstvenost, kako u pojavnosti tako i u budućem ekonomskom razvoju, oslanjajući se na potencijale koje posjeduju, kako bi se zaustavio negativni trend njihovog napuštanja i stvorili uslovi za njihovu samoodrživost i prepoznatljivost u planiranju ekonomskog razvoja Crne Gore.

Kvantitativno, s ukupno 57.8 poena u naučnoistraživačkom radu, te, kvalitativno, na osnovu sadržaja više naučnih doprinosa i objavljivanja istih u vodećim međunarodnim časopisima, kod

koleginice Mašanović jasno se ispoljava naglašen senzibilitet za bavljenje naučnoistraživačkim radom.

Na osnovu prethodnog i dugogodišnjeg neposrednog praćenja naučnoistraživačkog rada kandidatkinje Mašanović mišljenja sam da ispunjava u potpunosti uslov za izbor u akademsko zvanje *Docent*.

OCJENA STRUČNOG RADA

Dr Nevena Mašanović kontinuirano primjenjuje svoje profesionalne kompetencije i interese u raznolikim oblicima djelovanja u oblastima urbanizma i arhitekture. U svom četrnaestogodišnjem stručnom angažmanu, kao saradnik planer/projektant učestvovala je u izradi prostorno-planske dokumentacije različitih nivoa. Posebno se ističe njen angažman u „Republičkom zavodu za urbanizam i projektovanje” u Podgorici, gdje je bila saradnik na više od deset urbanističkih planova i projekata. Rezulate svoga rada prezentovala je široj publici, kroz domaće i međunarodne izložbe, salone i konferencije. Neki od istaknutih urbanističkih projekata i teorijskih istraživanja nagrađeni su domaćim i inostranim nagradama i priznanjima. U njenom radu prepoznaje se težnja za povezivanjem teorije i prakse na polju urbanizma kao društveno angažovane djelatnosti.

Dosadašnje produktivno profesionalno iskustvo dr Nevene Mašanović, obiluje brojnim stručnim kvalitetama koje je dodatno preporučuju za izbor u zvanje docenta za oblast Urbanističko planiranje i projektovanje.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	/	15	/	23,87
2. STRUČNI RAD	/	21	/	34,00
UKUPNO		36		57,87

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Detaljnou analizom materijala iz prijave koja je podnesena na konkurs, jasno se prepoznaje značajna stručna, pedagoška i profesionalna osposobljenost koleginice Nevene Mašanović. Prateći njen rad kroz decenijsku saradnju, mogu konstatovati da je koleginica Mašanović pokazala izuzetnu posvećenost, efikasnost i produktivnost u svim aspektima djelovanja. Sa ostvarenih ukupno 57,87 bodova, od čega 2 rada objavljena u međunarodnim časopisima koji se nalaze u kategorijama Q1–Q4 koleginica Mašanović je kvantitativno ostvarila više bodova od uslova za izbor u akademsko zvanje *Docent*.

Na osnovu prethodnog, konstatujem da su ispunjeni svi formalni uslovi za izbor u zvanje koleginice Mašanović, a koji su propisani Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademsko zvanje na Univerzitetu Crne Gore.

Sa zadovoljstvom predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da dr Nevenu Mašanović izabere u akademsko zvanje docent za oblast Urbanističko planiranje i projektovanje na Arhitektonskom fakultetu u Podgorici Univerziteta Crne Gore.

RECENZENT

Prof.dr Svetlana K. Perović
Arhitektonski fakultet u Podgorici,
Univerzitet Crne Gore

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Dr Nevena Mašanović rođena je 22. novembra 1987. godine u Podgorici, Crna Gora. Nakon završene Osnovne škole "Sutjeska" upisuje Gimnaziju "Slobodan Škerović" u Podgorici, prirodno-matematički smjer. Osnovne akademske studije upisuje 2006., a

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Koleginica Dr Nevena Mašanović je dodatno istakla svoju profesionalnost istakla tokom decenijske pedagoške aktivnosti na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta Crne Gore, na poziciji saradnice u nastavi na predmetima od prve do pete godine. Doprinos pedagoškom radu vidljiv je kroz njenu posvećenost i entuzijazam u angažovanju sa studentima, što sam imala priliku da ispratim iz pozicije predmetnog nastavnika na više predmeta gdje je koleginica izvodila vježbe sa studentima. Od 2014. godine angažovana je na izvođenju vježbi na osnovnim, specijalističkim i master nivoima studija, na predmetima iz oblasti *Urbanizma*: Osnovi urbanističkog projektovanja 1, Osnovi urbanističkog projektovanja 2, Urbanističko projektovanje 1, Urbanističko projektovanje 2, Urbane funkcije i strukture, Urbanističko planiranje, Parterna arhitektura i Sintezni urbanistički projekat II - završni rad, kao i na predmetima iz oblasti *Arhitektonsko projektovanje*: Nacrtna geometrija, Nacrtna geometrija i perspektiva, Arhitektonsko projektovanje II (Školski i predškolski objekti), Javni objekti I i Javni objekti II. Kao saradnica u nastavi pokazala je svoju opredijeljenost ka ravnopravnom tretmanu teorije i prakse, dajući doprinos unapređenju nastavnog procesa i prateći dinamiku savremenih promjena oblasti koje istražuje, na polju nauke, struke i tendencija u edukaciji arhitekata. Prema ocjeni studenata i profesora koleginica Mašanović posvećeno obavlja sve nastavne aktivnosti.

Istaknut dugogodišnji rad sa studentima iz pozicije saradnice u nastavi oblikovao je značajno pedagošku osposobljenost dr Nevenu Mašanović, što je preporučuje za izbor u akademsko zvanje *Docent*.

specijalističke 2009. godine i iste završava odbranom završnog rada "*Urbanističko rješenje središnjeg segmenta grada Danilovgrada*" pod mentorstvom prof. dr Svetislava G. Popovića (Univerzitet Crne Gore) i komentorstvom prof.dr.sc. Nenada Lipovca (Sveučilište u Zagrebu), a na temelju međunarodne saradnje Ministarstva prosvjete i nauke Republike Crne Gore i Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske. Magistarske studije upisuje 2011. godine – smjer *Urbanistička organizacija prostora*. Iste završava 2015. odbranom magistarske teme "*Istoriografski i urbanistički uslovi za formiranje Orje Luke u Bjelopavličkoj ravnici*" pod mentorstvom prof. dr Svetislava G. Popovića. Doktorske studije upisuje 2016. godine na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, odsjek Arhitektura i urbanizam, a doktorski rad odbranila je 2022. na temu "*Ruralna naselja kontinentalne Crne Gore – kriterijumi očuvanja i zaštite njihovih prostornih vrijednosti*" pod mentorstvom prof.dr.sc. N. Lipovca. Dobitnica je stipendije Ministarstva prosvjete i nauke Republike Crne Gore za talentovane studente (2006.), međunarodne organizacije IAESTE za stručno usavršavanje u Varšavi, Poljska (2008.), Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske za rad na završnom radu (2009.) te Ministarstva za obrazovanje, znanost i šport Republike Slovenije za usavršavanje iz oblasti urbanizma na Arhitektonskom fakultetu u Ljubljani (2011.), na katedri tadašnjeg dekana i prof. dr Petra Gabrijelčića. Učestvovala je na brojnim lokalnim i međunarodnim studentskim konferencijama i izložbama studentskih radova.

Na osnovu uvida u dokumentaciju sa zadovoljstvom zaključujem da dr Nevena Mašanović, magistarka arhitekture i doktorka Tehničkih nauka (polje Arhitektura i urbanizam), čija je uža naučna oblast *Urbanističko planiranje i projektovanje*, ispunjava sve propisane uslove u pogledu stepena obrazovanja, koji su definisani Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima za izbor u akademsko i naučno zvanje za izbor u akademsko zvanje *Docent*.

ANALIZA NAUČNO-ISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA

Analizom dosadašnjeg naučnoistraživačkog rada, dr Nevena Mašanović je pokazala visok stepen posvećenosti naučnim istraživanjima u polju urbanizma i arhitekture, gdje je dostigla značajne doprinose. Rezultate istraživanja, kandidatkinja je objavila u naučnim međunarodnim časopisima, zbornicima radova s konferencija i u drugim internacionalnim publikacijama.

Dr Nevena Mašanović objavila je značajne radove u sljedećim kategorijama: jedan naučni rad u međunarodnom časopisu (indeksiran na WoS listi - kategorija Q1), jedan naučni rad u međunarodnom časopisu (indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama - kategorija Q3) i dva rada u međunarodnim časopisima (kategorija Q5). Naučno-istraživački rad kandidatkinje karakteriše teorijska utemeljenost, naučna istrajnost, sistematičnost i širina sagledavanja i razmatranja tema kojima se bavi. Bibliografija radova pokazuje da se dr Nevena Mašanović bavi širokim opsegom tema: urbanističko planiranje i projektovanje, geneza urbanog i ruralnog razvoja, arhitektonsko projektovanje (sportski objekti), zaštita i revitalizacija graditeljskog nasljeđa i kulturne baštine urbanih i ruralnih prostora. Rezultate svog istraživanja, zasnovanog na izvorima i relevantnoj literaturi, prezentovala je kroz naučne radove, publikacije, kataloge i izložbe, kao i izlaganjem na nekoliko naučnih konferencija u zemlji i inostranstvu. U analizi njenog naučno-istraživačkog rada izdavam dva rada objavljena u vodećim naučnim časopisima:

1. Savić, S., **Mašanović, N.**, Bajić Šestović, J. (2022)., Planning Criteria and Models for the Development of Urban Structures of Coastal Settlements of Boka Kotorska. Sustainability 2022, 14(15), 9467.

Ova studija istražuje planske kriterijume i modele razvoja urbanih struktura naselja na obalnoj liniji Boke Kotorske, u razdoblju od 1945. do 2006. godine. Na temelju dostupne arhivske građe (topografske karte, planovi i nacrti naselja ili njegovih dijelova u različitim mjerilima), statističkih podataka i analizom sprovedenih naučnih istraživanja u tom području, u predmetnom radu izvršena je analiza i poređenje širenja naselja Boke Kotorske, kao i analiza njihove urbane preobrazbe. Ovim radom definisani su kriterijumi koji se temelje na prepoznavanju obilježja predmetnog područja, što predstavlja uslov za planski razvoj obalnih naselja Crne Gore, kako izgrađenih, tako i neizgrađenih ili ruševnih dijelova predmetnog područja. U radu se prepoznaju planski kriterijumi i modeli kroz prethodno sistematizovanu i vrjednovanu prostorno-plansku dokumentaciju, i predložu se novi planski kriterijumi i modeli unaprjeđenja obalnih naselja Boke Kotorske, a koja se mogu koristiti i na praktičnom nivou, odnosno kroz izradu prostorno-planske dokumentacije, studija i ekspertiza.

2. **Mašanović, N.**, Lipovac, N., Jevrić, M. (2021)., Montenegrin Rural Settlement Attributes, Problems and Possibilities for Development According to Their Regional Affiliation. *Prostor: a scholarly journal of architecture and urban planning*, 29/1 (61): 119129.

Rad se bavi ruralnim naseljima kroz njihov nastanak, razvoj, današnju pojavnost i položaj u mreži naselja Crne Gore. Glavni podsticaj za istraživanje su izražena kompleksna problematika ovih prostora u dijelu neadekvatnog tretmana ruralnih naselja i ruralnog naslijeđa kroz prostorno plansku-dokumentaciju i zakonsku regulativu, neodgovarajuću izgradnju novih i intervencija na postojećim objektima tradicionalnog graditeljstva, demografskog praznjenja kao i loše infrastrukturne i komunalne opremljenosti istih. Ciljevi ovog istraživanja su utvrđivanje razloga odumiranja i propadanja ovih prostora, lošeg tretmana tradicijskog graditeljstva kao i predlaganje smjernica za održivi razvoj, uz određivanje mogućnosti za očuvanje i savremeno korištenje. Kroz ovo

istraživanje postavljeno je i dokazano nekoliko hipoteza od kojih se kao najbitnije izdvajaju: pretpostavka da postoji postupak kojim bi se utvrdili glavni pokretači i uslovi nastanka i razvoja ruralnih naselja Crne Gore u odnosu na njihov smještaj, okruženje i istoriju; pretpostavka da se u ruralnim naseljima može pronaći jedinstvenost, kako u pojavama tako i u budućem ekonomskom razvoju, oslanjajući se na potencijale koje posjeduju, kako bi se zaustavio negativni trend njihovog napuštanja i stvorili uslovi za njihovu samoodrživost i prepoznatljivost u planiranju ekonomskog razvoja Crne Gore.

Analizom naučnoistraživačkog rada (ukupno 26.87 poena), kao i na osnovu dugogodišnjeg kontinuiranog praćenja rada i profesionalnog razvoja kandidatkinje, smatram da je dr Nevena Mašanović pokazala visok stepen posvećenosti, spremnosti i kvaliteta i da zadovoljava sve neophodne uslove za izbor u akademsko zvanje *Docent*.

ANALIZA STRUČNOG RADA

Kandidatkinju Dr Nevenu Mašanović odlikuje širok spektar profesionalnih kompetencija i interesa. Posebno se ističe njen stručni i profesionalni rad u arhitektonskom birou „Republički zavod za urbanizam i projektovanje” u Podgorici, koji je započela odmah nakon obrane diplomskog rada, a u kojem se bavila razradom urbanističkih planova i arhitektonskih projekata od 2010. do 2013. godine. U svom skoro četrnaestogodišnjem stručnom angažmanu, bila je planer/projektant saradnik u izradi većeg broja prostorno-planskih dokumenata različitih nivoa. Neki od urbanističkih projekata i teorijskih istraživanja nagrađeni su domaćim i inostranim nagradama i priznanjima. Rezultate svoga rada prezentovala je široj publici, kroz domaće i međunarodne izložbe, arhitektonske salone i konferencije. U skladu s gore navedenim kod kandidatkinje se jasno prepoznaje tendencija povezivanja teorije i prakse na polju urbanizma kao društveno angažovane djelatnosti.

Navedeno profesionalno iskustvo dr Nevena Mašanović, pored zavidnog naučnoistraživačkog rada, obiluje brojnim stručnim preferencama koje je dodatno preporučuju za izbor u zvanje *docenta* za užu naučnu oblast *Urbanističko planiranje i projektovanje*.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Dr Nevena Mašanović pokazala je konstantno napredovanje i usavršavanje u svom višegodišnjem pedagoškom radu. Kandidatkinja ima skoro desetogodišnje iskustvo kao saradnik u nastavi na predmetima od prve do pete godine. Od 2014. godine angažovana je na Arhitektonskom fakultetu u Podgorici na izvođenju vježbi na sljedećim predmetima: Osnovi urbanističkog projektovanja 1, Osnovi urbanističkog projektovanja 2, Urbanističko projektovanje 1, Urbanističko projektovanje 2, Urbane funkcije i strukture, Urbanističko planiranje, Parterna arhitektura i Sintezni urbanistički projekat II - završni rad, kao i na predmetima iz oblasti *Arhitektonsko projektovanje*: Nacrtna geometrija, Nacrtna geometrija i perspektiva, Arhitektonsko projektovanje II (Školski i predškolski objekti), Javni objekti I i Javni objekti II.

Kao saradnik u nastavi pokazala je svojju opredijeljenost ka ravnopravnom tretmanu teorije i prakse, konstantno unaprjeđujući nastavni proces i prateći dinamiku savremenih promjena iz domena svoje istraživačke oblasti. Prema ocjeni studenata, kandidatkinja vrlo uspješno i posvećeno prenosi prethodno stečeno znanje i iskustvo iz urbanističke i arhitektonske prakse te konstatujem njenu istaknutu pedagošku spremnost i osposobljenost koja ju je dodatno preporučuje za izbor u akademsko zvanje *Docent*.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	ukupno	Poslije izbora	ukupno
Naučno-istraživački rad	*	15	*	23,87
Stručni rad	*	21	*	34,00
Ostvareno prema čl. 11 <i>Mjerila</i>		36		57,87
UKUPNO		36		57,87

Napomena: obzirom da se radi o prvom izboru kandidatkinje u akademsko zvanje, podaci za prethodni izbor ne postoje.

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu priložene i detaljno analizirane dokumentacije, smatram da je dr Nevena Mašanović tokom svog dosadašnjeg rada pokazala izuzetne rezultate u naučnom, pedagoškom i stručnom djelovanju, u kom se prepoznaje velika posvećenost, stručnost i inovativnost. Kandidatkinja je ostvarila ukupno 57.87 poena, od toga su dva rada objavljena u eminentnim časopisima koji se nalaze u kategorijama Q1-Q4 i iznose ukupno 11 poena, što je kvantitativno više za 3 poena od uslova za izbor u akademsko zvanje **docent**.

Konstatujem da kolegica ispunjava sve formalne uslove za izbor koji su predviđeni Statutom Univerziteta Crne Gore i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja na Univerzitetu Crne Gore, te sa zadovoljstvom predlažem Vijeću Arhitektonskog fakulteta u Podgorici i Senatu Univerziteta Crne Gore da dr Nevenu Mašanović izaberu u akademsko zvanje *Docent* za užu naučnu oblast *Urbanističko planiranje i projektovanje* na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

RECENZENT

Prof. dr. Svetislav G. Popović, redovni profesor
Arhitektonski fakultet, Univerzitet Crne Gore

IZVJEŠĆE

za izbor u akademsko zvanje za oblast *Urbanističko planiranje i projektovanje* na Arhitektonskom fakultetu u Podgorici za kandidatkinju [dr.sc. NEVENU MAŠANOVIĆ](#)

I. OCJENA UVJETA

ISPUNJAVANJE PROPISANIH UVJETA IZ PODRUČJA OBRAZOVANJA

Naučni odbor Senata Univerziteta Crne Gore (ustrojen temeljem Odluke Univerziteta Crne Gore (br. 03-997 od 17. svibnja 2022. g.) proveo je uvid u dokumentaciju kandidatkinje dr.sc. Nevene Mašanović povodom raspisanog natječaja Univerziteta Crne Gore za izbor u akademsko zvanje dana 13.10.2023. U skladu s odredbama (članak 4, stavak 7) Pravila postupka izbora u akademska i naučna zvanja (br. 08-1782 od 4. rujna 2014. g.) Naučni odbor Senata UCG napisao je KONAČNO MIŠLJENJE (br. 01/8-5365/1 od 23.12. 2023. godine) vezano za KLASIFIKACIONU BIOGRAFIJU kandidatkinje dr.sc. Nevene Mašanović kojim je potvrdio da kandidatkinja ispunjava nužne uvjete za nastavak daljnjeg postupka izbora u akademsko zvanje. Pregledom dostavljene dokumentacije Naučni odbor Senata Univerziteta Crne Gore

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore (dopis br. 03-1401 od 23.12.2023. g.) imenovan sam za člana *Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izvješća* za izbor u akademsko zvanje za oblast *Urbanističko planiranje i projektovanje* na Arhitektonskom fakultetu u Podgorici Univerziteta Crne Gore. Arhitektonski fakultet Univerziteta u Podgorici obavijestio me je izboru za člana *Komisije* (dopis br. 01-157/2 s datumom 27.02.2024. g.). Na navedeni natječaj javila se samo jedna kandidatkinja, dr.sc. Nevena Mašanović. Dostavom Odluke Senata od strane Arhitektonskog fakulteta Univerziteta u Podgorici dostavljena mi je cjelokupna dokumentacija kandidatkinje koja se sastoji od:

1. Popisa radova objavljenih u znanstvenim časopisima s preslikom istih

2. Popisa radova predstavljenih na znanstvenim konferencijama, izložbama i sl. s preslikom istih

3. Popis ostale stručne djelatnosti s preslikom istih

4. Popis inovativne djelatnosti s prijepisom istih

5. Popis naučnih i stručnih projekata

Dr.sc. Nevena Mašanović (rođena 22.11.1987. g. u Podgorici) završila je specijalistički studij na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta u Podgorici 2011. g. a magistarski studij na istom fakultetu 2015. g. Doktorski studij, smjer Arhitektura i Urbanizam, upisala je na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 2016. Završni rad "*Urbanističko rješenje središnjeg segmenta grada Danilovgrada*" pod mentorstvom prof. dr Svetislava G. Popovića (Univerzitet Crne Gore), u čijoj sam obrani sudjelovao kao član Povjerenstva za obranu (a na temelju međunarodne saradnje Ministarstva prosvjete i nauke Republike Crne Gore i Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske). Temeljem Odluke

Vijeća Doktorskog studija na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu imenovan sam njenim mentorom na izradi doktorske disertacije. Stoga smatram da mogu vrlo objektivno (i subjektivno) napisati ovo Izvješće.

Na osnovu uvida u dostavljenu natječajnu dokumentaciju zaključujem da je dr.sc. NEVENA MAŠANOVIĆ, zaposlena na Arhitektonskom fakultetu od 2014. g. kao *suradnik u nastavi* na brojnim redovitim kolegijima:

- *Nacrtna geometrija;*
- *Nacrtna geometrija i perspektiva;*
- *Osnovi urbanističkog projektovanja 1;*
- *Osnovi urbanističkog projektovanja 2;*
- *Arhitektonsko projektovanje II (školski i predškolski objekti);*
- *Urbanističko projektovanje 1;*
- *Urbanističko projektovanje 2;*
- *Urbanističko planiranje;*
- *Parterna arhitektura;*
- *Sintezni urbanistički projekat II - završni rad.*

Na temelju detaljnog pregleda dostavljene mi natječajne dokumentacije od strane Arhitektonskog fakulteta Univerziteta Crne Gore, izvršio sam provjeru vjerodostojnosti navedenih znanstvenih i stručnih radova te osobnih spoznaja o dosadašnjem radu kandidatkinje, a sve u skladu s člankom 11 *Mjerila za izbor u akademska i naučna zvanja* koji je usvojio Senat Univerziteta Crne Gore, podnosim sljedeće:

IZVJEŠĆE

Dr.sc. NEVENA MAŠANOVIĆ završila je osnovni (2009.) i specijalistički studij (2010.) na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta Crne Gore u Podgorici s prosječkom ocjena Studija od 9,29, a Magistarski studij na istom fakultetu i Univerzitetu 2015. g. s prosječnom ocjenom 10,00.

Za vrijeme pohađanja redovnih dodiplomskih i diplomskih studija dobila je nekoliko studentskih stipendija i to:

1. stipendija međunarodne organizacije IAESTE - Poljska (2009. g.), na stručnom usavršavanju u arhitektonskom birou u Varšavi, Poljska;
2. stipendija *Ministarstva prosvjete i nauke Crne Gore* i međunarodne organizacije za razmjenu studenata CEEPUS - Hrvatska (2010. g.), a koji boravak je iskoristila za pripremu završnog rada na temu: "*Urbanističko rješenje središnjeg segmenta grada Danilovgrada*"
3. stipendija *Ministarstva za visoko školstvo Republike Slovenije* (2011. g.), a koji boravak je iskoristila za sudjelovanje u magistarskom programu iz urbanizma, pod mentorstvom Prof.dr.sc. Petera Gabriječića.

Doktorski studij (Arhitektura i Urbanizam) upisala je u ak.god. 2015./16. na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Kao mentor, pratio sam njeno istraživanje i izradu same doktorske disertacije pod naslovom: "*Ruralna naselja kontinentalne Crne Gore – kriteriji očuvanja i zaštite njihovih prostornih vrijednosti*". Doktorsku disertaciju uspješno je obranila u srpnju 2022. g. pred slijedećim članovima Povjerenstva: izv. Prof.dr.sc. Sanja Gašparović (Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), izv. Prof.dr.sc. Lea Petrović Krajnik (Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu) i Doc.dr.sc. Iva Rechner Dika (Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu).

Nakon završetka preddiplomskog studija na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta Crne Gore svoje prvo radno (stručno) iskustvo ostvarila je u arhitektonskom birou Art Group u Varšavi (Poljska). Nakon stjecanja diplome na specijalističkom studiju (2010.) zapošljava se u redovnom radnom odnosu u Republičkom zavodu za urbanizam i projektovanje, a.d. Podgorica, a sve do 2014. g.

Od početka akademske godine 2014./15. pa sve do danas, zaposlena je kao *suradnik u nastavi* na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta Crne Gore na slijedećim urbanističkim kolegijima:

- *Osnovi urbanističkog projektovanja 1;*
- *Osnovi urbanističkog projektovanja 2;*
- *Urbanističko projektovanje 1;*
- *Urbanističko projektovanje 2;*
- *Urbanističko planiranje;*
- *Parterna arhitektura;*
- *Sintezni urbanistički projekat II - završni rad.*

Pored urbanističkih kolegija, u istoj Sveučilišnoj sastavnici, sudjelovala je u nastavi na arhitektonskim kolegijima na predmetima:

- *Nacrtna geometrija,*
- *Nacrtna geometrija i perspektiva i Arhitektonsko*

projektovanje II (školski i predškolski objekti).

- Arhitektonska analiza I (ak.god. 2017/18).

Na temelju predane dokumentacije u prijavi za natječaj kandidatkinje, mogu zaključiti da dr.sc. NEVENA MAŠANOVIĆ (magistar arhitekture i doktorica znanosti iz područja *Arhitektura i urbanizam*) ispunjava sve predviđene uvjete vezano za stupanj obrazovanja, a koji su utvrđeni *Zakonom o visokom obrazovanju* (Sl. list CG br. 44/14, 52/14 - ispr., 47/15, 40/16, 42/17, 71/17, 55/18, 3/2019, 17/19, 47/19, 72/19 i 74/20, *Statutom Univerziteta Crne Gore*, kao i propisane uvjete prema *Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja za izbor u akademsko zvanje Docenta*.

ANALIZA ZNANSTVENO-ISTRAŽIVAČKOG RADA

Pomnim pregledom dosadašnjeg znanstveno-istraživačkog rada dr.sc. NEVENE MAŠANOVIĆ zaključujem da je kandidatkinja do sada iskazala vrlo visoku razinu usredotočenosti ka znanstvenim istraživanjima u polju arhitekture i urbanizma gdje je dostigla vrlo vidljive rezultate i doprinose. Većinu rezultata svojih istraživanja kandidatkinja je objavila u znanstvenim međunarodnim časopisima, zbornicima radova s konferencija i u drugim međunarodnim tiskanima ili elektronskim publikacijama.

Kao mentor na izradi doktorske disertacije kandidatkinje (*Ruralna naselja kontinentalne Crne Gore – kriteriji očuvanja i zaštite njihovih prostornih vrijednosti*) uočio sam njenu snažnu usmjerenost ka znanstvenom istraživanju ruralnih prostora i korištenju dobivenih znanstvenih spoznaja u stručnom radu koji ima za cilj očuvanje prepoznatljivosti Mjesta, a sve to kroz vrlo naglašenu osobnu posvećenost, temeljitost i detaljnost. Istraživanje koje je dr.sc. NEVENA MAŠANOVIĆ provela za potrebe izrade Doktorata na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu zasnovano je na njenim prethodnim istraživanjima na sličnu temu, ali ovaj puta daleko u širem obimu. Provedeno istraživanje i dobivene rezultate objavila je u doktorskoj disertaciji pod naslovom: „*Ruralna Naselja Kontinentalne Crne Gore - kriteriji očuvanja i zaštite njihovih prostornih vrijednosti*“.

Na početku ovog istraživanja vrlo posebno je analizirala zakonske propise, a koji se odnose na utvrđivanje tipova i kriterija za podjelu naselja, kako u Crnoj Gori, tako i u okruženju. Započeto istraživanje nastavlja je analizirajući postojeće stanja ruralnih naselja općina kontinentalne Crne Gore. Prepoznala je veliki broj njihovih obilježja, prostornih i povijesnih vrijednosti koje je potom obradila kroz jedinstveno oblikovanu katalošku jedinicu i na kraju predložila vrlo jasne kriterije i smjernice za unaprjeđenje ruralnih naselja i vrijednosti u njima. Te smjernice bi trebale postati temelj pri pisanju novih zakonskih akata u Crnoj Gori i izradu prostorno planske dokumentacije za njihov budući razvoj. Kroz provedeno istraživanje, kandidatkinja je ukazala na važnost identitetskih obilježja iz prirodnog i kulturno-povijesnog okoliša ruralnih naselja te njihovo dosadašnje vrjednovanje kroz prostorno-plansku dokumentaciju i zakonsku regulativu u Crnoj Gori. Dobiveni rezultati ovog istraživanja zasigurno predstavljaju značajan doprinos u teoretskom proširenju na znanstveno-metodološkoj razini, kao i općenitom korištenju utvrđenih modela i kriterija u urbanističkoj i prostorno-planskoj praksi.

I prije, a naročito poslije stjecanja doktorata znanosti, kandidatkinja je (prema dostavljenoj dokumentaciji za raspisani natječaj) vrlo aktivno sudjelovala u više znanstvenih projekata i konferencija. Ovdje posebno naglašavam njeno sudjelovanje na prikupljanju i analizi postojeće prostorno-planske dokumentacije za obalna naselja Boke kotorske, kao dio velikog projekta od važnosti za državu, koji se provodio za potrebe izrade „*Procjene uticaja na baštinu za prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotora - Heritage Impact Assessment for the Natural and Culturo-Historical Region of Kotor – Heritage Impact Assessment (HIA Boka Kotorska)*“ iz 2017. g.

Koautorica je jednog znanstvenog članka objavljenog u međunarodnom časopisu (indeksiran na WoS listi) (Q1.1.), jedan znanstveni rad objavljen u međunarodnom časopisu (indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama) (Q3.1) te dva rada u međunarodnom časopisu (nije indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama) (Q5.1. – Q5.2.). Sudjelovala je na više međunarodnih konferencija i izložbi. Na međunarodnom salonu urbanizma, kao član radne skupine, dobila je drugu nagradu (2020. g.), a za svoj specijalistički rad treću nagradu u kategoriji *studentski radovi* (2012.).

Nakon detaljnog proučavanja objavljenih znanstvenih radova, mogu samo zaključiti da kandidatkinja dr.sc. Nevena Mašanović ima visoku razinu vrsnoće znanstvenih radova i da u svom

istraživanju pokazuje stalni napredak. Na temelju detaljnih analiza dostavljene bibliografske liste smatram da je dosadašnji znanstveno-istraživački rad dr.sc. Nevene Mašanović vrlo bogat i uspješan te da isti zadovoljava neophodne uvjete za izbor u akademsko zvanje *Docenta*.

ANALIZA STRUČNOG RADA

Dr.sc. Nevena Mašanović posjeduje i značajno stručno iskustvo u izradi brojne prostorno-planske i projektne dokumentacije različitih razina, a koji su vidljivi u priloženom popisu (I7.1. – I7.17.): detaljni urbanistički plan ili njegove izmjene i dopune (5), državna studija lokacije (2) te više glavnih projekata za izgradnju ili obnovu privatnih ili javnih zgrada (10). Urednica je četiri stručne knjige (S6.1 – S6.4).

Neki od stručnih projekata nagrađeni su ili već izvedeni. Rezultate svoga znanstvenog i stručnog rada prikazala je široj publici, kroz domaće i međunarodne izložbe, arhitektonske salone i konferencije. Kandidatkinja se u svome stručnom radu bavi različitim temama iz urbanističkog planiranja i projektiranja, ali i samim arhitektonskim projektiranjem u kojima se jasno iščitava njena trajna opredijeljenost ka istraživanju i povezivanju teorije i prakse, a sve u cilju prepoznavanja, vrjednovanja i očuvanja prepoznatljivosti mjesta u postupku izrade urbanističko-arhitektonske dokumentacije.

Gore opisano stručno iskustvo dr.sc. Nevene Mašanović, uz zavidno i vrijedno znanstveno iskustvo, ukazuje na njene kvalitete širokog područja stručnog djelovanja u stvarnom životu te je to sve skupa jasno preporučuju za izbor u akademsko zvanje - *docent* za užu znanstvenu oblast Urbanističko planiranje i projektovanje.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Dr.sc. Nevena Mašanović ima višegodišnje nastavničko i pedagoško iskustvo: sudjeluje u nastavi na brojnim kolegijima na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta Crne Gore još od akademske godine 2014/15. Od tada svoje stručno (i znanstveno) znanje vrlo uspješno prenosi na brojne generacije studenata arhitekture u Podgorici. Sudjeluje u izvođenju nastave na ukupno 10 kolegija na Arhitektonskom fakultetu.

Njen dugogodišnji rad u nastavi zasigurno ukazuje na njenu otvorenost u sagledavanju različitih problema i izazova u urbanističkom planiranju te urbanističkom i arhitektonskom projektiranju. Svoja promišljanja, kroz svoje stručno i znanstveno iskustvo, uspješno je prenosila na mlade generacije. Ova vrsta rada sa studentima vrlo se lijepo iščitava iz rezultata studentskih anketa. Vjerujem da će s ovim načinom rada i pristupom studentima nastaviti i dalje.

Kandidatkinja dr.sc. Nevena Mašanović, prema dostavljenoj povijesti sudjelovanja u nastavi na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta Crne Gore, zasigurno ispunjava vrlo uspješno i nastavno-pedagoški uvjet. Na temelju svega prije navedenog, sa svom svojom znanstvenom, nastavnom i stručnom odgovornošću mogu zaključiti da dr.sc. Nevena Mašanović posjeduje vrlo jaku pedagošku sposobnost za rad sa studentima i izbor u akademsko zvanje - *docent*.

II VRJEDNOVANJE BODOVANJA

U skladu s člankom 11 *Mjerila za izbor u akademska zvanja i naučna zvanja* utvrđenih na sjednici Senata Univerziteta Crne Gore održanoj 20.04.2004. g. kandidat za izbor u naučno-nastavno zvanje *DOCENT* mora ostvariti „kumulativno najmanje 15 bodova iz oblasti naučne ili umjetničke aktivnosti i na odgovarajući način predstaviti najmanje jedan rad u kojem mora biti prvi, odnosno vodeći autor, od značaja ili od posebne važnosti za nacionalnu ili državnu samobitnost ili kulturu.“, a u skladu s člankom 7 *Uslova i kriterijuma za izbor u akademska zvanja* utvrđenih na sjednici Savjeta za visoko obrazovanje dana 16.04.2019. g. kandidat za izbor u naučno-nastavno zvanje *DOCENT*, odnosno „najmanje 8 bodova za radove objavljene u renomiranim časopisima koji se nalaze u kategorijama Q1, Q2, Q3 i Q4 te najmanje 15 ukupno iz naučno-istraživačke djelatnosti.“

Prema dostavljenoj dokumentaciji, razvidno je da je kandidatkinja ostvarila slijedeće bodove prema navedenim *Mjerilima i Uslovima i kriterijumima*

	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	ukupno	Poslije izbora	ukupno
Ostvareni bodovi prema čl. 11 Mjerila ...				
Znanstveno-istraživački rad	*	15	*	23,87
Stručni rad	*	21	*	34,00
Ostvareno prema čl. 11 Mjerila		36		57,87
UKUPNO		36		57,87
Ostvareni bodovi prema čl. 7. Uslova i kriterijuma ...				
Radovi u renomiranim časopisima Q1, Q2, Q3 i Q4	*	2	*	11,00
Radovi u neindeksiranom međunarodnom časopisu Q5	*	2		3,33
Kustoski rad na međunarodnoj izložbi K6	*	1	*	1,00
Učešće na međunarodnoj izložbi K7	*	6	*	7,56
Stručna knjiga izdana u CG S6	*	4	*	0,98
Rad u ekspertnim tijelima međunarodnih recenzija R16	*	1	*	1,00
Nagrada na Međunarodnim izložbama R16	*	1	*	1,00
Urbanističko autorsko djelo na nacionalnim nivou I7	*	17	*	30,00
Učešće u međunarodnom naučnom projektu I8	*	1	*	1,00
Učešće u nacionalnom naučnom projektu	*	1	*	1,00
UKUPNO		36		57,87

* Kako se radi o prvom izboru kandidatkinje u akademsko zvanje to ne postoje podaci za prethodni izbor

Prema dokumentaciji priloženoj prijavi za natječaj razvidno je da je kandidatkinja bila vodeći autor za jedan znanstveni rad (Q3.1) te vodeći autor za tri znanstvena rada predstavljena na međunarodnim znanstvenim konferencijama (K7.4, K7.5, K7.6). Također, prema priloženoj tablici razvidno je da je kandidatkinja do sada skupila 57,87 bodova u području znanstvenog i umjetničkog (stručnog) djelovanja.

Pregledom priložene dokumentacije mogu zaključiti da je kandidatkinja ispunila uvjet iz članka 11, drugog stavka Mjerila za izbor u akademsko zvanje – docent!

Provjerio sam bodovanje koje je predložila kandidatkinja s odredbama članka 17 Mjerila za izbor u akademsko zvanje i članka 7 Uslova i kriterijuma za izbor u akademsko zvanje te u potpunosti potvrđujem da je bodovanje izvršeno u skladu s navedenim uvjetima i mjerilima.

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U AKADEMSKO ZVANJE

Na osnovu pažljivog pregleda i analize priložene dokumentaciju dr.sc. Nevene Mašanović te vrjednovanja njenog dosadašnjeg znanstveno-istraživačkog, stručnog i pedagoškog rada (iskustva), mogu samo zaključiti da je kandidatkinja svojim dosadašnjim radom stekla ugled svestrane i uspješne znanstvenice i urbanistice te savjesne asistentice u nastavi. Kao takva može samo predstavljati važnog i dragocjenog člana akademske zajednice Arhitektonskog fakulteta Univerziteta Crne Gore. Kandidatkinja je također ispunila sve tražene uvjete za zvanje Docenta iz Zakona o visokom obrazovanju, Statuta Univerziteta Crne Gore i Mjerila za izbor u akademsko i naučno zvanje.

Pregledom dostavljenih potvrdnica o znanstvenoj i stručnoj djelatnosti zaključio sam da kandidatkinja ima 23,87 bodova iz područja znanosti, a 34,00 boda iz područja stručne (umjetničke) i nastavne djelatnosti.

Na temelju svega navedenog, sa zadovoljstvom predlažem Vijeću Arhitektonskog fakulteta i Senatu Univerziteta Crne Gore da dr.sc. Nevenu Mašanović izabere u akademsko zvanje *DOCENTA* za užu znanstvenu oblast *Urbanističko planiranje i projektovanje* na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta Crne Gore u Podgorici.

RECENZENT

Prof.dr.sc. Nenad LIPOVAC,
redoviti profesor u trajnom zvanju
(u mirovini)
Arhitektonski fakultet Sveučilišta
u Zagrebu

REFERAT

Za izbor u akademsko zvanje za oblast: Pravno teorijsku i Ustavno-upravnu na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Konkurs je objavljen u dnevnom listu "Pobjeda" od 25.12.2023. godine. Na raspisani Konkurs javio se kandidat **DR PETAR ŠTURANOVIĆ**.

BIOGRAFIJA

Rođen sam 12. aprila 1983. godine u Podgorici, gdje sam završio osnovnu i srednju školu. Diplomirao sam na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore, 4. jula 2006. godine, sa prosječnom ocjenom 9.65. Dobitnik sam nagrade "19. decembar" grada Podgorice za najboljeg studenta Pravnog fakulteta; stipendije Atlas banke za najuspješnije studente na završnoj godini; kao i godišnjih nagrada Pravnog fakulteta za najbolje studente. Magistrirao sam 9. marta 2010. na temu "Plebiscit, narodna inicijativa i narodni veto – savremena teorija i praksa", sa ocjenom 10. Zvanje doktora pravnih nauka stekao sam na Pravnom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu 28. septembra 2016. odbranivši doktorsku disertaciju na temu "Zakonodavna nadležnost skupštine u parlamentarnim sistemima zemalja u procesu pridruživanja EU".

Autor sam jedne monografije, kao i više članaka publikovanih u časopisima koji se nalaze na SSCI/AHCI i SCOPUS listi, kao i članaka u Leksikonu diplomatije Crne Gore i Leksikonu crnogorskih dinastija Crnogorske akademije nauka i umjetnosti. Dobitnik sam priznanja Univerziteta Crne Gore za doprinos naučno-istraživačkom radu i međunarodnom pozicioniranju UCG, na Pravnom fakultetu za 2022. godinu. Član sam Odbora za normativno-pravne poslove Univerziteta Crne Gore. Rukovodilac sam studijskih programa na master studijama na Pravnom fakultetu i član Uredničkog odbora Zbornika Pravnog fakulteta Univerziteta Crne Gore. Učesnik sam više međunarodnih i nacionalnih naučnih projekata kojih je nosilac Univerzitet Crne Gore, kao i domaćih i međunarodnih naučnih skupova i konferencija. Bio sam član međunarodnog naučnog odbora konferencije *Peace and Law – European Peace Agreements in the Broader Social Context* u organizaciji Pravnog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu, Pravnog fakulteta Univerziteta u Potsdamu i Pravnog fakulteta Univerziteta u Szegedu, 2022. godine. Govorim engleski jezik.

PODACI O RADNIM MJESTIMA I IZBORIMA U ZVANJA

Radni odnos na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore zasnovao sam 1. jula 2007. godine, kao saradnik u nastavi. Februara 2011. godine, biran sam za saradnika sa magistraturom, a 7. februara 2018. godine, za saradnika sa doktoratom. Za to vrijeme sam izvodio vježbe iz pravnoteorijske, ustavnopravne, međunarodnopravne, poslovnopravne i istorijskopravne grupe predmeta. Studijske 2017/18 i 2018/19 godine, na osnovu odluka Senata UCG, izvodio sam nastavu pod mentorstvom na predmetima Opšta teorija prava; Parlamentarizam i parlamentarno pravo; Uvod

u pravo, na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore. U akademsko zvanje docent za pravnoteorijsku oblast na Pravnom fakultetu UCG izabran sam 9. jula 2019. godine, a izvodim nastavu na predmetima Opšta teorija prava, Evropska ustavnost.

Rukovodilac sam studijskih programa na master studijama na Pravnom fakultetu od 2022. godine.

KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE NAUČNOISTRAŽIVAČKE I STRUČNE BIBLIOGRAFIJE

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST			
Radovi u naučnim časopisima			
Q2 Rad u eminentnom međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 50% časopisa)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Vukičević Boris, Šturanović Petar, The Ethnopolitical Motivation behind the Formation of New Municipalities in Montenegro, <i>East European Politics and Societies: and Cultures</i> Vol. 36, No. 2, May 2022, pp. 644–668. ISSN: 0888-3254; ISSN: 1533-8371 (Online) https://doi.org/10.1177/08883254211005168	12	6
Q3 Rad u međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 75% časopisa)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Šturanović Petar, Lockeov uvjet u kontekstu libertarijanske političke filozofije, <i>Prolegomena: Časopis za filozofiju</i> , Vol. 19, No. 2, 2020, str. 197-220. ISSN: 1333-4395 (Tisak), ISSN: 1846-0593 (Online) https://doi.org/10.26362/20200203	9	9
Q5 Rad u međunarodnom časopisu koji nije indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Šturanović Petar, Konzervativizam u SAD-u u drugoj polovici 20. stoljeća i konzervativne vrijednosti, <i>Nova prisutnost: časopis za intelektualna i duhovna pitanja</i> , Vol. 20, No. 2, 2022, str. 347-359. (Scopus) ISSN: 1334-2312, ISSN: 1848-8676 (Online) https://doi.org/10.31192/np.20.2.8	4	4
Q6 Rad u časopisu nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Šturanović Petar, Raspuštanje parlamenta kao instrument ostvarivanja ravnoteže između zakonodavne i izvršne vlasti u parlamentarnom sistemu, <i>Pravni zbornik: časopis za pravnu teoriju i praksu</i> , no. 1/2022, str. 139–155. ISSN 0350-6630.	2	2
2.	Šturanović Petar, The Content of Constitutional Preambles in EU Member States, <i>Zbornik Pravnog fakulteta u Podgorici</i> , god. XXXVI, br. 46, 2023, str. 83-99.	2	2
3.	Šturanović Petar, Neoliberalizam i libertarijanizam – dva lica klasičnog liberalizma u XX vijeku, <i>Sociološka luča</i> , (potvrda)	2	2
Radovi na naučnim konferencijama, učešća na izložbama, i slično			
K2 Naučni rad na međunarodnom naučnom skupu (štampano u cjelini)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Šturanović Petar, Narodna skupština po Vidovdanskom ustavu, u: "100 godina od Vidovdanskog Ustava", Kragujevac, 2021, str. 221-232. DOI: 10.46793/zbVU21.221S	2	2
Uređivačka i recenzentska djelatnost			
R12 Recenziranje radova objavljenih u ostalim časopisima		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	<i>Zbornik Pravnog fakulteta u Novom Sadu</i> , recenziranje jednog rada, 2022.	0.5	0.5
Projekti			
I8 Učešće u međunarodnom naučnom projektu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
Naučnoistraživački projekat Crna Gora - Slovenija, pod nazivom: Perspektive aktivnog građanstva i digitalne pismenosti među mladima: poređenje Crne Gore i Slovenije, 1.1.2021-31.12.2022.		4	1
Priručnici			
P6 Priručnici, rječnici, leksikoni izdati kod nas		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	<i>Leksikon diplomatije Crne Gore</i> , Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Podgorica, 2021, (ISBN - 978-86-7215-520-4) (autor odrednica)	1	0,1
2.	<i>Leksikon crnogorskih dinastija</i> , Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Podgorica, 2023, (ISBN - 978-86-7215-528-0) autor odrednice	1	0,1

2 PEDAGOŠKA DJELATNOST			
Mentorstvo (komentorstvo se boduje sa polovinom poena)			
P10 Na master studijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	1/21 Nina Perišić – Pravo na upotrebu jezika švedske nacionalne manjine kao osnova autonomije Olandskih ostrva u Finskoj, odbranjen: 7. 12. 2023.	2	2
P11 Na specijalističkim studijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	50/20 Šoškić Milena – Kontrolna funkcija parlamenta, odbranjen: 15. 7. 2021.	1	1
2.	59/20 Isović Maida – Zakonodavni postupak, na primjeru Crne Gore, odbranjen: 15. 7. 2021.	1	1
3.	66/20 Bojana Ščekić – Oblici rada parlamenta, odbranjen: 15. 7. 2021.	1	1
4.	67/20 Smailović Samir – Statusna prava poslanika, odbranjen: 15. 7. 2021.	1	1
5.	70/20 Pupović Miloš – Savremeni parlament i parlamentarna kontrola vlade, odbranjen: 15. 7. 2021.	1	1
6.	56/20 Kruščić Zeljka – Parlamentarizam, nastanak i osnove, odbranjen: 27. 9. 21.	1	1
7.	73/20 Međedović Milica – Izborni sistemi, sa osvrtom na izborni sistem u Crnoj Gori, odbranjen: 15. 7. 2021	1	1
8.	78/20 Živković Miljan – Ustav za Knjaževinu Crnu Goru i njegov uticaj na crnogorski politički život, odbranjen: 15. 7. 2021.	1	1
9.	34/21 Otašević Miljan - Evolucija parlamenta u Crnoj Gori, sa osvrtom na skupštinska radna tijela, odbranjen: 12. 7. 2022.	1	1
10.	44/21 Cinčur Saša - Ustavno uređenje Crne Gore, odbranjen: 12. 7. 2022.	1	1
11.	54/21 Ostojić Tanja – Zakonodavna funkcija parlamenta, odbranjen: 12. 7. 2022.	1	1
12.	58/21 Rmandić Igor – Nastanak i razvoj parlamentarizma u Crnoj Gori, odbranjen: 12. 7. 2022.	1	1
13.	70/21 Popović Miodrag - Predstavnička funkcija parlamenta, odbranjen: 12. 7. 2022.	1	1
14.	78/21 Marković Tina - Odnos parlamenta sa drugim državnim organima, odbranjen: 12. 7. 2022.	1	1
15.	79/21 Bošković Vladimir – Kontrolna funkcija parlamenta i postupak nadzora nad radom izvršne vlasti, odbranjen: 12.7. 2022.	1	1
16.	53/21 Sinanović Magbula - Postupci izbora izvršne vlasti i kontrola rada vlade, odbranjen: 11. 11. 2022.	1	1
Kvalitet nastave			
P17 Kvalitet pedagoškog rada, odnosno kvalitet nastave		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Bodovi dodijeljeni odlukom Vijeća Pravnog fakulteta, br. 1-1971 od 28. 12. 2023.	do 5	5

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	7	15	28,7	39,2
2. PEDAGOSKI RAD	17	17	23	28
UKUPNO	24	32	51,7	67,2

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore br. 3-1387 od 23.02.2024. godine, određen sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje Izvještaja za izbor u akademsko zvanje za pravnoteorijsku i ustavno-upravnu oblast na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore, po konkursu od 25.12.2023. godine. Konstatujem da se prijavio jedan kandidat, dr Petar Šturanović i podnosim Izvještaj.

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Kandidat dr Petar Šturanović, rođen je 12.04.1983. godine u Podgorici. Diplomirao je 2006. godine na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore, gde je 2010. godine završio i magistarske studije. Doktorsku disertaciju odbranio je 29.09.2016. godine, na Pravnom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu, čime je stekao akademski stepen doktora pravnih nauka. U akademsko zvanje *docent* je izabran 09.07.2019. godine, pa konstatujem da dr Petar Šturanović ispunjava uslove u pogledu stepena obrazovanja za izbor u akademsko zvanje *vanredni profesor* za pravnoteorijsku i ustavno-upravnu oblast na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA

Dosadašnji naučno-istraživački rad dr Petra Šturanovića vezan je za materiju teorije države i prava i savremenog konstitucionalizma. Iz spiska referenci izdvojio bih i dao poseban osvrt na tri reference koje smatram najznačajnijim. Pre svega na naučni rad, *The Ethnopolitical Motivation behind the Formation of New Municipalities in Montenegro*, objavljen u časopisu *East European Politics and Societies: and Cultures* (SSCI / AH&CI) u kome kandidat Šturanović (i koautor Vukićević) analiziraju model formiranja opština po etničkim principima u Crnoj Gori, prezentirajući istorijski razvoj lokalne samouprave u Crnoj Gori, kao i regionalna iskustva u pogledu etničke decentralizacije nastale posledicom oružanih sukoba i etničkih tenzija. Procenjujući efekte stvaranja opština na ovakav način, autori podvlače mogućnost izgradnje regionalnih identiteta koji mogu voditi do separatističke mobilizacije, stvaranja sfere za dominaciju nad manjinskim skupinama od strane većinskih etničkih skupina na lokalnom nivou, uz generisanje etničkih tenzija i sukoba nasuprot učvršćivanju demokratskih vrednosti. Nastanak tri nove opštine u Crnoj Gori stavljaju u kontekst političkih procesa, odnosa vlast-opozicija, kao i stabilnosti vlade, odnosno ucenjiivačkog potencijala.

U naučnom radu *Lockeov uvjet u kontekstu libertarijanske političke filozofije*, objavljen u časopisu *Prolegomena* (SSCI / A&HCI), Petar Šturanović pruža jasan i pouzdan pregled najvažnijih smerova u razvoju libertarijanske misli u 20. veku. Kandidat ukazuje na važnost Lokove političke filozofije i njegovog uslova pod kojim je opravdano početno sticanje vlasništva u oblikovanju polaznih tačaka savremenog libertarijanizma. Upravo u shvatanju važnosti koju taj uslov ima u procesu sticanja vlasništva, autor povlači razliku između dve danas dominantne struje libertarijanizma: desnog i levog. Dok su desne sklonije Lokov uslov tumačiti manje strogo, što dovodi do prihvatanja i zagovaranja slobodnijih verzija kapitalizma, levi libertarijanci taj uslov shvataju dosta ozbiljno što ih vodi ka tome da zastupaju različite oblike egalitarizma. Kao srednju struju u shvatanju uloge Lokovog uslova autor navodi teorije koje su zastupali Simons i Kimlika. U prikazu razvoja libertarijanske misli uzeti su u obzir neki od najvažnijih savremenih predstavnika različitih usmerenja i njihova stanovišta su verno iznešena i postavljena u kontekst rasprave o Lokovom uslovu.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	8	7	15	10,5	28,7	39,2
3. PEDAGOŠKI RAD	1	17	18	5	23	28
UKUPNO	9	24	32	15,5	51,7	67,2

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu svih iznetih podataka, sa zadovoljstvom mogu da konstatujem da dr Petar Šturanović, kako po svom naučno-istraživačkom radu, tako i po pedagoškoj osposobljenosti, shodno Statutu Univerziteta Crne Gore i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i naučna zvanja, u potpunosti ispunjava uslove za izbor u akademska zvanje vanrednog profesora.

Imajući sve navedeno u vidu, predlažem Vijeću Pravnog fakulteta i Senatu Univerziteta Crne Gore, **da se dr Petar Šturanović izabere u akademska zvanje – vanredni profesor za pravnoteorijsku i ustavno-upravnu oblast** na Pravnom fakultetu UCG.

RECENZENT

dr Marko Dokić, redovni profesor
Pravni fakultet Univerziteta Crne Gore

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore br. 03-1387 od 23. februara 2024. godine, imenovan sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje Izvještaja za izbor u akademska zvanja za oblasti pravnoteorijsku i ustavno-upravnu na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Na konkurs objavljen u

U naučnom radu *The Content of Constitutional Preambles in EU Member States*, dr Petar Šturanović analizira ustavne preambule država članica Evropske unije, konstatujući njihov sve veći značaj u savremenoj ustavnosti. Autor ih grupiše u dve kategorije – one koje se pozivaju na Boga ili religijske tradicije i one u kojima dominiraju istorijski narativi. U okviru prve grupe pravi razliku između država u kojima su verski elementi središnji u preambuli (kao što su Irska i Mađarska) i one gde pozivanje na Boga služi u svrhu odbacivanja totalitarizma, ali nema ideološki značaj (kao u Nemačkoj), istovremeno analizirajući efekte "dualističke formule" preambule Ustava Poljske koji govori i u ime vernika i ateista. Autor ističe da je svrha istorijskih narativa pocrtavanje tradicije državnosti radi jačanja nacionalnog identiteta, što je posebno karakteristično za postkomunističke države EU koje su stekle nezavisnost nakon raspada komunističkih federacija, poput Hrvatske, Litvanije, Češke i Slovačke, ali i Portugala kao države Zapadne Evrope koja slavi pad fašističkog režima u svojoj "ceremonijalno-simboličkoj preambuli".

Uvidom u konkursnu dokumentaciju, konstatujem da i u kvalitativnom i kvantitativnom smislu, kandidat dr Petar Šturanović ispunjava Zakonom, Statutom i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja, predviđene uslove za izbor u akademska zvanje – vanredni profesor.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Dr Petar Šturanović je na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore zaposlen od 1. jula 2007. godine, od kada je izvođač vežbe kontinuirano sticao pedagoško iskustvo, u što sam se, nekoliko godina blisko saradujući sa njim kao predmetni profesor, lično uverio. Dve studijske godine dr Petar Šturanović je po internom oglasu UCG izvodio nastavu pod mentorstvom na predmetima Opšta teorija prava, Uvod u pravo i Parlamentarizam i parlamentarno pravo, a poslednjih pet godina, kao docent izvodi nastavu na predmetima Opšta teorija prava i Evropska ustavnost. Stoga ga smatram kvalifikovanim da taj posao nastavi da vrši na najbolji mogući način izborom u više akademsko zvanje. U prilog tome govori i Odluka Vijeća Pravnog fakulteta i ocene iz studentskih anketa kao dokaz o kvalitetu pedagoškog rada, odnosno kvalitetu nastave.

dnevnom listu "Pobjeda" od 25. decembra 2023. godine, za izbor u akademska zvanje za navedene oblasti, prijavio se samo jedan kandidat - dr Petar Šturanović.

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Kandidat dr Petar Šturanović diplomirao je 2006. godine, te magistrirao 2010. godine, na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Naučni stepen doktora pravnih nauka stekao je 2016. godine, odbranom doktorske disertacije na Pravnom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu. U zvanje docent izabran je 2019. godine na Univerzitetu Crne Gore. Na osnovu uvida u dostavljeni konkursni materijal, konstatujem da kandidat dr Petar Šturanović ispunjava sve uslove propisane Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i naučna zvanja, koji se odnose na stepen obrazovanja za izbor u zvanje vanrednog profesora na Pravnom fakultetu UCG.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA

Naučno-istraživački rad dr Petra Šturanovića vezan je za oblast teorije države i prava, političke filozofije i savremene ustavnosti, a karakteriše ga analitičan i interdisciplinarn pristup. Iz priložene bibliografije, kao najznačajnije izdvajam naučne radove: *The Ethnopolitical Motivation behind the Formation of New Municipalities in Montenegro*, *Lockeov uvjet u kontekstu*

libertarijanske političke filozofije, i Konzervativizam u SAD-u u drugoj polovici 20. stoljeća i konzervativne vrijednosti.

U naučnom radu *The Ethnopolitical Motivation behind the Formation of New Municipalities in Montenegro*, koji je objavljen u časopisu *East European Politics and Societies: and Cultures* (SSCI / A&HCI) Šturanović (i koautor Vukićević) istražuje dinamiku etničkih odnosa i njihovo prelijevanje na pitanje unutrašnje organizacije države. Predočava se istorijski razvoj organizacije lokalne samouprave u Crnoj Gori, ali i pruža osvrt na regionalni kontekst etničke decentralizacije kao posledice etničkih tenzija i sukoba. Takođe, analiziraju se učinci decentralizacije u Crnoj Gori kroz njen uticaj na etničku pripadnost i jačanje lokalnih etničkih identiteta nad nacionalnim identitetom. Pocrtava se uloga stranaka nacionalnih manjina u procesu decentralizacije i razvoja manjinsko-većinskih odnosa u kontekstu lokalne etnopolitike. Imajući u vidu posledice etničkih decentralizacija u bivšoj Jugoslaviji i složenosti etničke i religijske strukture Crne Gore, autori izražavaju bojazan da bi proces stvaranja opština po etničkim kriterijumima mogao imati negativan uticaj na funkcionalnost i stabilnost države.

Kandidat u naučnom radu *Lockeov uvjet u kontekstu libertarijanske političke filozofije* objavljen u časopisu *Prolegomena* (SSCI / A&HCI) analizira teoriju vlasništva Džona Loka, osobito Lokov uslov pri prvobitnom sticanju u prirodnom stanju ("da ostane dovoljno i podjednako dobrog za druge"), te njen utjecaj na libertarijansko učenje. Konstatuje da tumačenje Lokovog uslova ima jasne implikacije za shvatanje uloge države u pogledu legitimnosti njene intervencije u vlasnička prava – pri čemu pocrtava razlike između desnog i levog libertarijanizma. Dok radikalni desni libertarijanizam odbacuje postojanje bilo kakvog – čak i moralnog uslova pri prvobitnom sticanju vlasništva, konvencionalni desni libertarijanizam prihvata *oslabljeni Lokov uslov*, shvatajući ga kao *zabranu pogoršavanja pozicije drugih*. Na legitimno prvobitno sticanje, nadovezuje legitimni prenos tako stečenih dobara i formiranje tržišta, čime delegitimiše svaki upliv države u vlasnička prava i redistribuciju dobara. Nastavi u želji da se pomiri načelo slobode i *vlasništva nad sobom* s načelom da su ljudi međusobno jednaki – levi libertarijanizam je, pored vlasništva nad sobom i strogog Lokovog uslova, zasnovan na egalitarnom vlasništvu nad prirodnim resursima. Autor je analizirao učenja savremenih libertarijanskih mislilaca, različitih pravaca u kontekstu Lokovog uslova, pružajući kritički osvrt utemeljen na verodostojnoj argumentaciji.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	8	7	15	10,5	28,7	39,2
3. PEDAGOŠKI RAD	1	17	18	5	23	28
UKUPNO	9	24	32	15,5	51,7	67,2

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu priloženog konkursnog materijala konstatujem da kandidat dr Petar Šturanović ispunjava sve uslove predviđene Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i naučna zvanja, pa sa zadovoljstvom predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da dr Petra Šturanovića **izabere u zvanje vanredni profesor** za pravnoteorijsku i ustavno-upravnu oblast na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

RECENZENT

Prof. dr Dragutin Avramović, redovni profesor
Pravni fakultet Univerziteta u Novom Sadu

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

Na osnovu Odluke Senata Univerziteta Crne Gore broj 03/1387 od 23. februara 2024. godine, imenovan sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje Izvještaja za izbor u akademska zvanja za pravnoteorijsku i ustavno-upravnu oblast na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Uvidom u dokumentaciju, konstatujem da se na konkurs objavljen 25.

Naučni rad *Konzervativizam u SAD-u u drugoj polovici 20. stoljeća i konzervativne vrijednosti* objavljen u časopisu *Nova prisutnost* (Scopus), istražuje osnove američkog konzervativnog pokreta, njegov razvitak i frakcije. Nastojao je predočiti ulogu koju je konzervativni pokret imao u redefinisavanju američkog liberalnog društva 60-ih godina prošlog veka i značaj religije kod različitih konzervativnih učenja – od usputnog kod libertarijanskog konzervativizma, kapitalnog kod Berkovog i južnjačkog, do upotrebe religije kao sredstva za postizanje ciljeva kod neokonzervativizma. U konačnom, poseban osvrt dao je na religijski konzervativizam koji je nastojao afirmisati snažan verski uticaj na političke procese, kao i javne politike. Osvrnuo sa na kompleksan odnos konzervativizma u SAD i Republikanske stranke konstatujući da će se pokret rado uklopiti u Republikansku stranku kada ona zastupa njegove ideje, kao i obratno, ali da ne postoji dominacija u tom odnosu – niti stranke niti pokreta. Autor je kao kvalitete američkog konzervativizma istakao antiutopizam, shvatanje stvarnosti nesavršenom i prepoznavanje ljudskih ograničenja, dok mu kao nedostatak vidi preterani pesimizam koji ga je spustavao da krene u borbu za pravednije društvo.

Uvidom u konkursni materijal konstatujem da kandidat dr Petar Šturanović ima dovoljan broj bodova iz oblasti naučno-istraživačkog rada propisan Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i naučna zvanja na Univerzitetu Crne Gore, uključujući i bodove na osnovu radova na SSCI ili A&HCI listi, pa ispunjava uslove za izbor u akademsko zvanje vanrednog profesora.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

U pogledu pedagoške delatnosti, ističem da kandidat dr Petar Šturanović poseduje adekvatno pedagoško iskustvo imajući u vidu da je kao docent izvodio nastavu na predmetima Opšta teorija prava, Evropska ustavnost, ali i njegov dugogodišnji angažman na mestu saradnika u nastavi na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Bio je mentor 16 diplomskih i jednog master rada, a o pedagoškoj osposobljenosti kandidata svedoči i Odluka Vijeća Pravog fakulteta UCG, na osnovu koje mu se dodeljuje maksimalan broj bodova za pedagoške aktivnosti. Sve to ukazuje da kandidat, u delu pedagoških kvaliteta ispunjava uslove za izbor u zvanje vanrednog profesora.

decembra 2023. prijavio jedan kandidat, dr Petar Šturanović, te podnosim Izvještaj.

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Kandidat dr Petar Šturanović, diplomirao je 2006. godine na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore, gde je 2010. godine i magistrirao na smeru Savremena ustavnost. Akademska stepena doktora pravnih nauka stekao je 2016. godine, na Pravnom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu, odbranivši doktorsku disertaciju "Zakonodavna nadležnost skupštine u parlamentarnim sistemima zemalja u procesu pridruživanja EU". U zvanje docenta izabran je 2019. godine na Univerzitetu Crne Gore. Iz navedenog proizlazi da dr Petar Šturanović, u pogledu stepena obrazovanja ispunjava potrebne uslove za izbor u akademsko zvanje vanredni profesor za pravnoteorijsku i ustavno-upravnu oblast na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore, a u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom UCG i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i naučna zvanja.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA

Naučno-istraživački rad dr Petra Šturanovića odvijao se u oblasti savremene ustavnosti, organizacije vlasti i političke

filozofije. Iz bibliografije izdvajam i dajem poseban osvrt na tri reference: 1. *The Ethnopolitical Motivation behind the Formation of New Municipalities in Montenegro*, 2. *Lockeov uvjet u kontekstu libertarijanske političke filozofije*, 3. *Raspuštanje parlamenta kao instrument ostvarivanja ravnoteže između zakonodavne i izvršne vlasti u parlamentarnom sistemu*.

Naučni rad *The Ethnopolitical Motivation behind the Formation of New Municipalities in Montenegro*, objavljen je u časopisu *East European Politics and Societies: and Cultures* (SSCI / A&HCI), a autori (Vukićević i Šturanović) se bave fenomenom etničke decentralizacije i njegovom međusobnom uslovljenošću sa političkim procesima i stabilnošću države. Interdisciplinarnim pristupom autori pokazuju isprepletanost elemenata etničkih odnosa, političkog sistema, istorije, ustavnog i upravnog prava. Centralni deo istraživanja uključuje analizu nastanka tri nove opštine u Crnoj Gori formirane tokom prethodne decenije: Petnjicu, Gusinje, i Tuzi, kao i refleksije na određene političke procese, stabilnost vlade, koalicione aranžmane na državnom nivou. Autori sugerišu da formiranje opština po etničkim linijama neće smanjiti etničke napetosti, već da će kao proizvod političkih kompromisa dovesti do pojačavanja etničkih identiteta nasuprot državnom, sa mogućim daljim zahtevima za novim opštinama po istom principu ili eventualnom teritorijalnom autonomijom. Poptavaju ekonomsku neodrživost i finansijsku zavisnost od državne vlasti ovako formiranih jedinica lokalne samouprave, te njihovu nemogućnost da građanima pruže odgovarajuće benefite i servise.

Kandidat u naučnom radu *Lockeov uvjet u kontekstu libertarijanske političke filozofije* objavljen u časopisu *Prolegomena* (SSCI / A&HCI) analizira teoriju vlasništva Džona Loka predloženu u njegovom kapitalnom delu *Dve rasprave o vladi*, kojom je Lok nastojao da objasni nastanak privatnog vlasništva na temelju slobode i nesaglasnosti sa apsolutizmom i delovanjem države. On konstruiše koncept "prvobitnog sticanja", smatrajući da se vlasnikom do tada neposedovane stvari postaje njenim mešanjem s radom koji će nekorištenoj stvari (zemlji) dati vrednost, uz ograničenje prilikom prvobitnog sticanja koje se ogleda u uslovu "da ostane dovoljno i podjednako dobro za druge". Autor je ovaj Lokov uslov smestio u kontekst libertarijanske političke filozofije razlikujući pojedine pravce libertarijanskog učenja upravo u tumačenju ovog Lokovog uslova. Ističe da se modifikacije i tumačenja Lokovog uslova kod desnih libertarijanaca kreću od ublažavanja njegovog učinka i važnosti – kod konvencionalnog desnog libertarijanizma – do njegovog potpunog odbacivanja – kod radikalnog desnog libertarijanizma čiji predstavnici drže da ne postoje čak ni moralna ograničenja prvobitnog sticanja neposedovanih resursa u prirodnom stanju, a da nasuprot desnom,

levi libertarijanizam zagovara poštovanje strogog Lokovog uvlova pri prvobitnom sticanju, uz različite vidove egalitarnosti konceptija.

U naučnom radu *Raspuštanje parlamenta kao instrument ostvarivanja ravnoteže između zakonodavne i izvršne vlasti u parlamentarnom sistemu*, autor konstatuje da je u cilju ostvarivanja ravnoteže između zakonodavne i izvršne vlasti, u suštinu parlamentarnog sistema organizacije vlasti utkano pravo izvršne vlasti da raspusti parlament, istovremeno predočavajući različite modele raspuštanja u uporednoj praksi. Od kabinetskog sistema, gde je ovo ovlašćenje suštinski u rukama vlade, preko racionalizovanog parlamentarizma gde shodno značajnijim nadležnostima šefa države on kao neutralni arbitar rešava potencijalni spor između zakonodavne i izvršne vlasti, do polupredsedničkog gde je odluka o raspuštanju u potpunosti u nadležnosti predsednika. Istakao je da pored ograničenja u pogledu upotrebe mehanizma disolucije, koja ustav predviđa, postoje i ona ograničenja koja proizlaze iz same suštine i duha parlamentarnog sistema organizacije vlasti, odnosno prirode procedure raspuštanja parlamenta, te da ona postoje čak i onda kada nisu eksplicitno predviđena ustavom. Analizirajući crnogorske ustavne odredbe u delu kojim se utvrđuje postupak raspuštanja Skupštine, autor je nastojao rasvetliti funkcionisanje ovog mehanizma i ukazati na njegove nedostatke.

S obzirom na činjenicu da je kandidat pokazao kreativnost u pogledu istraživačkog rada i sigurnost u delu naučne argumentacije, da njegovi naučni radovi poseduju nesporn kvalitet i da u konačnom ima neophodan broj bodova iz oblasti naučno-istraživačkog rada propisan Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i naučna zvanja, konstatujem da dr Petar Šturanović ispunjava uslove za izbor u zvanje vanrednog profesora.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Dr Petar Šturanović je od 2007. godine zaposlen na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore, te poseduje višegodišnje univerzitetsko pedagoško iskustvo. Poslednjih pet godina je kao docent izvodio nastavu na različitim nivoima studija (osnovne, specijalističke, master) na predmetima Opšta teorija prava, Parlamentarizam i parlamentarno pravo i Evropska ustavnost. Kvalitet njegovog dosadašnjeg pedagoškog rada, vrednovan je od strane Vijeća Pravnog fakulteta UCG odličnom ocenom, a tome u prilog svedoče i ocene studentskih anketa. Dakle, u pogledu pedagoških kvaliteta, smatram da kandidat dr Petar Šturanović ispunjava sve uslove za izbor u zvanje vanrednog profesora.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	8	7	15	10,5	28,7	39,2
3. PEDAGOŠKI RAD	1	17	18	5	23	28
UKUPNO	9	24	32	15,5	51,7	67,2

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu svega gore izrečenog i na osnovu ličnog pozitivnog iskustva u radu sa dr Petrom Šturanovićem, kao njegov mentor na izradi doktorske disertacije, sa zadovoljstvom konstatujem da on ispunjava sve potrebne uslove, da na osnovu Statuta Univerziteta Crne Gore i Uslova i kriterijuma za izbor u akademska i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore, **bude izabran u zvanje vanredni profesor za pravnoteorijsku i ustavno-upravnu oblast** na Pravnom fakultetu UCG.

RECENZENT

Prof. dr Slobodan Orlović, redovni profesor
Pravni fakultet Univerziteta u Novom Sadu

REFERAT

Za izbor u akademsko zvanje za oblast: **Finansije** na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Konkurs je objavljen u dnevnom listu "Pobjeda", sajtu Univerziteta Crne Gore kao i na sajtu Zavoda za zapošljavanje od 13.10.2023. godine. Na raspisani Konkurs javila se kandidatkinja **DR MILIJANA NOVOVIĆ-BURIĆ**.

BIOGRAFIJA

Rođena sam 16.06.1976. god. u Sarajevu, u Bosni i Hercegovini. Osnovnu školu završila sam u Budvi, a gimnaziju u Kotoru. Ekonomski fakultet u Beogradu upisala sam 1994. godine, a završila 1999. na smjeru „Finansije, bankarstvo i osiguranje”. Nakon završenog fakulteta, upisala sam specijalistički kurs pod nazivom "Spoljna trgovina i bankarstvo" u organizaciji Udruženja banaka Jugoslavije i Pravnog fakulteta u Kragujevcu. Nakon završenog specijalističkog kursa, 2000.godine, upisala sam postdiplomske studije na Ekonomskom fakultetu u Beogradu, smjer

„Aktuarstvo” i 2005. godine odbranila magistarski rad pod nazivom „Izvori finansiranja i plasmana sredstava osiguravajućih kompanija”.

Doktorsku disertaciju pod nazivom „Upravljanje imovinom i obavezama osiguravajućih kompanija u funkciji zaštite od rizika kamatne stope”, odbranila sam na Univerzitetu Crne Gore, Ekonomskom fakultetu u Podgorici, 26. juna 2010. godine.

PODACI O RADNIM MJESTIMA I IZBORIMA U ZVANJA

Radni odnos zasnovala sam na Ekonomskom fakultetu u Podgorici 2002.godine, kao saradnik za međunarodne odnose i razmjenu. U decembru 2003. god. izabrana sam za saradnika na predmetu „Rizik i osiguranje”, kao i na predmetima „Preduzetničke finansije” (2008. godine) i „Računovodstvo finansijskih institucija” (2010. godine). Pored angažmana u nastavi na navedenim predmetima, od 2013. do 2015. godine, bila sam rukovodilac primijenjenih postdiplomskih studija i koordinator za mobilnost studenata. U periodu od 2015. do 2016. godine obavljala sam funkciju predekana za međunarodnu saradnju.

Po izboru u zvanje docenta 13.06.2013, bila sam angažovana na predmetima na akademskim studijama Ekonomije u Podgorici i to: Preduzetničke finansije, Računovodstvo finansijskih institucija i Napredno finansijsko izvještavanje. Pored predmeta koji su mi dodijeljeni izborom u zvanje docenta, izvodila sam nastavu i na predmetima Rizik i osiguranje i Osnovi osiguranja (akademske studije) i Finansijska tržišta (primijenjene studije menadžmenta).

Nakon izbora u zvanje vanrednog profesora, 12.02.2019.godine, dodijeljeni su mi predmeti Finansijska tržišta i institucije, na

akademskim osnovnim studijama, kao i predmeti Osiguranje i Upravljanje rizicima, na akademskim master studijama. Nastavu izvodim i na primjenjenim studijama na Ekonomskom fakultetu u Podgorici i to na predmetima: Finansijska tržišta i Upravljanje finansijskim rizicima (primijenjene akademske studije), Računovodstvo finansijskih institucija i Rizik i osiguranje (primijenjene master studije). Na doktorskim studijama na Ekonomskom fakultetu angažovana sam na predmetu Životno i neživotno osiguranje, a na Biotehničkom fakultetu UCG na predmetu Rizik i osiguranje u poljoprivredi (master studije).

Učestvovala sam na značajnom broju međunarodnih konferencija. Bila sam učesnik u izradi određenog broja projekata, za čiju izradu je bio zadužen Ekonomski fakultet u Podgorici, kao i drugih nacionalnih i međunarodnih projekata. Trenutno sam angažovana na jednom Žan Mone projektu, HORIZON projektu, kao i na dva Bilateralna projekta. Član sam Upravnog odbora Univerziteta Crne Gore od 2021. godine, član Odbora za finansije pri UO UCG i član revizorskog odbora Elektroprivrede Crne Gore od 2017 -2020. i od 2021.godine. U cilju usavršavanja, u proteklom periodu, boravila sam na brojnim eminentnim fakultetima i institucijama, među kojima se posebno izdvajaju: Greenwich University, London, UK, novembar 2009.; Ekonomski fakultet u Ljubljani, jun 2009.; “Katz Business School”, University of Pittsburgh, Pittsburg, SAD, 2008. (mjesec dana) i 2005. (3 mjeseca); International Actuarial Association, Mexico, April 2007.; Swiss Association of Actuaries, Losana, Switzerland, jul 2006.

KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE NAUČNO-ISTRAŽIVAČKE I STRUČNE BIBLIOGRAFIJE

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST			
Autorske naučne monografije			
M2 Poglavlje u monografiji međunarodnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Raičević, M., Lalević Filipović, A., Novović Burić, M. , Kaščelan, V. (2022), Green concept in Montenegro with the focus on Enviromental insurance; in: Kocovic J., Jovanovic Gavrilovic B., Stojanovic, Ž., Mladenovic, Z., Trifunovic, D., Koprivica M. : Development of Modern Insurance Market – Constraints and Possibilities, Monograph, Chapter 9, pp. 159-177, Faculty of Economics Belgrade, ISBN: 978-86-403-1739-9, Centar za izdavačku delatnost Ekonomskog fakulteta u Beogradu (CID)	6	2
2.	Novović Burić, M. , Lalević Filipović, A., Kaščelan, Lj., Kaščelan, V. (2021), Ipaact of the COVID-19 Pandemic on the <i>Montenegrin insurance market</i> ; in: Kocovic J., Jovanovic Gavrilovic, B., Boričić, B., Koprivica M. : Contemporary Challenges and Sustainability of the Insurance Industry, Monograph, Chapter 8, pp. 125-139, Faculty of Economics Belgrade, ISBN: 978-86-403-1693-4 Centar za izdavačku delatnost Ekonomskog fakulteta u Beogradu (CID)	6	6
3.	Novović Burić, M. , Lalević Filipović, A., Kaščelan, V., Kaščelan, Lj. (2020), Analysis of firms’ participation in the financial market with a focus on the Montenegrin insurance market; in: Kocovic J, Rakonjac-Antic, T., Jovanovic Gavrilovic, B., Boričić, B : Insurance market after COVID -19, Monograph, Chapter 10, pp. 187-207, Faculty of Economics Belgrade, ISBN: 978-86-403-1644-6 Centar za izdavačku delatnost Ekonomskog fakulteta u Beogradu (CID)	6	6
4.	Kaščelan, Lj., Lalević Filipović, A., Novović Burić, M. , Kaščelan, V. (2020), <i>IT technology application to accounting in Montenegrin companies – decision tree classification method</i> in Drezgic, S., Zikovic, S., Tomljanovic, M.: Smart Governments, Regions and Cities, Monograph, Chapter 6, pp.105-121, ISBN: 978-953-7813-55-0 University of Rijeka, Faculty of Economics and Business	6	2
5.	Novović Burić, M. , Lipovina Bozovic, M., Kaščelan, V., Kaščelan, Lj. (2019), <i>Application of computers methods in evaluation of citizens’ confidence in Montenegrin insurance companies</i> ; in: Kocovic, J., Tomasevic, M., Jovanovic Gavrilovic, B., Boricic, B., Petrovic, E., Koprivica, M. : Contemporary trends in insurance at the beginning of the fourth industrial revolution, Monograph, Chapter 16, pp. 256-277, Faculty of Economics Belgrade, ISBN: 978-86-403-1589-0 Centar za izdavačku delatnost Ekonomskog fakulteta u Beogradu (CID)	6	6
6.	Kaščelan, Lj., Kaščelan, V., Novović Burić, M. (2018), <i>A Decision Tree Analysis Of Real Estate Insurance Customers In The Montenegrin</i> ; in: Kocovic, J., Selimovic, J., Boricic, B., Kascelan, V., Rajic, V.: Quantitative models in Economics, Monograph, Chapter 16 , pp. 289-	6	2

	305, Faculty of Economics Belgrade, ISBN: 978-86-403-1561-6, Centar za izdavačku delatnost Ekonomskog fakulteta u Beogradu (CID)		
Radovi u naučnim časopisima			
Q2 Rad u eminentnom međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 50% časopisa)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Novovic Buric, M. , Kascelan, Lj. and Kascelan, V., (2023): Economic and demographic determinants of premium reserve in Western Balkan countries during and after the crisis, <i>International Journal of Finance & Economics</i> , 28, issue 1, p. 1116-1136, https://doi.org/10.1002/ijfe.2466	12	12
2.	Novovic Buric, M. , Jaksic Stojanovic, A., Lalevic Filipovic, A.; Kascelan, L. (2022). Research of Attitudes toward Implementation of Green Accounting in Tourism Industry in Montenegro-Practices, and Challenges. <i>Sustainability</i> , 14, 1725. https://doi.org/10.3390/su14031725	12	12
3.	Buric, M., Novovic Buric, M. , Jaksic Stojanovic, A., Kascelan, L. (2022); Zugić, D. Sustainability of Online Teaching: The Case Study Mother Tongue Spelling Course at Montenegrin Universities. <i>Sustainability</i> , 14, 13717. https://doi.org/10.3390/su142113717	12	6
Q4 Rad u međunarodnom časopisu (ostali časopisi indeksirani na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Mitrasević, M., Pjanić, M., Novovic Burić, M. (2022). Relationship Between Insurance Market and Economic Growth in the European Union. <i>Politička ekonomie</i> , 70(4), 395-420. doi: 10.18267/j.polek.1358	6	2
Q5 Rad u međunarodnom časopisu koji nije indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Novovic Buric, M. ; Lalevic Filipovic, A., Jaksic Stojanovic, A. (2022). Green Accounting with Special Reference to Montenegro. In: Karabegović, I., Kovačević, A., Mandžuka, S. (eds) <i>New Technologies, Development and Application V. NT 2022. Lecture Notes in Networks and Systems</i> , vol 472. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-05230-9_120	4	4
2.	Novović-Burić, M. , Jakšić-Stojanović, A. (2022). Digitalization of the Operations of Insurance Companies with Special Reference to the Financial Reporting of Insurers in Montenegro. In: Karabegović, I., Kovačević, A., Mandžuka, S. (eds) <i>New Technologies, Development and Application V. NT 2022. Lecture Notes in Networks and Systems</i> , vol 472. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-05230-9_118	4	4
3.	Novovic Buric, M. , Raičević, M., Kascelan, L., Kascelan, V. (2022). Socio-Demographic Impacts on the Personal Savings Portfolio Choice: A Decision Tree Approach. <i>International Journal of Business Analytics (IJBAN)</i> 9 (1), 1-23, DOI: 10.4018/IJBAN.288511	4	4
4.	Tomašević, J., Novović Burić, M. , Kaščelan, Lj., Kaščelan, V. (2021). Impact of premium reserve on life insurance investments in the Western Balkans. <i>Serbian Journal of Management</i> , 16(2), 355-376, doi: 10.5937/sjm16-2802	4	2
Q6 Rad u časopisu nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Lalevic Filipovic, A., Novović Burić, M. (2021), Izazovi računovodstvene profesije u uslovima pandemije COVID-19- Osvrt na Crnu Goru, <i>Računovodstvo i revizija</i> , br 1-2, ISSN 1800-6159, str.43-56	2	1
Radovi na naučnim konferencijama, učešća na izložbama, i slično			
K2 Naučni rad na međunarodnom naučnom skupu (štampano u cjelini)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Novovic Buric, M. ; Raičević, M. (2023), Spremnost crnogorskog tržišta osiguranja za primjenu MSFI 17; Odgovor računovodstvene- revizorske profesije na ekonomsku nestabilnost i diskontinuitet poslovanja, <i>Zbornik radova – XVIII međunarodni kongres računovođa i revizora Crne Gore</i> , ISBN 978-9940-8864-2-4, str. , 267-287	2	2
2.	Raičević, M.; Novovic Buric, M. (2023), Analiza šteta kasko osiguranja motornih vozila u CG; Prouzrokovanje štete, naknada štete i osiguranje, <i>Zbornik radova, XXVI međunarodna naučna konferencija</i> , ISBN-978-86-82582-02-1, str. 471-485	2	1
3.	Lalevic Filipovic, A.; Novovic Burić, M. (2022), Računovodstvena znanja studenata kao pretpostavka održivog razvoja: Analiza slučaja Crne Gore; Računovodstvena znanja kao činilac ekonomskog i društvenog napretka, <i>Zbornik radova, Ekonomski fakultet Univerziteta u</i>	2	1

	Kragujevcu, ISBN: 978-86-6091-129-4, str. 71-86		
4.	Keseljevic, A.; Novovic Buric, M. ; Lalevic Filipovic, A.; Lakicevic, M. (2022): Zelena poreska reforma i "Efekat dvostruke dividende"- komparativna analiza za Crnu Goru, BIH i Srbiju", Medjunarodni Simpozijum o Korporativnom upravljanju- Održivi razvoj u uslovima zelene tranzicije, Zbornik radova, Finrar doo, Banja Luka i Ekonomski fakultet iz Banja Luke, ISBN- 978-99955-83-30-9, str. 379-405	2	1
5.	Lalevic Filipovic, A.; Novovic Burić, M. ; Jovičić, D. (2022), Regulatorni okvir nefinansijskog izvještavanja u funkciji podsticanja održivih finansija; Prouzrokoanje štetem naknada štete i osiguranje; XXV Međunarodna naučna konferencija; Zbornik radova, str.523-539	2	1
6.	Novovic Burić, M. ; Lalevic Filipovic, A. Jaksic Stojanovic, A. (2022), "Financial reporting of Montenegrin insurance companies- challenges of digital transformation", I International Conference On Advances In Science And Technology, Proceedings COAST 2022, Faculty of Management Herceg Novi, Montenegro, str. 696-704	2	2
7.	Racković, J., Novovic Burić, M. (2021), Studentska percepcija značaja računovodstva: komparativna analiza nivoa znanja s osvrtom na Crnu Goru, Srbiju i Bosnu i Hercegovinu, Finansijsko računovodstvene inovacije u funkciji pouzdanog finansijskog izvještavanja, XVI Međunarodni kongres računovođa i revizora Crne Gore, Zbornik radova, str.327-341	2	1
8	Jovicic, D., Novovic Burić, M. (2021), Utvrđivanje adekvatnosti tehničkih rezervi neživotnih osiguranja u skladu sa MSFI 4 i režimom solventnosti; Finansijsko računovodstvene inovacije u funkciji pouzdanog finansijskog izvještavanja, XVI Međunarodni kongres računovođa i revizora Crne Gore, Zbornik radova, str.119-137	2	1
9.	Novovic-Buric, M. , Rackovic J. (2021), Komparativna analiza poznavanja računovodstvene teorije i prakse –osvrt na Crnu Goru, Srbiju i Bosnu i Hercegovinu, Računovodstvena znanja kao činiac ekonomskog i društvenog napretka, Zbornik radova, Ekonomski fakultet Univerziteta u Kragujevcu, ISBN: 978-86-6091-118-8, str. 362-380	2	2
10.	Kaščelan, V., Kaščelan, Lj., Novović Burić, M. (2020). Regional Analysis Of Car Insurance In Montenegro Using Deep Learning Methods, Horizons, Macedonia, pp. 77-88, DOI 10.20544/HORIZONS.A.26.3.20.P07	2	0.66
11.	Lalevic Filipovic, A., Novovic Buric, M. , Demirovic, S. (2019), (Ne)opravdanost uvođenja i implementacije MSFI za MMP u Crnoj Gori, Proceedings no (27), ISBN 0352-258X, University „Dzermal Bijedic”, Faculty of Economics Mostar, pp: 156-167	2	1
12.	Vujosevic, S., Novovic Buric, M. , Zarić, S. (2018), The impact of interest rates, inflation and wages on the profitability of banks in Montenegro, XIII International Congress of Accountants and Auditors of Montenegro, The accounting and auditing profession of the future: Trust - Integrity - Transparency, Proceedings, ISBN 987-9940-9399-8-4, pp: 448-462	2	1
13.	Novovic Burić M. , Kascelan, V., Kascelan, Lj. (2018), Limiting Factors Of Real Estate Insurance Development In Montenegro - Decision Tree Analysis, SYMOPIS, Proceedings, ISBN 978-86-403-1567-8, University of Belgrade, Faculty of Economics, pp. 125-134	2	2
Stručne monografije i knjige			
S6 Stručna knjiga izdata kod nas		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Lalevic Filipovic, A., Lukić, B., Đurovic, A., Novovic Buric, M. „ Računovodstvo IV“, (Accountnig IV), Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica 2020, ISBN: 987-86-303-2370-6	1	0.25
Uređivačka i recenzentska djelatnost			
R9 Recenziranje knjige studijskog karaktera izdate u inostranstvu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Upravljanje rizicima investiranja sredstava osiguravajućih kompanija” Autori- prof.dr Mirela Mitrašević i docenta dr Miloš Pjanić, Subotica, 2019	0.5	0.5
R10 Recenziranje knjige studijskog karaktera izdate kod nas		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	„Osiguranje imovine i lica“ za četvrti razred srednjih stručnih škola, ZUNS, Podgorica, 2023	0.3	0.3
2.	„Finansijsko poslovanje“ za treći razred srednjih stručnih škola, ZUNS, Podgorica, 2018	0.3	0.3
R11 Recenziranje radova objavljenih u međunarodnim časopisima (Q1, Q2, Q3, Q4)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	International Journal of Finance & Economics, 2022	2	2

R12 Recenziranje radova objavljenih u ostalim časopisima		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Journal of Economics and Business (Zbornik radova Ekonomskog Fakulteta u Rijeci – Časopis za ekonomsku teoriju i praksu), 2021	0.5	0.5
R13 Recenziranje radova objavljenih u zbornicima sa skupa međunarodnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Naučno-stručna konferencija "FIRA 2020", Sveučilište Vitez	0.2	0.2
2.	ECONOMIC REVIEW- Journal of Economics and Business	0.2	0.2
Ostala stručna djelatnost			
Ostala dokumentovana stručna djelatnost		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
	<ul style="list-style-type: none"> - Član Odbora za finansije i investicije UCG (2021-) - Člna Upravnog odbroa UCG (2021- - Član Revizorskog odbora „ŽICG“ AD, Podgorica (2013-2020), - Član Revizorskog odbora „Eektroprivrede CG“ , AD Nikšić, (2017-2020, 2021-) - Obuka aktuara, Agencija za nadzor osiguranja, predavač na predmetu Neživotno osiguranje, 2023 - Učesnik u izradi plana i programa (reakreditacija 2017-2022) za Ekonomski fakultet UCG - Član Komisije za akreditaciju doktorskih studija Singidunum, Beograd, 2022 - Član Komisije za akreditaciju doktorskih studija Fakultet za saobraćaj, komunikacije i logistiku, Adriatik Bar, 2022 - Član Komisije za akreditaciju akademskih master studija Poslovni menadžment, Fakultet za menadžment Herceg Novi, 2019 - Član Komisije za akreditaciju osnovnih studija Kineske Studije, Fakultet za kulturu i turizam, UDG, 2019 - Član programskog odbora na više konferencija u regionu 	do 20	20
Projekti			
18 Učešće u međunarodnom naučnom projektu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	EMIMI (Multidisciplinary Studies of Integration And Migration Through Intercultural Dialogue) project, Jean Monnet, 2021-2024, Filološki fakultet, Univerzitet Crne Gore	4	4
2.	Bilateralni projekat: "Zeleno računovodstvo u funkciji postizanja uravnoteženog ekonomskog razvoja", 2023-2024, Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore i Ekonomski fakultet u Ljubljani	4	4
3.	Bilateralni projekat: "Zelena poreska reforma i izazovi dvostruke dividende u Sloveniji i Crnoj Gori", 2021-2023 Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore i Ekonomski fakultet u Ljubljani	4	4

KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE PEDAGOŠKIH SPOSOBNOSTI

2 PEDAGOŠKA DJELATNOST			
Mentorstvo (komentorstvo se boduje sa polovinom poena)			
P9 Na doktorskim studijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Analiza potencijala tržišta osiguranja zemalja Zapadnog Balkana za razvoj zelenih proizvoda, Kandidat, Milan Raičević	4	4
P10 Na master studijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Ukupan broj mentorstava 12 (*Spisak kandidata sa pratećim podacima se nalazi u prilogu)	2	24
P12 Na osnovnim studijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Ukupan broj mentorstava 19 (*Spisak kandidata sa pratećim podacima se nalazi u prilogu)	0.5	9.5
Kvalitet nastave			
P17 Kvalitet pedagoškog rada, odnosno kvalitet nastave		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Po Odluci Vijeca Ekonomskog fakulteta, br.01/3140	do 5	5

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	28	73	87.66	201.36
2. UMJETNIČKI RAD	33	76	42.5	74
2. PEDAGOŠKI RAD	21	57	36.25	66.75
UKUPNO	82	206	166.41	342.11

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

Na konkurs objavljen u dnevnom listu "Pobjeda" od 13.10.2023. godine, za izbor u akademsko zvanje za oblast Finansije i predmete: „Finansijska tržišta i institucije“, „Osiguranje“ i „Upravljanje rizicima“, na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, prijavila se kandidatkinja dr Milijana Novović Burić, vanredni profesor na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Milijana Novović Burić je rođena 16.06.1976. godine u Sarajevu. Osnovnu školu je završila u Budvi, a srednju u Kotoru. Ekonomski fakultet u Beogradu, smjer "Finansije bankarstvo i osiguranje", završila je 1999. godine. Nakon završenog fakulteta upisala je specijalistički kurs pod nazivom "Spoljna trgovina i bankarstvo" u organizaciji Udruženja banaka Jugoslavije i Pravnog fakulteta u Kragujevcu, a zatim 2000. godine i postdiplomske studije na Ekonomskom fakultetu u Beogradu, smjer „Aktuarstvo“. Magistarski rad pod nazivom „Izvori finansiranja i plasmana sredstava osiguravajućih kompanija“ odbranila je 2005. godine.

Doktorsku disertaciju pod nazivom „Upravljanje imovinom i obavezama osiguravajućih kompanija u funkciji zaštite od rizika kamatne stope“, odbranila je na Univerzitetu Crne Gore, Ekonomskom fakultetu u Podgorici, 26. juna 2010. godine.

Angažman na Ekonomskom fakultetu, Univerzitetu Crne Gore, koleginica dr Milijana Novović Burić započela kao saradnik za međunarodnu saradnju 2002. godine, odnosno kao saradnik na predmetima Rizik i osiguranje 2004. godine, Preduzetničke finansije 2008. godine i Računovodstvo finansijskih institucija 2010. godine. U zvanje docent na predmetima: „Preduzetničke finansije“, „Računovodstvo finansijskih institucija“ i „Napredno finansijsko izvještavanje“ i za oblast finansije i osiguranje, izabrana je 13.06.2013. godine. Pored navedenih predmeta koji su joj dodijeljeni izborom u zvanje, izvodila je nastavu i na predmetima „Rizik i osiguranje“ i „Osnovi osiguranja“ (akademske studije) i „Finansijska tržišta“ (primijenjene studije menadžmenta). Nakon izbora u zvanje vanredni profesor, kandidatkinja izvodi nastavu i na predmetima „Finansijska tržišta i institucije“ (osnovne akademske studije), „Upravljanje rizicima“ (master akademske studije), „Osiguranje“ (master akademske studije), „Upravljanje finansijskim rizicima“ i „Finansijska tržišta“ (osnovne primijenjene studije), „Rizik i osiguranje“ i „Računovodstvo finansijskih institucija“ (master primijenjene studije).

Na osnovu prijave i druge dostavljene dokumentacije, te provjere usklađenosti konkursne dokumentacije sa Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja, konstatujem da kandidatkinja prof. dr Milijana Novović Burić ispunjava sve formalne uslove propisane Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore, te Mjerilima za izbor u naučna i akademska zvanja, koja se odnose na stepen obrazovanja za izbor u zvanje redovni profesor.

NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD

Detaljnim uvidom u klasifikacionu bibliografiju i dostavljene radove kandidatkinje prof. dr Milijane Novović Burić, nedvosmisleno se može izvući zaključak da veliki broj objavljenih radova pripadaju oblasti Finansija, odnosno da je fokus njenog naučno-istraživačkog rada u skladu sa predmetima za koje je raspisan konkurs, tj. da u potpunosti obuhvata, ali i šire pokriva oblast konkursa po svim relevantnim aspektima. Kandidatkinja dr Milijana Novović Burić je u okviru svojih radova uspješno primjenjivala naučne metode, te je pokazala sposobnost za samostalnim istraživanjem i interpretiranjem naučnih rezultata.

Radovi prof. dr Milijane Novović Burić objavljeni u međunarodnim i domaćim časopisima, monografijama i zbornicima, ukazuju da je riječ o ozbiljnom i perspektivnom istraživaču koji svoje naučne radove piše jasno, stručnim i prepoznatljivim stilom, koristeći pri tome najsvremeniju relevantnu literaturu.

Prof. dr Milijana Novović Burić je autor većeg broja naučnih i stručnih radova koji su objavljeni u međunarodnim i domaćim časopisima, od kojih se neki se nalaze na SSCI listi, u Scopus-u i drugim relevantnim bazama. Pored toga, kandidatkinja je aktivno učestvovala na velikom broju međunarodnih i domaćih naučnih skupova, simpozijuma, konferencija i seminara, na kojima je imala izlaganja, a na kojima je pokazala sposobnost da metodski postavlja i elaborira najsloženije naučne probleme.

Svojim značajem, među brojnim objavljenim radovima, ističu se radovi objavljeni u međunarodnim časopisima indeksirani u SSCI bazama, SCOPUS bazama, kao i radovi objavljeni u međunarodnim monografijama. U funkciji potvrde da je prof. dr Milijana Novović Burić kvalitetnim naučnim radovima u potpunosti obuhvatila oblast definisanu samim konkursom, posebno izdvajam tri rada, kojima je kandidatkinja pokazala svoje kompetencije u naučnoj javnosti.

1. U radu **Novovic Buric, M.**, Kascelan, Lj. and Kascelan, V., (2023): Economic and demographic determinants of premium reserve in Western Balkan countries during and after the crisis, *International Journal of Finance & Economics*, 28, issue 1, p. 1116-1136, indeksiranom na SSCI listi, autori su istraživali uticaj ekonomskih i demografskih faktora na premijsku rezervu, a time i mogućnost ulaganja životnih osiguravača na finansijsko tržište zemalja Zapadnog Balkana. Korišćenjem panela podataka, uključujući ekonomska i demografska kretanja u zemljama ovog regiona u periodu od 2006. do 2016. godine, utvrđeno je da stabilnost cijena i veće stope na depozite mogu uzrokovati brži razvoj tržišta osiguranja. Suprotno od istraživanja za razvijene zemlje, gdje su plate i starost stanovništva ključni faktori rasta premije osiguranja, pa samim tim i premijske rezerve, u regionu Zapadnog Balkana važni faktori su rast učešća mlade populacije (ispod 15 godina) u ukupnom stanovništvu, kao i briga o njihovom školovanju, što povećava tražnju za proizvodima životnog osiguranja. Ovo ukazuje da se na Zapadnom Balkanu daje veći značaj osiguranju od rizika smrti nego štednoj komponenti. Rezultati su pokazali i da rast stope depozita dovodi do rasta premijske rezerve, kao i da rast stope inflacije dovodi do smanjenja premijske rezerve. Time je dokazano je da je stabilno i povoljno ekonomsko okruženje, što uključuje nisku stopu inflacije i rast pasivnih kamatnih stopa, kako u kriznom tako i u postkriznom periodu, osnovni preduslov za rast premijske rezerve i jačanje uloge osiguravača kao institucionalnih investitora, tj. da je za rast životnog osiguranja ključna novčana stabilnost i dobro regulisan bankarski sektor. Uz sve ovo, ovaj rad daje i detaljan pregled hipoteza o prediktorima razvoja životnog osiguranja, koji su definisani u skladu sa specifičnostima posmatranog regiona. Evidentno je da se ti faktori, koji određuju uspjeh ovog sektora u posmatranom regionu, značajno razlikuju od onih u razvijenim zemljama, što ovom istraživanju daje dodatni kvalitet.

2. U radu **Mitrasević, M., Pianić, M., Novovic Burić, M.** (2022). Relationship Between Insurance Market and Economic Growth in the European Union. *Politička ekonomie*, 70(4), 395-420. doi: 10.18267/j.polek.1358, koji se kao i prethodni indeksira u SCI bazi naučnih časopisa, autori ispituju odnos razvoja tržišta osiguranja i privrednog rasta u zemljama članicama EU u periodu 1998-2018. Kao mjere stepena ekonomskog razvoja, autori koriste podatke o bruto domaćem proizvodu po stanovniku, a za indikatore razvoja tržišta osiguranja penetraciju i gustinu osiguranja. Autori su primjenjivali *Augmented Dickey Fuller* (ADF) test jediničnih korijena u panelu, pristup autoregresivnog distribuiranog kašnjenja

(ARDL), kao i VAR Granger Causality/Block Exogeneity Wald (GCW) test u cilju identifikovanja vrste i prirode kauzalnosti između posmatranih varijabli. Rezultati su pokazali da kratkoročno gledano, premija po glavi stanovnika ima pozitivan i značajan uticaj na privredni rast, osim u slučaju Irske i Luksemburga, gdje model pokazuje samo vrijednosti koeficijenta korekcije greške. Rezultati ARDL modela korekcije grešaka pokazuju relativno brzo prilagođavanje ka dugoročnoj ravnoteži. Osim toga, rezultati u ovom radu ukazuju da premija po glavi stanovnika ima značajan pozitivan efekat na privredni rast na duži rok u slučaju Belgije, Kipra, Bugarske, Rumunije i Slovenije, odnosno da je premija osiguranja ključna determinanta dugoročnog privrednog rasta. S obzirom da dobijeni rezultati ukazuju da bi razvoj tržišta osiguranja mogao doprinijeti obezbjeđivanju dugoročne ekonomske stabilnosti i rasta posmatranih zemalja, autori kroz zaključna razmatranja naglašavaju važnost strategije razvoja tržišta osiguranja u svakom promjenljivom poslovnom okruženju.

3. Rad koji nosi naziv *Application of computers methods in evaluation of citizens' confidence in Montenegrin insurance companies*; objavljen je 2019. godine u 16 poglavljima međunarodne monografije „*Contemporary trends in insurance at the beginning of the fourth industrial revolution*”, Centar za izdavačku delatnost Ekonomskog fakulteta u Beogradu (CID), pp. 256-277, ISBN: 978-86-403-1589-0, autora **Novović Burić M.**. Lipovina Bozovic, M., Kaščelan, V., Kaščelan, Lj., govori o tome koliko iskustvo i drugi faktori umanjuju stepen povjerenja građana, utiču na kvalitet odnosa osiguravača i osiguranika, te ograničavaju rast i razvoj tržišta osiguranja. U ovom istraživanju autori su za potrebe analize anketnih podataka koristili metod logističke regresije. Za opisivanje odnosa između jedne zavisne varijable i jedne ili više nezavisnih varijabli autori su koristili regresione modele. Primjenom modela, ispitivana je zavisnost pojedinačnih stavova ispitanika od njihovih demografskih i socio-ekonomskih karakteristika. Da bi utvrdili može li se na osnovu osnovnih socio-ekonomskih i demografskih karakteristika predvidjeti koliki je nivo povjerenja u rad osiguravajućih kuća u Crnoj Gori, sprovedena je ordinalna logistička regresija. Rezultati su pokazali da su šanse za većim nivoom povjerenja 1,86 puta veće kod muškaraca u odnosu na žene, kao i da je veće povjerenje u rad osiguravajućih kompanija kod ispitanika koji su formalno obrazovaniji. Centralna regija, kao i južna regija, povećava šanse da će stepen povjerenja da raste na veći nivo, a kod osoba koje su u braku i imaju djecu, za preko 50% veća je vjerovatnoća da će povjerenje u osiguravajuće kuće da se poveća u odnosu na one koji nijesu u braku, a imaju djecu. Autori su ispitivali i razloge nepovjerenja u institucije osiguranja. U te svrhe sprovedili su multinomnu logističku regresiju i rezultati su pokazali da će muškarci u odnosu na žene skoro 3 puta vjerovatnije kao razlog za nepovjerenje navesti loše lično iskustvo u odnosu na druge razloge. Takođe, pokazalo se da lica sa srednjim ali i visokim nivoom obrazovanja imaju veće šanse da kao razlog nepovjerenja u osiguravajuće društvo odaberu loše lično iskustvo u odnosu na lica sa osnovnim nivoom obrazovanja. Autori su pokazali i da posebno izraženu šansu da navedu loše lično iskustvo kao razlog nepovjerenja imaju osobe sa visokim obrazovanjem u odnosu na one sa osnovnim obrazovanjem. Na kraju, autori smatraju da rezultati ovog istraživanja mogu doprinijeti kreiranju edukativnih kampanja koje bi podigle nivo kulture osiguranja, odnosno edukacije građana o samoj djelatnosti osiguranja.

Na osnovu uvida u ove i ostale radove navedene u klasifikacionoj bibliografiji, može se konstatovati da se prof. dr Milijana Novović Burić intenzivno bavila naučnim istraživanjem i nakon izbora u zvanje vanredni profesor, te da je njen rad bio veoma uspješan. Cijeneći ukupan naučno-istraživački učinak prof. dr Milijane Novović Burić, konstatujem da kandidatkinja u potpunosti ispunjava sve zahtijevane kvantitativne i kvalitativne kriterijume u oblasti naučno-istraživačkog rada za izbor u zvanje redovni profesor, koji su propisani Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	28	73	87,66	201,36
3. PEDAGOŠKI RAD	33	76	42,5	74
4. STRUČNI RAD	21	57	36,25	66,75
UKUPNO	82	206	166,41	342,11

PEDAGOŠKA OSPOSOBLJENOST

U pogledu pedagoške djelatnosti, ističem da kandidatkinja prof. dr Milijana Novović Burić posjeduje adekvatno pedagoško iskustvo, što potvrđuje i njen dugogorišnji angažman u nastavi na Ekonomskom fakultetu u Podgorici. Pored organizovanja i izvođenja nastave po ranijem programu na osnovnim akademskim studijama, na predmetima „Rizik i osiguranje”, „Osnove osiguranja”, „Preduzetničke finansije”, „Računovodstvo finansijskih institucija”, „Napredno finansijsko izvještavanje”, kandidatkinja od izbora u zvanje vanredni profesor izvodi nastavu i na predmetu „Finansijska tržišta i institucije” na osnovnim akademskim studijama, kao i na predmetima „Osiguranje” i „Upravljanje rizicima” na akademskim magistarskim studijama. Na primijenjenim studijama, ona izvodi nastavu na predmetima „Finansijska tržišta” i „Upravljanje finansijskim rizicima” na osnovnim studijama, odnosno „Rizik i osiguranje” i „Računovodstvo finansijskih institucija” na master studijama. Prof. dr Milijana Novović Burić je učestvovala i u procesu inoviranja nastavnih programa u pogledu strukture, kao i predlaganja relevantne domaće i strane literature. Kandidatkinja je svoje pedagoške sposobnosti pokazala i kroz svoju ulogu mentora na završnim radovima na dodiplomskim i magistarskim studijama na Ekonomskom fakultetu u Podgorici.

Dugogodišnja saradnja sa koleginicom Novović Burić, daje mi za pravo da konstatujem da se radi o odgovornoj, profesionalnoj i kvalitetnoj kandidatkinji, koja ima korektan, stručan i savjestan pristup studentima i kolegama. U potpunosti je posvećena svojim obavezama, što svjedoče i dobre ocjene koje su joj dali studenti putem ankete, kao i odluka Vijeća Ekonomskog fakulteta o maksimalnom broju bodova za pedagoške aktivnosti.

Uzimajući sve naprijed navedeno, zaključujem da je u proteklom periodu prof. dr Milijana Novović Burić ostvarila zapažene i vrlo produktivne rezultate u oblasti pedagoškog rada, kao i da se na osnovu njih i po ovom zahtjevu može birati u najveće akademsko zvanje, redovni profesor.

STRUČNI RAD

Neodvojivo od naučno-istraživačkih aktivnosti, segment stručne aktivnosti kandidata, adekvatno dokumentovan u prijavi, nesumnjivo odražava sadržajan i veoma širok obim aktivnosti, bilo da je riječ o matičnoj instituciji, Univerzitetu Crne Gore ili drugim institucijama, među kojima je više njih od državnog značaja.

Kandidatkinja je nakon izbora u zvanje vanredni profesor obavljala veoma odgovorne funkcije na Univerzitetu Crne Gore, od kojih pored članstva u Upravnom odboru Univerziteta Crne Gore, posebno treba izdvojiti funkciju predsjednice Odbora za finansije Univerziteta Crne Gore. Pored navedenog, prof. dr Milijana Novović Burić je u kontinuitetu angažovana na većem broju međunarodnih i nacionalnih projekata, pa je time dala određeni stručni doprinos u rješavanju problematike važne za prosperitet subjekata obuhvaćenih projektima. Koleginica Novović Burić je svoje stručne kompetencije pokazala kao član organizacionih i programskih odbora naučnih konferencija, član komisija za akreditaciju i/ili reakreditaciju studijskih programa, recenzent udžbenika i naučnih radova, ali i kao predavač na obuci aktura u organizaciji Agencije za nadzor osiguranja.

Na kraju, ako se ima u vidu prethodno navedeno o angažovanju kandidatkinje u stručnoj javnosti, nesumnjivo se nameće zaključak da se radi o njenom značajnom stručnom doprinosu u oblastima koje su predmet njenog interesovanja, što upućuje na zaključak da prof. dr Milijana Novović Burić i po ovom osnovu ispunjava kriterijume propisane Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore za izbor u zvanje redovni profesor.

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu priloženog konkursnog materijala i dugogodišnje profesionalne saradnje sa kandidatkinjom, zaključujem da prof. dr Milijana Novović Burić, vanredni profesor Ekonomskog fakulteta u Podgorici Univerziteta Crne Gore, ispunjava sve uslove predviđene Mjerilima za izbor u više zvanje. U tom smislu, sa izuzetnim zadovoljstvom **predlažem** Senatu Univerziteta Crne Gore da **prof. dr Milijanu Novović Burić izabere u zvanje redovni profesor**, za predmete navedene u konkursu.

RECENZENT

Prof. dr Vladimir Kaščelan
Ekonomski fakultet, Podgorica

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

Na konkurs Univerziteta Crne Gore, objavljen u dnevnom listu "Pobjeda" 13.10.2023. godine, za izbor u akademsko zvanje za oblast Finansije, prijavio se jedan kandidat - prof. dr Milijana Novović Burić, vanredni profesor na Univerzitetu Crne Gore - Ekonomski fakultetu u Podgorici.

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Milijana Novović Burić je rođena 16.06.1976. godine u Sarajevu, Bosna i Hercegovina. Osnovnu školu je završila u Budvi, a srednju u Kotoru. Ekonomski fakultet u Beogradu, smjer "Finansije bankarstvo i osiguranje", završila je 1999. godine. Nakon završenog fakulteta upisala je specijalistički kurs pod nazivom "Spoljna trgovina i bankarstvo" u organizaciji Udruženja banaka Jugoslavije i Pravnog fakulteta u Kragujevcu, a zatim 2000. godine i postdiplomske studije na Ekonomskom fakultetu u Beogradu, smjer "Aktuarstvo", na kom je 2005. godine i odbranila magistarski rad pod nazivom „Izvori finansiranja i plasmata sredstava osiguravajućih kompanija“.

Doktorsku disertaciju pod nazivom „Upravljanje imovinom i obavezama osiguravajućih kompanija u funkciji zaštite od rizika kamatne stope“, odbranila je 26. juna 2010. godine na Univerzitetu Crne Gore, Ekonomski fakultet u Podgorici.

Radni odnos je zasnivala na Ekonomskom fakultetu u Podgorici 2001. godine, kao saradnik za međunarodne odnose i razmjenu da bi u decembru 2003. godine bila izabrana za saradnika na predmetu „Rizik i osiguranje“, kao i na predmetima „Preduzetničke finansije“ (2008. godine) i „Računovodstvo finansijskih institucija“ (2010. godine). Pored angažmana u nastavi na navedenim predmetima, u periodu od 2013. do 2015. godine bila je rukovodilac primijenjenih postdiplomskih studija i koordinator za mobilnost studenata. U periodu od 2015. do 2016. godine obavljala je funkciju prodekana za međunarodnu saradnju.

U zvanje docenta izabrana je na Univerzitetu Crne Gore – Ekonomski fakultet Podgorica 13.06.2013. godine. Izvodila je nastavu na predmetima: Preduzetničke finansije, Računovodstvo finansijskih institucija i Napredno finansijsko izvještavanje. Pored navedenih predmeta za koje je imala izbor u zvanje izvodila je nastavu i na predmetima: Rizik i osiguranje i Osnovi osiguranja (akademske studije) i Finansijska tržišta (primijenjene studije menadžmenta).

Za vanrednog profesora je izabrana 12.02.2019. godine. Na akademskim osnovnim studijama izvodi nastavu na predmetu Finansijska tržišta i institucije, a na akademskim master studijama na predmetima Osiguranje i Upravljanje rizicima. Nastavu izvodi i na primijenjenim studijama na Ekonomskom fakultetu u Podgorici i to na predmetima: Finansijska tržišta i Upravljanje finansijskim rizicima (primijenjene akademske studije), Računovodstvo finansijskih institucija i Rizik i osiguranje (primijenjene master studije). Na doktorskim studijama na Ekonomskom fakultetu angažovana je na predmetu Životno i neživotno osiguranje, a na Biotehničkom fakultetu UCG na predmetu Rizik i osiguranje u poljoprivredi (master studije).

Prof. dr Milijana Novović Burić je autor većeg broja naučnih i stručnih radova koji se nalaze na SCI, SCOPUS i drugim bazama. Pored toga, učestvovala je na brojnim međunarodnim i domaćim konferencijama, kongresima i simpozijumima. Učestvovala je u izradi više projekata, za čiju izradu je bio zadužen Ekonomski fakultet u Podgorici, kao i drugih nacionalnih i međunarodnih

projekata kao što su: Žan Mone projekat, HORIZON projekat, Bilateralni projekti sa Ekonomskim fakultetom iz Ljubljane itd.

U cilju usavršavanja, boravila je na brojnim eminentnim fakultetima i institucijama, među kojima se posebno izdvajaju: Greenwich University, London, UK, novembar 2009.; Ekonomski fakultet u Ljubljani, jun 2009.; "Katz Business School", University of Pittsburgh, Pitsburg, SAD, 2008. (mjesec dana) i 2005. (3 mjeseca); International Actuarial Association, Mexico, April 2007.; Swiss Association of Actuaries, Losana, Switzerland, jul 2006.

Član je Upravnog odbora Univerziteta Crne Gore i predsjednik njegovog Odbora za finansije. Od 2021. godine član je i Revizorskog odbora Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić

Na osnovu uvida u dostavljenu dokumentaciju konstatujem da prof. dr Milijana Novović Burić ispunjava sve uslove predviđene Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima za izbor u akademsko i naučna zvanja u pogledu stepena obrazovanja za izbor u zvanje redovnog profesora.

NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD

Na osnovu uvida u naučno-istraživačku djelatnost kandidatkinje, kao i pregledom i analizom priloženih radova, nedvosmisleno se može zaključiti da je naučno-istraživački rad koleginice prof. dr Milijane Novović Burić u potpunosti vezan za naučnu oblast Finansije za koje je i raspisan konkurs UCG.

Uvidom u klasifikacionu bibliografiju kandidata, konstatujem da je koleginica Novović Burić od izbora u poslednje zvanje (vanredni profesor) objavila 15 originalnih naučnih radova, od čega šest koji se odnose na naučne monografije - dio poglavlja u monografiji međunarodnog značaja, tri rada su objavljena u eminentnim međunarodnim časopisima koji su indeksirani na SCI/SCIE/A&HCI listama i rangirani u prvih 50% časopisa, jedan rad u međunarodnim časopisima ranga Q4, četiri rada su objavljena u međunarodnim časopisima koji nisu indeksirani na SCI/SCIE/A&HCI listama, dok je jedan rad objavljen u časopisu od nacionalnog značaja.

Prof. dr Milijana Novović Burić je učestvovala na 13 međunarodnih i domaćih konferencija, kongresa i simpozijuma, sa kojih su osam njenih radova i publikovani u zbornicima. Koautor je jedne stručne knjige i recezent tri stručne knjige od kojih je jedna izdata u inostranstvu. Prof. dr Milijana Novović Burić je recenzirala više radova objavljenih u međunarodnim i domaćim časopisima.

Naučno-istraživački rad koleginice Milijane Novović Burić je veoma zapažen, sadržajan i obiman. Teme koje su predmet naučnog istraživanja su raznovrsne i usmjeren ka aktuelnim problemima iz domena finansija, računovodstva i menadžmenta. Objavljene radove karakteriše sistematičnost i analitičnost u razmatranju aktuelnih problema sa stanovišta ekonomske teorije i prakse, kao i sposobnost predlaganja rešenja i donošenja adekvatnih zaključaka. Njen naučno-istraživački rad je veoma zapažen i u međunarodnom okruženju a analize i rezultati istraživanja su predmet čestog referenciranja. Rezultati njenog naučno-istraživačkog rada imaju velikog značaj i za finansijsku i računovodstvenu praksu, prvenstveno u domenu osiguranja i aktuarstva.

U funkciji preciznije potvrde da je prof. dr Milijana Novović Burić svojim naučnim radovima u potpunosti obuhvatila naučnu oblast finansija i sa njom usko povezane discipline, Osiguranje, Upravljanje rizicima i Finansijska tržišta i institucije, posebno bih izdvojio sljedeće radove koji po svojim performansama predstavljaju doprinos unapređenju naučne misli u oblastima koje tretiraju:

1. U radu **Novovic Buric, M., Jaksic Stojanovic, A., Lalevic Filipovic, A.; Kascelan, L. (2022). Research of Attitudes toward Implementation of Green Accounting in Tourism Industry in Montenegro-Practices, and Challenges, Sustainability, 14, 1725. <https://doi.org/10.3390/su14031725>**, predmet istraživanja je tranzicija ka zelenoj ekonomiji, koja je važan pokretač održivog ekonomskog razvoja. Rastuća svijest o troškovima očuvanja životne sredine i njihova integracija u korporativno izveštavanje, dovela je do razvoja nove ekološke dimenzije računovodstva. Autorke naglašavaju da je ekološko računovodstvo moderan koncept, te da je njegova integracija u turističku poslovnu zajednicu veoma važna, budući da je turizam kao privredna grana prepoznata kao izuzetno energetski i emisijski intenzivna, te kao glavna okosnica privrednog razvoja Crne Gore. Kako se očuvanjem životne sredine može stvoriti optimalan okvir koji je u funkciji razvoja održivog turizma u Crnoj Gori, u ovom radu autorke razmatraju i analiziraju stepen informisanosti i znanja zaposlenih u turističkim kompanijama o

primjeni zelenog koncepta, posebno kroz prizmu društveno odgovornog poslovanja. Istraživačka studija sprovedena je primjenom klasifikacionog Decision tree modela (DT) na podacima dobijenim anketiranjem zaposlenih i vlasnika crnogorskih turističkih preduzeća. DT metod je pokazao da socio - demografski faktori imaju značajnog uticaja na razumijevanju značaja i važnosti upotrebe zelenog računovodstva u turističkom sektoru Crne Gore, kao i da većina turističkih preduzeća uključuje korporativnu društvenu odgovornost u svoju poslovnu strategiju i politiku. Istraživanje je pokazalo i da razumevanje zelenog koncepta i razumevanje značaja njegove primene u velikoj meri zavisi od dodatne edukacije zaposlenih u turizmu. Ovaj rad ima značajan doprinos u naučnoj i stručnoj javnosti, prije svega u vidu podsticaja privrednih subjekata za pripremu i primjenu nefinansijskog izvještavanja.

2. U koautorskom radu prof. dr Milijane Novović Burić pod nazivom: *"Zelena poreska reforma i efekat dvostruke dividend - komparativna analiza za Crnu Goru, BiH i Srbiju"* (Keseljic, A.; Novovic Buric, M.; Lalevic Filipovic, A.; Lakicevic, M. (2022): Zelena poreska reforma i "Efekat dvostruke dividende" - komparativna analiza za Crnu Goru, BiH i Srbiju", Medjunarodni Simpozijum o Korporativnom upravljanju- Održivi razvoj u uslovima zelene tranzicije, Zbornik radova;, Finrar doo, Banja Luka i Ekonomski fakultet iz Banja Luke, ISBN- 978-99955-83-30-9, str. 379-405) analiziraju se efekti sprovođenja poreske reforme u Crnoj Gori, Srbiji i BiH u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja. U radu je naglašeno da je reforma nastala kao posledica saznanja da se dosadašnji rast, zasnovan na linearnom modelu korišćenja prirodnih resursa, mora supstituisati prelaskom na cirkularnu ekonomiju. Zeleni porezi predstavljaju jedan od osnovnih mehanizama očuvanja životne sredine i kreiranja dugoročnog održivog razvoja. Uvođenjem ovih poreza ostvaruju se istovremeno i ekonomski i ekološki ciljevi. U radu je istaknuto da se suština ovih ekoloških poreza ogleda u nastojanju da porez plati onaj subjekt koji svojim ekonomskim aktivnostima dovodi do devastacije životne sredine i da su oni namijenjeni promociji ekoloških aktivnosti kroz različite ekonomske podsticaje. Na taj način, ističu oni, smanjuje se potreba za regulatornim aktivnostima. Istovremeno uvođenje zelenih poreza omogućava supstituciju drugih poreskih oblika, čime se ne povećava nivo fiskalnog opterećenja a budžetski prihodi se povećavaju ili ostaju na istom nivou. U radu su analizirani najvažniji oblici ekoloških poreza kao i iskustva zemalja EU u sprovođenju zelene poreske reforme. Iskustva i preporuke zemalja EU treba da posluže zemljama Zapadnog Balkana za kreiranje i sprovođenje vlastitih strategija zelene tranzicije. Komparativna analiza je pokazala da među zemljama EU postoje velike razlike u učešću prihoda od zelenih poreza u BDP-u. Osnovni cilj zelene poreske reforme je poboljšanje situacije kako u ekološkom tako i u ekonomskom smislu, što se najčešće obuhvata termonom "dvostruka dividend" na način da se uvođenjem zelenih poreza povećaju budžetski prihodi a da se istovremeno smanji poresko opterećenje rada i kapitala i na taj način obezbijedi veća konkurentnost privrede. Kao posebno važan izazov u sprovođenju zelene poreske reforme nameće se pitanje dekarbonizacije sa kojim se suočavaju države koje su bile predmet analize.

3. Izdvojio sam po značaju i kvalitetu još jedan koautorski rad prof. dr Milijane Novović Burić iz 2022. godine, koji je objavljen u časopisu International Journal of Business Analytics (IJBAN) 9 (1), 1-23, DOI: 10.4018/IJBAN.288511 pod nazivom Socio-Demographic Impacts on the Personal Savings Portfolio Choice: A Decision Tree Approach. U ovom radu posebna pažnja je posvećena ispitivanju socio-demografskog profila građana Crne Gore koji ulažu svoja finansijska sredstva u neki od ponuđenih oblika štednje na finansijskom tržištu, kao i ispitivanju najvažnijih faktora koji

ograničavaju njihov plasman. U tu svrhu korišćeni su podaci koji su prikupljeni anketiranjem građana Crne Gore. Podaci su obrađeni uz pomoć Decision Tree metoda. Rezultati istraživanja su pokazali da postoji nizak nivo štednje u Crnoj Gori, kao i da građani preferiraju depozite i proizvode životnog osiguranja u odnosu na penzione planove i dužničke hartije od vrijednosti. Generalno, ovim radom se ukazuje na činjenicu da štetiše u Crnoj Gori najveće povjerenje izražavaju prema bankama i osiguravajućim društvima, dok je najmanje interesovanje građana za uplatu doprinosa u dobrovoljne penzione fondove i plasmane sredstava u državne i korporativne obveznice. Ovakav rezultat se javlja kao posljedica nedovoljno razvijenog finansijskog sistema, niskog stepena povjerenja građana u finansijske institucije i slabe ponude proizvoda štednje, što ujedno i ostavlja prostor za dalja istraživanja ove problematike, a sve u cilju dobijanja preporuka za unapređenje finansijskog tržišta Crne Gore.

Na osnovu uvida u naučno-istraživačku djelatnost prof. dr Milijane Novović Burić, konstatujem da kandidatkinja u potpunosti ispunjava sve kriterijume u oblasti naučno-istraživačkog rada za izbor u zvanje redovni profesor, koji su propisani Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore.

PEDAGOŠKA OSPOSOBLJENOST

U pogledu pedagoške i nastavne osposobljenosti, nesporno je da kandidat prof. dr Milijana Novović Burić ima veliko iskustvo, sticano kroz različite faze akademskog napredovanja od asistenta do vanrednog profesora. Kandidatkinja je za više od dvadeset godina rada na Univerzitetu Crne Gore prošla sve faze nastavno-naučnog procesa od saradnika u nastavi do izbora u akademsko zvanja vanredni profesor.

Koleginica Novović Burić je mentor za izradu jedne doktorske disertacije. U prethodnom periodu bila je mentor za izradu 12 master radova i 19 diplomskih radova. U dosadašnjem pedagoškom radu kandidat je pokazao savjesnosti i stručnosti, kao i sposobnost prenošenja znanja na jasan i razumljiv način. Njen pedagoški rad usklađen je sa savremenim nastavnim metodama rada i karakteriše ga visok nivo kompetentnosti i kvaliteta.

Iz svega navedenog može se zaključiti da se pedagoški rad prof. dr Milijane Novović Burić može ocijeniti veoma uspješnim i produktivnim, te da ona posjeduje izuzetne pedagoške sposobnosti i da na osnovu njih može biti biran u akademsko zvanje redovni profesor.

STRUČNA DJELATNOST

Prof. dr Milijana Novović Burić je pored bogate naučno - istraživačke i pedagoške aktivnosti veoma afirmisana i na polju stručnog rada. Učestvovala je u izradi velikog broj projekata nacionalnog i lokalnog karaktera, koji su se bavili problematikom: analize poslovanja, procjene vrijednosti preduzeća i kapitala, privatizacije, restrukturiranja, osiguranja i sl. Veoma je zapažena njena profesionalna angažovanost u djelatnosti osiguranja i upravljanja rizicima.

Posebno je zapaženo učešće koleginice Novović Burić u realizaciji međunarodnih projekata među kojima se ističu HORIZON i Žan Mone. Kroz dva bilateralna projekta, koji se realizuju sa Ekonomskim fakultetom iz Ljubljane značajno je unaprijeđen nastavni i istraživački potencijal Ekonomskog fakulteta u Podgorici i ostvareno bolje povezivanje sa ovom renomiranom institucijom.

Koleginica Novović Burić je član revizorskog odbora privrednog društva »Elektroprivreda Crne Gore« AD Nikšić i Upravnog odbora Univerziteta Crne Gore.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	28	73	87,66	201,36
3. PEDAGOŠKI RAD	33	76	42,5	74
4. STRUČNI RAD	21	57	36,25	66,75
UKUPNO	82	206	166,41	342,11

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu priloženog konkursnog materijala, nedvosmisleno se može utvrditi da prof. dr Milijana Novović Burić ima kvalitetan i reprezentativan naučno - istraživački opus, uspješan pedagoški rad i bogato i plodno stručno iskustvo. Na osnovu onoga što je prethodno rečeno i dokumentovano, može se zaključiti da kandidat doc. dr Milijana Novović Burić ispunjava sve potrebne uslove predviđene Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja za izbor u zvanje redovni profesor.

U skladu s tim, sa posebnim zadovoljstvom, predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da **prof. dr. Milijanu Novović Burić**, vanrednog profesora na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, **izabere u zvanje redovni profesor** za naučnu oblast Finansije.

RECENZENT

Prof. dr Milan Lakićević,
Univerzitet Crne Gore,
Ekonomski fakultet Podgorica

IZVEŠTAJ RECENZENTA

I OCENA USLOVA

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore br. 03-1402 od 23.02.2024. godine, imenovana sam u Komisiju za razmatranje konkursnog materijala i pisanje Izveštaja za izbor u akademsko zvanje za oblast Finansije, na Univerzitetu Crne Gore, Ekonomskom fakultetu u Podgorici. Na konkurs objavljen u dnevnom listu "Pobjeda" od 13.10.2023. godine, za izbor u akademsko zvanje za navedenu oblast, prijavila se samo jedna kandidatkinja – prof. dr Milijana Novović Burić, vanredni profesor na Ekonomskom fakultetu u Podgorici.

Nakon analize dostavljenog materijala, podnosim Izveštaj o ispunjenosti uslova za izbor u akademsko zvanje.

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Kandidatkinja prof. dr Milijana Novović Burić završila je Ekonomski fakultet u Beogradu 1999. godine, smer „Finansije, bankarstvo i osiguranje“. Nakon završenog fakulteta upisala je specijalistički kurs pod nazivom “Spoljna trgovina i bankarstvo”, u organizaciji Udruženja banaka Jugoslavije i Pravnog fakulteta u Kragujevcu. Postdiplomske studije, smer „Aktuarstvo“, završila je 2005. godine na Ekonomskom fakultetu u Beogradu, odbranom magistarskog rada „Izvori finansiranja i plasmana sredstava osiguravajućih kompanija“. Doktorsku disertaciju pod nazivom „Upravljanje imovinom i obavezama osiguravajućih kompanija u funkciji zaštite od rizika kamatne stope“, odbranila je na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, u junu 2010. godine.

Milijana Novović Burić je radni odnos započela na Univerzitetu Crne Gore, Ekonomskom fakultetu u Podgorici, 2002. godine. U zvanje docenta birana je 13.06.2013. godine za oblast Finansije i osiguranje, (predmeti: Preduzetničke finansije, Računovodstvo finansijskih institucija i Napredno finansijsko izvještavanje). U zvanje vanrednog profesora, za oblast Finansije (predmeti: Finansijska tržišta i institucije, Osiguranje, Upravljanje rizicima), izabrana je 12.02.2019. Kandidatkinja izvodi nastavu i na primenjenim studijama Manadžmenta na predmetima: Rizik i osiguranje, Upravljanje finansijskim rizicima, Finansijska tržišta i Računovodstvo finansijskih institucija.

Na osnovu uvida u dostavljenu konkursnu prijavu i klasifikacionu bibliografiju, konstatujem da kandidatkinja prof. dr Milijana Novović Burić ispunjava sve formalne i suštinske uslove, propisane Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Merilima za izbor u akademska i naučna zvanja, koji se odnose na stepen obrazovanja za izbor u zvanje redovnog profesora, za oblast Finansije na Ekonomskom fakultetu u Podgorici.

ANALIZA NAUČNO-ISTRAŽIVAČKOG RADA

Detaljni uvid i analiza klasifikacione bibliografije kandidatkinje prof. dr Milijane Novović Burić, kao i poznavanje njenog dosadašnjeg profesionalnog radnog angažmana, nedvosmisleno navode na zaključak da se radi o svestranom, posvećenom i ambicioznom istraživaču čiji je naučnoistraživački

opus usmeren na oblast i nastavne discipline koje su obuhvaćene raspisanim konkursom.

Naučnoistraživački rad prof. dr Milijane Novović Burić je veoma bogat nakon izbora u zvanje vanrednog profesora, te obuhvata više naučnih istraživanja i radova objavljenih u referentnim međunarodnim časopisima, od kojih je većina i prezentovana na međunarodnim simpozijumima i konferencijama. Takođe se da uočiti da se koleginka Novović Burić predstavila naučnoj i stručnoj javnosti sa veoma aktuelnim temama, čime je nastojala da ponudi adekvatna rešenja i odgovore na identifikovane probleme iz oblasti finansija i osiguranja, što potvrđuje i kvalitet objavljenih radova u periodu od poslednjeg izbora u zvanje do Konkursa za izbor u zvanje redovnog profesora.

Kandidatkinja je u periodu nakon izbora u zvanje vanrednog profesora, objavila ukupno dvadeset osam naučnih radova. Četiri rada objavljena su u međunarodnim časopisima koji se nalaze u SSCI bazi podataka. U časopisima koji imaju redovnu međunarodnu distribuciju i rezime na stranom jeziku, kandidatkinja je objavila četiri rada, dok je jedan rad objavljen u nacionalnom časopisu. Osim navedenog, koleginka Novović Burić je objavila i šest radova koji predstavljaju dio naučnih monografija čiji su izdavači Ekonomski fakultet Univerziteta u Beogradu i Ekonomski fakultet Univerziteta u Rijeci. Ostali radovi objavljeni su u zbornicima i prezentovani na međunarodnim naučnim skupovima. U svojstvu recenzenta, kandidatkinja je iskazala mišljenje za knjigu studijskog karaktera izdatu u Srbiji, zatim udžbenike koji se koriste za srednje stručne škole u Crnoj Gori, kao i za radove koji su objavljeni u relevantnim naučnim časopisima. Prof. dr Milijana Novović Burić je koautor udžbenika, odnosno stručne knjige "Računovodstvo IV" koja se koristi za srednje stručne škole u Crnoj Gori.

U kontekstu potvrde gore iznetih činjenica, posebno ću izdvojiti i analizirati radove, koji po svojim ostvarenjima i preporukama koje pružaju, predstavljaju doprinos unapređenju naučne misli u oblastima koje tretiraju.

1. **Novovic Buric, M.**, Kascelan, Lj. and Kascelan, V., (2023): Economic and demographic determinants of premium reserve in Western Balkan countries during and after the crisis, *International Journal of Finance & Economics*, 28, issue 1, p. 1116-1136, <https://doi.org/10.1002/ijfe.2466>

U ovom radu objavljenom u časopisu koji je kategorisan kao Q2- eminentni međunarodni časopis na SSCI listi, autori ispituju ekonomske i demografske faktore koji imaju uticaja na matematičku rezervu osiguravača koji dolaze iz zemalja Zapadnog Balkana, odnosno razmatraju determinante penetracije matematičke rezerve kao indikatora razvijenosti sektora životnog osiguranja. Na taj način se indirektno i identifikuju ključni faktori koji opredeljuju nivo plasmana osiguravača, tj. udio sektora osiguranja u ukupnom finansijskom tržištu posmatranog regiona. Kako bi dokazali postavljene hipoteze, autori koriste panel podataka koji obuhvata ekonomska i demografska kretanja u zemljama Zapadnog Balkana, u periodu od 2006. do 2016. godine. Rezultati modela pokazali su da na nivou godišnjih promena, rast depozitne kamatne stope, zdravstvenih troškova, mlade populacije, zatim rast stope upisa u vrtiće i upisa na fakultete, kao i rast populacije i urbane populacije, dovodi do povećanja matematičke rezerve. Suprotno, rast stope inflacije, kao i rast radne populacije, zarada i očekivanog trajanja života, dovodi do njenog smanjenja. Autori su pokazali i da nezaposlenost, stopa upisa u osnovne i srednje škole, prosečni i očekivani broj godina školovanja, indeks obrazovanja, stopa rođenih i stopa plodnosti, nema statistički značajan uticaj na matematičku rezervu. Iako su investicioni gubici, usled konzervativnog investicionog portfolija društava za osiguranje u zemljama Zapadnog Balkana bili značajno manji za vreme finansijske krize, u poređenju sa gubicima ostvarenim na razvijenim tržištima, autorima je bilo interesantno analizirati i uticaj ekonomskih i demografskih faktora na promenu matematičke rezerve u periodu krize i posle nje. Primenjujući panel model, autori su pokazali da npr. rast zarada dovodi do znatno većeg rasta matematičke rezerve u kriznom u odnosu na postkrizni period, dok rast nezaposlenosti, ali i rast indeksa obrazovanja, dovodi do većeg smanjenja matematičke rezerve u kriznom u odnosu na postkrizni period. Autori takođe zaključuju da osiguranje života u zemljama Zapadnog Balkana nije luksuzno dobro, jer ne raste uporedo sa rastom zarada. To dalje znači da se životno osiguranje u zemljama posmatranog regiona više kupuje zbog osiguranja od smrti, a ne u cilju štednje. Međutim, za razliku od postkriznog perioda, rast zarada ima pozitivan uticaj na matematičku rezervu u kriznom

periodu, što ujedno dovodi i do rasta tražnje za štednom komponentom osiguranja.

- Novović Burić, M., Lalević Filipović, A., Kaščelan, Lj., Kaščelan, V. (2021), *Impact of the COVID-19 Pandemic on the Montenegrin insurance market*; in: Kocovic J., Jovanovic Gavrilovic, B., Boričić, B., Koprivica M. : *Contemporary Challenges and Sustainability of the Insurance Industry*, Monograph, Chapter 8, pp. 125-139, Faculty of Economics Belgrade, ISBN: 978-86-403-1693-4 Centar za izdavačku delatnost Ekonomskog fakulteta u Beogradu (CID)

U navedenom radu objavljenom kao poglavlje renomirane međunarodne monografije, autori su imali za cilj da analiziraju koliko je tržište osiguranja Crne Gore spremno da odgovori na izazove COVID pandemije, kao i da ispitaju koliko su se učesnici na tržištu osiguranja prilagodili novonastalim okolnostima. U namjeri da dođu do odgovora, autori su sproveli anketno istraživanje među direktorima i drugim predstavnicima rukovodstava društava za osiguranje u Crnoj Gori. Tačnije, ovim radom autori su težili da identifikuju ranjivosti, ali i otpornosti društava za osiguranje na nove rizike i okolnosti poslovanja, uz predviđanje tržišnih trendova u budućem periodu. Pored metoda deskriptivne statistike, autori su problematiku argumentovali i putem Hi-kvadrat testa nezavisnosti, kao i uz pomoć Kramerovog koeficijenta V (*Cramer's V*). Analizirajući dobijene odgovore, autori su pokazali da je COVID 19 imao delimičnog uticaja na promenu poslovne strategije crnogorskih društava za osiguranje. Odgovori ispitanika naveli su autore i na zaključak da se komunikacija sa osiguranicima kod većine kompanija životnog osiguranja u tom periodu promenila i da se dominantno sprovodila putem IT tehnologija, dok je većina crnogorskih kompanija neživotnog osiguranja radila na izmeni strategije komunikacije. Autori u radu zaključuju i da se negativan uticaj pandemije COVID 19 na poslovanje životnih i neživotnih osiguravača može umanjiti rastom online prodaje osiguranja, zatim boljom komunikacijom sa klijentima putem interneta, odnosno ubrzanjem procesa digitalizacije poslovanja. Razvoj informacionih tehnologija i internet prodaja bazirana na online platformama, razvoj novih proizvoda osiguranja, te unapređenje prodaje postojećih proizvoda uz pojačanu marketinšku aktivnost, stabilizuje poslovanje crnogorskih društava za osiguranje u postcovid periodu.

- Novović-Burić, M., Jakšić-Stojanović, A. (2022). *Digitalization of the Operations of Insurance Companies with Special Reference to the Financial Reporting of Insurers in Montenegro*. In: Karabegović, I., Kovačević, A., Mandžuka, S. (eds) *New Technologies, Development and Application V*. NT 2022. *Lecture Notes in Networks and Systems*, vol 472. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-05230-9_118

Ovim radom ukazuje se na značaj digitalizacije poslovanja društava za osiguranje, odnosno na fleksibilnost računovođa i opredeljenost ka IT poslovanju, a naročito u domenu finansijskog izveštavanja. Autorke rada sprovele su anketno istraživanje u Crnoj Gori, u prvoj polovini 2021.godine. Odgovore na anketna pitanja davali su menadžeri i/ili zaposleni u finansijskom sektoru društava za osiguranje. Rezultati ankete su pokazali da on-line prodaja polisa osiguranja i prijava šteta, omogućava osiguranicima lakši i brži pristup kompaniji, a samim tim doprinosi i većem zadovoljstvu korisnika osiguranja. Tačnije, autorke naglašavaju da moderan IT sistem omogućava osiguravajućim kompanijama smanjenje operativnih troškova, stabilnost klijenata, povećanje efikasnosti procesa, bolju personalizaciju usluge, ali i kreiranje platforme za razvoj novih proizvoda osiguranja. Kako su rezultati ankete pokazali da postoji dominantna potreba osiguranika za ličnim kontaktom prilikom zaključivanja ugovora o osiguranju, autorke naglašavaju da se mora raditi na jačanju informatičke pismenost stanovništva. Na taj način će se dodatno motivisati društva za osiguranje da značajno digitalizuju svoje poslovanje, prije svega prodaju polisa osiguranja, ali i proceduru prijave šteta. Ovim radom takođe se pokazalo da informacioni sistemi društava za osiguranje u Crnoj Gori omogućavaju realizaciju računovodstvenih aktivnosti na solidnom nivou jer su sistemi integrirani kroz funkcionalna područja, kao što su računovodstvo i finansije, proizvodnja, nabavka, i slično. U zaključnim razmatranjima, autorke naglašavaju da su postojeći formati računovodstvenih izvještaja korisni za obradu, ali da ne nude prednosti kada je u pitanju razmena informacija. To je upravo i ključni razlog za upotrebu XBRL

programa za elektronsku komunikaciju koja se odnosi na poslovne i finansijske podatke. Takođe, ovim radom se pokazalo i da društava za osiguranje u Crnoj Gori čeka proces izmena i prilagodavanja postojećeg sistema, naročito u domenu prenešenih poslova, kada se usled skladištenja podataka na eksternoj lokaciji kao problem može javiti sama zaštita podataka.

Analizom objavljenih radova, sa zadovoljstvom navodim da je kandidatkinja ostvarila zapažene naučnoistraživačke rezultate u oblasti finansijske i osiguranja. Elaboriranjem naučne problematike stručnim, jasnim i prepoznatljivim stilom pisanja, kandidatkinja je dala značajan doprinos daljem razvoju struke u Crnoj Gori, ali i šire. Samim tim, sa zadovoljstvom ističem da je kandidatkinja prof. dr Milijana Novović Burić u pogledu naučnoistraživačkog rada, a u skladu sa Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore, u potpunosti ispunila i kvantitativne i kvalitativne uslove za izbor u zvanje redovnog profesora.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Kandidatkinja prof. dr Milijana Novović poseduje adekvatno pedagoško iskustvo, a time i iskazan smisao za vaspitno-obrazovni rad, budući da je angažovana u nastavnom procesu na Ekonomskom fakultetu u Podgorici od 2004. godine. O pedagoškoj osposobljenosti kandidatkinje svedoče studentske ankete, kao i odluka Veća Ekonomskog fakulteta, po osnovu koje joj se dodeljuje maksimalni broj bodova za ove aktivnosti.

Hronološki posmatrano, na početku svoje profesionalne univerzitetske karijere, koleginica Novović Burić je izvodila nastavu na dodiplomskim akademskim studijama i na primenjenim studijama menadžmenta u Podgorici i Bijelom Polju. Po izboru u zvanje docenta, kandidatkinja prof. dr Milijana Novović Burić izvodila je nastavu na predmetima Rizik i osiguranje, Računovodstvo finansijskih institucija, Preduzetničke finansijske i Osnovi osiguranja (na dodiplomskim akademskim studijama), kao i na predmetima Finansijska tržišta (na primenjenim studijama menadžmenta) i Osiguranje i upravljanje rizikom (na magistarskim akademskim studijama, smer - Aktuarstvo). Po izboru u zvanje vanredni profesor, pored većinskog angažmana na već nabrojanim predmetima, izvodi nastavu i na predmetima Finansijska tržišta i institucije (dodiplomske akademske studije), Upravljanje finansijskim rizicima (dodiplomske primenjene studije) i Upravljanje rizicima (master akademske studije).

Savestan i profesionalan odnos, kandidatkinja je pokazala i kroz saradnju sa studentima gde se, od izbora u zvanje vanrednog profesora, u ulozu mentora na završnom radu dodiplomskih studija nalazila 19 puta, odnosno 12 puta na magistarskim akademskim i primenjenim studijama.

Prof. dr Milijana Novović Burić se u organizaciji i izvođenju nastave služi referentnom domaćom i stranom literaturom, pri čemu konstantno nastoji da osavremeni i inovira svoj rad. Dosadašnjim pedagoškim angažmanom je pokazala da vlada proverenim pedagoškim metodama i inoviranim znanjem iz datih oblasti, o čemu svedoči i njen profesionalni i odgovorni odnos prema studentima. Upravo iz tih razloga, ocenjujem pedagoški rad kandidatkinje veoma uspešnim i produktivnim, te zaključujem da i po ovom zahtevu ona ispunjava sve kriterijume za izbor u zvanje redovnog profesora.

STRUČNI RAD

Uvidom u prijavu kandidakinje, odnosno klasifikacionu bibliografiju konstatujem da je prof. dr Milijana Novović Burić u proteklom periodu ostvarila veoma zapažene rezultate koji su u velikoj meri uticali i na obogaćivanje njenog naučno-istraživačkog i pedagoškog rada. Na taj način, koleginica Novović Burić je pokazala da je u mogućnosti da na veoma kvalitetan način stečena teorijska znanja sublimira sa praktičnim i da ih uspešno saopšti zainteresovanoj javnosti. Koleginica Novović Burić obavlja veoma odgovorne funkcije od kojih ističem članstvo u Upravnom odboru Univerziteta Crne Gore, Odboru za finansijske Univerziteta Crne Gore, kao i članstvo u Revizorskom odboru Elektroprivrede Crne Gore. Bila je član komisija za akreditaciju osnovnih, magistarskih i doktorskih studija obrazovnih institucija u Crnoj Gori i Srbiji. Stručni rad kandidatkinje se značajnim delom može posmatrati i kroz angažovanje na nacionalnim i bilateralnim istraživačkim projektima koji su obuhvatali analizu i rešavanje problema vezanih za ekonomsko-finansijsku oblast, što ujedno predstavlja i njenu naučnu i stručnu opredeljenost. Navedeno potvrđuje i priložena Klasifikaciona biografija, iz koje se uočava angažovanost kandidatkinje, te njen određeni doprinos u unapređenju poslovanja

i rešavanju aktuelnih pitanja od značaja za veliki broj preduzeća, institucija, pa i samu državu. Pored učešća u velikom broju radnih tijela i projekata, kolegicna je zapažene rezultate ostvarila i kroz angažman u svojstvu člana programskog ili organizacionog odbora naučnih skupova.

Imajući u vidu veoma zapažen angažman prof. dr Milijane Novović Burić, bez sumnje konstatujem da u pogledu stručne delatnosti ispunjava sve uslove za izbor u zvanje redovnog profesora.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	28	73	87,66	201,36
3. PEDAGOŠKI RAD	33	76	42,5	74
4. STRUČNI RAD	21	57	36,25	66,75
UKUPNO	82	206	166,41	342,11

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Uvidom i analizom dostavljenog konkursnog materijala, zaključujem da je kandidatkinja prof. dr Milijana Novović Burić ostvarila zapažene rezultate u nastavnom, naučnoistraživačkom i stručnom radu, odnosno da je u potpunosti zadovoljila sve kriterijume neophodne za izbor u zvanje redovni profesor. Stoga sa zadovoljstvom predlažem Veću Ekonomskog fakulteta i Senatu Univerziteta Crne Gore, da prof. dr Milijanu Novović Burić izabere u zvanje redovnog profesora, za oblast i predmete navedene u konkursu.

RECENZENT

Prof. dr Jelena Kočović
Ekonomski fakultet, Beograd

PODACI O RADNIM MJESTIMA I IZBORIMA U ZVANJA

Zaposlena sam na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore u Podgorici, od 1998. godine, kao saradnik u nastavi na predmetima Modeli rasta, Mikroekonomska analiza i Mikroekonomija. Poslove saradnika u nastavi obavljala sam na akademskim i primijenjenim studijama. U zvanje docent izabrana sam 2013. godine (predmeti: Mikroekonomija, Budžetiranje kapitala, Metodi za ekonomske analize) i 2019. godine za oblast Mikroekonomija (predmeti: Mikroekonomija, Operativni menadžment, Teorija i modeli odlučivanja). Pored angažmana na osnovnim i master akademskim studijama, izvodim nastavu i na osnovnim primijenjenim studijama u Podgorici i Bijelom Polju, na predmetima Poslovno odlučivanje i Operativni menadžment.

U periodu 2016 – 2019. godine obavljala sam dužnost rukovodioca akademskih studija Ekonomskog fakulteta. Od 2016. godine sam rukovodilac programa dvojna diploma. Od 2019. godine obavljam dužnost prodekana za nastavu. Takođe, od 2016. godine član sam Komisije za nastavna pitanja i mobilnost, a od 2019. godine, predsjednik sam ove komisije. U periodu od 2019-2022. godine bila sam predsjednik Komisije za kvalitet na Ekonomskom fakultetu. Od 2019. godine sam predsjednik Komisije za master studije. Od 2022. godine član sam Komisije za obrazovanje, edukaciju i organizaciju ispita u Institutu sertifikovanih računovođa Crne Gore. Takođe, u periodu od 2019 – 2023. godine bila sam član Urediivačkog odbora Univerziteta Crne Gore.

Autor sam većeg broja naučnih i stručnih radova. Pored toga, učestvovala sam na određenom broju međunarodnih konferencija (u prilogu se nalazi klasifikaciona bibliografija).

Dobitnik sam Godišnje nagrade Centralne banke Crne Gore za 2011. godinu, u kategoriji najboljeg doktorskog rada.

Radi stručnog usavršavanja, boravila sam na specijalizaciji na Katz School of Business, Pittsburgh, Pennsylvania, USA, 2004. godine (3 mjeseca). Kroz Erasmus program boravila sam na Univerzitetu u Nici Sofia Antipolis, 2019. godine.

Pored rada sa studentima, učestvovala sam u izradi jednog broja značajnih projekata i studija koje je realizovao Ekonomski fakultet u Podgorici. Posebno ističem učešće u struktornom projektu „Strengthening capacities for the implementation of dual education in Montenegro higher education (DUALMON)”. Služim se aktivno engleskim jezikom.

REFERAT

Za izbor u akademsko zvanje za oblast: **Kvantitativna ekonomija** na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Konkurs je objavljen u dnevnom listu “Pobjeda, sajtu Univerziteta Crne Gore kao i sajtu Zavoda za zapošljavanje Crne Gore od 22.1.2024. godine. Na raspisani Konkurs javila se kandidatkinja **DR ZDENKA DRAGAŠEVIĆ**.

BIOGRAFIJA

Rođena sam 1973. godine u Podgorici, gdje sam završila osnovnu i srednju ekonomsku školu „Mirko Vešović“, sa odličnim uspjehom. Diplomirala sam na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore u Podgorici 1997. godine. Postdiplomske studije „Preduzetnička ekonomija“ smjer Finansijski menadžment, završila sam na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore 2001. godine (magistarski rad: „Modeli za optimizaciju investicionog odlučivanja u banci“). Doktorsku disertaciju pod nazivom „Modeli višekriterijumske analize za rangiranje banaka“ odbranila sam na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore u Podgorici, 2010. godine.

KLASIFIKACIONA BIBLIOGRAFIJA

KVANTITATIVNA OCJENA REFERENCI DO POSLEDNJEG IZBORA (Bilten UCG br. 300, 8.03.2013., Bilten UCG br. 450, 20.02.2019.)

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST						UKUPNI BROJ BODOVA
1.1. Monografije	1.1.1.	1.1.2.	1.1.3.	1.1.4.	1.1.5.	
Broj referenci*broj bodova						
1.2. Radovi objavljeni u časopisima		1.2.1.	1.2.2.	1.2.3.	1.2.4.	30,5
Broj referenci*broj bodova	1*6	(3*4), (4*2)	3*1.5			
1.3. Radovi na kongresima, simpozijumima, seminarima			1.3.1	1.3.2	1.3.3	15,2
Broj referenci*broj bodova		(10*1),(2*2), (2*0,6)				
1.4. Uvodno, objavljeno plenarno predavanje				1.4.1	1.4.2	

Broj referenci*broj bodova					
1.5. Recenzije	1.5.1	1.5.2	1.5.3		
Broj referenci*broj bodova					
UKUPNO ZA NAUČNOISTRAŽIVAČKU DJELATNOST					45.7
3. PEDAGOŠKA DJELATNOST					
3.1. Udžbenici	3.1.1.	3.1.2.	3.1.3.	3.1.4.	5
Broj referenci*broj bodova		1*5			
3.2. Priručnici		3.2.1.	3.2.2.	3.2.3.	
Broj referenci*broj bodova					
3.3. Gostujući profesor			3.3.1.	3.3.2.	
Broj referenci*broj bodova					
3.4. Mentorstvo	3.4.1.	3.4.2.	3.4.3.		17.5
Broj referenci*broj bodova			1*2	31*0.5	
3.5. Kvalitet pedagoškog rada (može se koristiti ukoliko se na zvaničnim studentskim anketama najmanje tri godine uzastopno dobiju odlične ocjene za sve elemente pedagoškog rada)					5
UKUPNO ZA PEDAGOŠKU DJELATNOST					27.5
4. STRUČNA DJELATNOST					
4.1. Stručna knjiga			4.1.1.	4.1.2.	
Broj referenci*broj bodova					
4.2. Urednik ili koeditor		4.2.1.	4.2.2.	4.2.3.	
Broj referenci*broj bodova					
4.3. Stručni članak				4.3.1.	1
Broj referenci*broj bodova				1*1	
4.4. Objavljeni prikazi				4.4.1.	
Broj referenci*broj bodova					
4.5. Popularno-stručni članci				4.5.1.	
Broj referenci*broj bodova					
4.6. Ostala dokumentovana stručna djelatnost				4.6.1.	
Broj referenci*broj bodova				1*20	20
UKUPNO ZA STRUČNU DJELATNOST					21

KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE NAUČNO-ISTRAŽIVAČKE I STRUČNE BIBLIOGRAFIJE

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST			
Radovi u naučnim časopisima			
Q1 Rad u vodećem međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na WoS listama, rangiran u prvih 25% časopisa)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Dragasević, Z., Milović, N., Đurišić, V. & Backović, T. (2021). Analyzing the factors influencing the formation of the price of electricity in the deregulated markets of developing countries. Energy Reports Volume 7, Pages 937-949, ISSN 2352-4847 https://doi.org/10.1016/j.egy.2021.07.046	15	15
2.	Pejović, B., Karadžić, V., Dragašević, Z. & Backović, T. (2021). Economic growth, energy consumption and CO2 emissions in the countries of the European Union and the Western Balkans. Energy Reports Volume 7, Pages 2775-2783, ISSN 2352-4847, https://doi.org/10.1016/j.egy.2021.05.011	15	5
Radovi na naučnim konferencijama, učešća na izložbama, i slično			
K2 Naučni rad na međunarodnom naučnom skupu (štampano u cjelini)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
3.	Dragašević, Z. & Vukčević, M. (2020). Ranking of hotels in Mediterranean countries to improve the tourist offer. International Interdepartmental Conference "30 Years of Transition – Results, Challenges and Perspectives" Faculty of Economics and Business, University of Zagreb, Pages 6-22, Zagreb, Croatia, ISBN 978-953-346-147-2	2	2
K4 Naučni rad na međunarodnom naučnom skupu (štampano u izvodu)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
4.	Karadžić, V., Dragašević, Z. , Cerović Smolović, J. & Backović, T (2023). Impact of tourism on CO ₂ emission: Evidence from Western Balkans, 1st Montenegrin International Conference on Economics & Business (MICEB). Sustainable Development: Transition to Green Economy. Faculty of Economics, University of Montenegro, pages 41, ISSN 2989-2996	0.5	0.25
Uređivačka i recenzentska djelatnost			

R11 Recenziranje radova objavljenih u međunarodnim časopisima (Q1, Q2, Q3, Q4)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
5.	Electrical Engineering (Q2): <i>Predicting Long-Term Electricity Prices Using MSVR</i> , 2023	2	2
6.	International Journal of Analytic Hierarchy Process (Q3): <i>An AHP Application for Failure Risk-based Ranking of the Electric Vehicle Projects</i> , 2021	2	2
R13 Recenziranje radova objavljenih u zbornicima sa skupa međunarodnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
7.	International Forum on Knowledge Asset Dynamics (IFKAD), Knowledge Drivers for Resilience and Transformation, Lugano, Švajcarska, jun – jedna recenzija	0.2	0.2
8.	International Interdepartmental Conference “30 Years of Transition – Results, Challenges and Perspectives” Faculty of Economics and Business, University of Zagreb, Hrvatska, 2020	0.2	0.2
Ostala stručna djelatnost			
Ostala dokumentovana stručna djelatnost		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
9.	<ul style="list-style-type: none"> - Član Uredivačkog odbora Univerziteta Crne Gore (2019-2023) - Član Komisije za obrazovanje, edukaciju, organizaciju ispita, Institut sertifikovanih računovođa Crne Gore (2022 –) - Član radnog tima za pripremu i realizaciju nacionalnih i međunarodnih akreditacija i unapređenje vannastavnih aktivnosti na Ekonomskom fakultetu (2022 -) - Član programskog odbora, MIKET konferencija, 2020 	do 20	20
Projekti			
18 Učešće u međunarodnom naučnom projektu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
10.	Strengthening capacities for the implementation of dual education in Montenegro higher education (DUALMON), Međunarodni program EPPKA2 – Cooperation for innovation and the exchange of good practices – Capacity Building in higher education – Structural Projects 2021-2024	4	4

KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE PEDAGOŠKIH SPOSOBNOSTI

2. PEDAGOŠKA DJELATNOST			
Mentorstvo (komentorstvo se boduje sa polovinom poena)			
P10 Na master studijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Mjerenje zadovoljstva i lojalnosti korisnika računovodstvenih agencija u cilju poboljšanja kvaliteta usluga na primjeru Crne Gore, Jovana Tomović, 2021	2	2
2.	Metodologije projektnog menadžmenta u bankarskom sektoru Crne Gore – analiza slučaja Crnogorska Komercijalna banka CKB OTP GROUP, Jovana Ašanin, 2021	2	2
3.	Rangiranje i analiza zemalja Zapadnog Balkana po stepenu demokratije, Nikola Nuculović, 2021	2	2
4.	Rangiranje hotela visoke kategorije u cilju poboljšanja turističke ponude Crne Gore, Mia Popović, 2023	2	2
5.	Ispitivanje uticaja zadovoljstva zaposlenih na ostvarivanje poslovnih rezultata u cilju poboljšanja kvaliteta i uspjeha poslovanja na primjeru kompanije Telenor, Marija Marić, 2023	2	2
6.	Višekriterijumska analiza u funkciji donošenja optimalne odluke za odabir grada za otvaranje poslovnice banke na primjeru Addiko Bank AD Podgorica, Jelena Nedović, 2023	2	2
P12 Na osnovnim studijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
7.	Ukupan broj mentorstava 32 za period 2019-2023. (spisak kandidata sa pratećim podacima se nalazi u prilogu)	32*0.5	16
Kvalitet nastave			
P17 Kvalitet pedagoškog rada, odnosno kvalitet nastave		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Odluka Vijeća Ekonomskog fakulteta broj 01/232, od 30.1.2024. godine	do 5	5

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	4	29	22.25	67.95
2. UMJETNIČKI RAD	/	/	/	/
3. PEDAGOŠKI RAD	38	72	33	60.5
4.STRUČNI RAD	6	8	28.4	49.4
UKUPNO	48	109	83.65	177.85

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I Ocjena uslova

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Dr Zdenka Dragašević, docent na Univerzitetu Crne Gore, Ekonomski fakultet u Podgorici, uz prijavu na Konkurs, dostavila je svu neophodnu dokumentaciju iz koje se vidi da ispunjava sve zakonske uslove u pogledu stepena obrazovanja, naučne, istraživačke, pedagoške i stručne osposobljenosti za izbor u više akademsko zvanje, u skladu sa odredbama Zakona o visokom obrazovanju Crne Gore, Statutom Univerziteta Crne Gore, Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i naučna zvanja i Pravilima postupka izbora u akademska i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore.

Kandidat dr Zdenka Dragašević završila je Ekonomski fakultet u Podgorici, 1997. godine. Postdiplomske studije "Preduzetnička ekonomija", koje je upisala 1998. godine na Ekonomskom fakultetu u Podgorici (smjer Finansijski menadžment), završila je sa prosječnom ocjenom 9,36 i u decembru 2001. godine odbranila magistarski rad "Modeli za optimizaciju investicionog odlučivanja u banci". Doktorsku disertaciju pod nazivom "Modeli višekriterijumske analize za rangiranje banaka" odbranila je na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, jula 2010. godine. Izabrana je u zvanje docent, na Univerzitetu Crne Gore 2019. godine na predmetima Mikroekonomija, Operativni menadžment i Teorija i modeli odlučivanja.

Angažovanjem na osnovnom predmetu (Mikroekonomija), a takođe i na jednom broju srodnih naučnih disciplina, stečenim pedagoškim iskustvom i dosadašnjim naučno-istraživačkim radom, dr Zdenka Dragašević je nedvosmisleno ispunila sve potrebne uslove za izbor u više akademsko zvanje za oblast Kvantitativna ekonomija na predmetima Mikroekonomija, Operaciona istraživanja i Teorija i modeli odlučivanja, za koje je raspisan Konkurs.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA

Na osnovu detaljnog i potpunog uvida u Klasifikacionu bibliografiju kandidata, kao i u priložene radove, može se zaključiti da se istraživački opus kandidata dr Zdenke Dragašević, nakon izbora u zvanje docent, sastoji od radova objavljenih u referentnom međunarodnom časopisu indeksiranom na SCIE listi, sa indeksom Q1 i od radova objavljenih i prezentovanih na međunarodnim konferencijama. Dosadašnji naučno-istraživački rad, koleginica Dragašević je usmjerila na oblast mikroekonomije i kvantitativne ekonomije. Kao autor ili koautor objavila je radove u relevantnim stručnim, međunarodnim časopisima, a učestvovala je i izlagala na međunarodnim naučnim skupovima u zemlji i inostranstvu.

Dr Zdenka Dragašević je istraživač koja svoje dosadašnje angažovanje u naučnoj i stručnoj djelatnosti zasniva na snažnom teorijskom uporištu, koje primjenjuje u praksi zemalja koje istražuje. U svojim radovima, dr Dragašević pokazuje da umije da primjenjuje modele višekriterijumske analize za pronalaženje najboljeg rješenja, kao i da koristi i tumači regresione modele. Sa druge strane veoma vješto koristi primjere iz svakodnevnih prakse, čime dodatno pojašnjava tematiku složenih modela kvantitativne analize.

U radu *Analyzing the factors influencing the formation of the price of electricity in the deregulated markets of developing countries* (Q1) kandidat, zajedno sa ostalim koautorima, istražuje najznačajnije faktore koji determinišu cijenu električne energije u zemljama u razvoju, kao što je Crna Gora. Cilj istraživanja je bio da se izmjeri uticaj pojedinih faktora na formiranje cijene električne energije na deregulisanom tržištu zemalja u razvoju, kao i da se

uoče i analiziraju kriterijumi koji mogu dovesti do promjene tržišne strukture na tržištu električne energije. U radu su razvijena dva regresiona modela, jedan kojim se određuje uticaj na cijenu električne energije koja je proizvedena iz tradicionalnih izvora, a drugi model uključuje u analizu i električnu energiju proizvedenu iz održivih izvora energije, kao što su male hidroelektrane, što je od posebnog značaja. Rezultati mikroekonomske analize ovog istraživanja pokazuju strukturu tržišta električne energije u zemljama u razvoju, a prikazan je i model dominantnog preduzeća, koji na najbolji način opisuje uslove poslovanja koji su karakteristični za zemlje u razvoju. U završnom dijelu rada date su smjernice i preporuke za razvoj strategija koje se mogu primijeniti prilikom stvaranja zajedničkog energetskog tržišta EU.

Rad *Ranking of hotels in Mediterranean countries to improve the tourist offer* prezentiran je na međunarodnoj konferenciji International Interdepartmental Conference "30 Years of Transition – Results, Challenges and Perspectives" i u cjelosti objavljen u zborniku radova ove konferencije. S obzirom na značaj turizma, kao strateške privredne grane Crne Gore, sa posebnom pažnjom i posvećenošću kandidat je u ovom radu istražila kako se može poboljšati turistička ponuda kroz razvoj elitnog turizma, primjenom metoda Analitički hijerarhijski proces. Cilj istraživanja je bio rangirati hotele sa pet zvjezdica u zemljama koje imaju izlaz na Jadransko more. U fokusu istraživanja je klijent i njegove potrebe prilikom odabira hotela u kome će provesti odmor. Rezultati istraživanja, ukazuju na značajnost kriterijuma pri odabiru hotela, kako za klijente, tako i za menadžere hotela, kao i za kreatore turističke politike, a sve u cilju postizanja višeg nivoa konkurentnosti na tržištu. Prilagodavanjem ponude hotela zahtjevima turista, obogaćuje se i turistička ponuda zemlje, što doprinosi njenoj konkurentnosti i vidljivosti na ovom tržištu. Ovo je važno sa aspekta privlačenja stranih direktnih investicija, čime će se poboljšati položaj zemlje na svjetskoj turističkoj mapi.

Rezultati istraživanja, koji su prikazani u radu *Economic growth, energy consumption and CO₂ emissions in the countries of the European Union and the Western Balkans* (Q1) nedvosmisleno ukazuju da je stopa rasta emisija CO₂ snažno određena i objašnjena varijacijama u stopi rasta bruto domaćeg proizvoda i stopi rasta potrošnje energije iz obnovljivih izvora. Autori rada ističu da visoka stopa rasta ekonomije doprinosi smanjenju stope rasta emisija CO₂, što se očekuje jer se zemlje Evropske unije uglavnom oslanjaju na upotrebu obnovljivih izvora energije i emisije CO₂. Povećanje stope potrošnje energije iz obnovljivih izvora dovodi do smanjenja stope rasta emisija CO₂, kao rezultat prelaska na tehnologije i procese koji su energetski efikasniji i čistiji.

Na osnovu analize svih objavljenih radova može se zaključiti da je kandidat, docent dr Zdenka Dragašević, ozbiljan, vrijedan i autentičan stvaralac, koja u pogledu naučno-istraživačkog rada u potpunosti ispunjava uslove za izbor u više akademsko zvanje. Objavljenim naučnim radovima dr Zdenka Dragašević dala je naučni doprinos boljem razumevanju teorijskih i praktičnih pitanja iz oblasti kvantitativne ekonomije.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Dr Zdenka Dragašević je pokazala visok stepen profesionalne i stručne odgovornosti. U posmatranom periodu, koleginica je ostvarila plodnu saradnju sa studentima, ne samo na časovima nastave, već i kroz konsultacije i davanje smjernica i pomoći kroz mentorstva na osnovnim studijama, akademskim i primijenjenim, kao i akademskim master studijama. Kroz konstruktivnu i korektnu saradnju sa studentima, uspjela je da ih zainteresuje za sadržaje predmeta iz kojih izvodi nastavu. Pored izvođenja nastave na akademskim studijama, dr Zdenka Dragašević je angažovana i na Primijenjenim studijama menadžmenta u Podgorici i Bijelom Polju. U dosadašnjoj nastavnoj praksi, dr Zdenka Dragašević, je ispoljila neophodne pedagoške kvalitete. Kvalitet pedagoškog rada dr

Zdenke Dragašević dokumentuju i rezultati zvaničnih studentskih anketa na kojima je ocijenjena izuzetno visokim ocjenama, što potvrđuje da kandidat Dragašević ima odgovoran odnos prema nastavnim obavezama i u radu sa studentima.

Na osnovu analize pedagoškog rada u prethodnom periodu, konstatujem da koleginya Dragašević ispunjava sve uslove za izbor u više akademsko zvanje.

ANALIZA STRUČNOG RADA

Iz priložene dokumentacije se vidi da je dr Zdenka Dragašević, uporedo sa naučno-istraživačkim radom bila angažovana i na polju stručnog rada. Član je tima koji realizuje strukturni projekat Strengthening capacities for the implementation of dual education in Montenegro higher education (DUALMON). Kroz programe razmjene, radi stručnog usavršavanja, boravila je na fakultetima u SAD-u (Katz School of Business, Pittsburg) i Fracuskoj (Univerzitetu u Nici Sofia Antipolis, Nica). Takođe, bila je učesnik domaćih i međunarodnih stručnih i naučnih konferencija. Recenzent je niza radova koji su objavljeni u međunarodnim naučnim časopisima, kao i na međunarodnim konferencijama. Posebnu vrijednost stručnog rada kandidatkinja je pokazala u radu sa studentima osnovnih i master studija, kao mentor 32 diplomska rada i šest master radova.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	4	29	22.25	67.95
2. UMJETNIČKI RAD	/	/	/	/
3. PEDAGOŠKI RAD	38	72	33	60.5
4.STRUČNI RAD	6	8	28.4	49.4
UKUPNO	48	109	83.65	177.85

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu priloženog konkursnog materijala i analize istog, može se zaključiti da kandidat dr Zdenka Dragašević, docent posjeduje naučno-istraživačko, nastavno-pedagoško i stručno iskustvo. Objavljenim radovima dala je naučni doprinos boljem razumijevanju teorijskih i praktičnih pitanja iz oblasti kvantitativne ekonomije.

Na osnovu vrednovanja cjelokupne djelatnosti kandidata, a shodno Zakonu o visokom obrazovanju Crne Gore, Statutu Univerziteta Crne Gore, Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i naučna zvanja i Pravilima postupka izbora u akademska i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore, dr Zdenka Dragašević, docent na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, kvalitativno i kvantitativno, svojim naučno-istraživačkim radovima, pedagoškim i stručnim radom u potpunosti dokazuje osposobljenost za izbor u akademsko zvanje vanredni profesor. Zbog toga, sa zadovoljstvom preporučujem Vijeću Ekonomskog fakulteta i Senatu Univerziteta Crne Gore, da dr Zdenku Dragašević, docenta, **izabere u zvanje vanredni profesor** za oblast Kvantitativna ekonomija na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

RECENZENT

Prof. dr Svetlana Rakočević,
vanredni profesor u penziji
Ekonomski fakultet,
Univerzitet Crne Gore

Dobitnik je godišnje nagrade Centralne banke Crne Gore za 2011. godinu, u kategoriji najboljeg doktorskog rada iz oblasti bankarstva.

Kandidat dr Zdenka Dragašević, kao prodekan za nastavu, intezivno učestvuje u organizaciji nastave i nastavnih aktivnosti na Ekonomskom fakultetu. U upravljačkom tijelu Ekonomskog fakulteta angažovana je od 2016. godine, kao rukovodilac akademskog studijskog programa, a od 2019. godine kao prodekan za nastavu. Član je Komisije za nastavna pitanja i mobilnost od 2016. godine, a od 2019. godine je predsjednik ove Komisije. Takođe, od 2019. godine predjednik je Komisije za master studije. Bila je predsjednik Komisije za kvalitet na Ekonomskom fakultetu u periodu od 2019-2022. godine. Član je Komisije za obrazovanje, edukaciju i organizaciju ispita u Institutu sertifikovanih računovođa Crne Gore od 2022. godine. Takođe, u periodu od 2019 – 2023. godine bila je član Uređivačkog odbora Univerziteta Crne Gore.

Dr Zdenka Dragašević je bila član radnog tima za reakreditaciju Ekonomskog fakulteta 2017. i 2022. godine. Takođe, bila je član radnog tima za akreditaciju prvog akademskog programa na engleskom jeziku Business and Economics na Ekonomskom fakultetu, 2023. godine.

Na osnovu uvida u priloženu dokumentaciju i prezentovane analize stručnog rada sa zadovoljstvom konstatujem da je stručni rad kandidata dr Zdenke Dragašević veoma uspješan i da po ovom osnovu ispunjava sve uslove za izbor u više akademsko zvanje.

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Kandidatkinja, dr Zdenka Dragašević, docent na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore, uz prijavu na Konkurs koji je objavljen u dnevnom listu »Pobjeda«, 22.01.2024. godine, priložila je svu potrebnu dokumentaciju. Shodno Zakonu o visokom obrazovanju Crne Gore (Sl. List CG, br. 071/17), Statutu Univerziteta Crne Gore, Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i naučna zvanja i Pravilima postupka izbora u akademska i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore, može se konstatovati da ona u potpunosti ispunjava potrebne uslove za izbor u akademsko zvanje.

Dr Zdenka Dragašević je diplomirala na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, 1997. godine. Nakon diplomiranja, upisala je postdiplomske studije »Preduzetnička ekonomija«, smjer Finansijski menadžment, na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, školske 1998.godine. Sve ispite, na postdiplomskim studijama, završila je sa prosječnom ocjenom 9.36, pa je u decembru 2001. godine, odbranila magistarski rad pod nazivom »Modeli za optimizaciju investicionog odlučivanja u banci«. Doktorsku disertaciju »Modeli višekriterijumske analize za rangiranje banaka«, Zdenka Dragašević je odbranila na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, jula, 2010. godine. Nakon diplomiranja, zasnovala je radni odnos na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, kao saradnik, a 2013. i 2019. godine je izabrana u zvanje docent na Univerzitetu Crne Gore, za predmete Mikroekonomija, Operativni menadžment i Teorija i modeli odlučivanja.

Na osnovu navedenog može se konstatovati da u pogledu stepena obrazovanja dr Zdenka Dragašević u potpunosti ispunjava uslove za izbor u više akademsko zvanje na predmetima Mikroekonomija, Operaciona istraživanja i Teorija i modeli odlučivanja, za koje je raspisan Konkurs.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA

Kandidatkinja dr Zdenka Dragašević objavom svojih radova u referentnom časopisu indeksiranom na odgovarajućim listama sa indeksom Q1, kao i na međunarodnim konferencijama, dala je važan doprinos na polju naučno istraživačke djelatnosti. Uvidom u bibliografiju kandidata kao i u priložene radove, zaključuje se da je dosadašnji naučnoistraživački rad dr Zdenke Dragašević bio usmjeren u pravcu proučavanja, analiziranja i rješavanja problema iz oblasti mikroekonomije i kvantitativne ekonomije.

Svojim radovima bezuslovno je potvrdila da je predisponirana za stručna istraživanja i da je kompetentna za analizu kompleksnih ekonomskih problema. Dr Zdenka Dragašević se bavi istraživanjem ekonomskih problema na koje primjenjuje višekriterijumske i regresione modele. Njeni su radovi pisani jasno, uz korektnu primjenu višekriterijumskih i regresionih modela i korektnu interpretaciju dobijenih rezultata. Među radovima, publikovanim u posljednje vrijeme, potrebno je izdvojiti radove koji po svojim performansama predstavljaju novinu u domaćim okvirima i doprinose unapređenju naučne misli u oblastima koje tretiraju.

U radu *Analyzing the factors influencing the formation of the price of electricity in the deregulated markets of developing countries* (Q1) kandidatkinja koristi regresioni model za određivanje uticaja najznačajnijih faktora koji determinišu cijenu električne energije. Poseban doprinos ovog rada je što su razvijena dva regresiona modela, jedan kojim se određuje uticaj na cijenu električne energije koja je proizvedena iz tradicionalnih izvora, a drugi model uključuje u analizu i električnu energiju proizvedenu iz održivih izvora energije, kao što su male hidroelektrane. Ekonomska analiza ovog istraživanja ukazuje na potencijal deregulisanih tržišta zemalja u razvoju koji se ogleda u većem korišćenju električne energije koja je proizvedena iz održivih izvora energije.

Značaj istraživanja, koje je prikazano u radu *Economic growth, energy consumption and CO₂ emissions in the countries of the European Union and the Western Balkans* (O1) ogleda se u činjenici da sve zemlje teže da postignu dva često suprotna cilja, a to su rast bruto domaćeg proizvoda po glavi stanovnika uz istovremeno smanjenje emisija CO₂ kako bi ispunile standarde zaštite životne sredine. Rezultati istraživanja ukazuju da većina varijacija u emisiji CO₂ zavise od varijacija u BDP-u, tako da smanjenje emisija CO₂ dugoročno može biti postignuto neprekidnim povećanjem BDP-a. Takođe, povećanje stope potrošnje energije iz obnovljivih izvora dovodi do smanjenja stope rasta emisija CO₂, kao rezultat prelaska na efikasnije tehnologije i procese i čistih i obnovljivih izvora energije.

Posebnu pažnju i posvećenost kandidatkinja je pokazala u istraživanju poboljšanja turističke ponude Crne Gore, kao strateške privredne grane, koje je prikazano u radu *Ranking of hotels in Mediterranean countries to improve the tourist offer*. Imajući u vidu značaj hotelske industrije za razvoj elitnog turizma, cilj istraživanja ovoga rada je rangirati hotele sa pet zvjezdica u zemljama koje imaju izlaz na Jadransko more, čime bi se olakšalo klijentu prilikom odabira hotela koji će zadovoljiti njegove potrebe. Rezultati istraživanja, ukazuju na značajnost kriterijuma pri odabiru hotela, kao i pri donošenju odluke o kreiranju adekvatne ponude.

Prezentiranim radovima i svojim učešćem na međunarodnim konferencijama na kojima su obrađivane teme od velikog značaja za praktičnu implementaciju i dalje teorijsko oblikovanje, dr Zdenka Dragašević je, bez sumnje, dokazala da u cjelosti ispunjava tražene uslove za izbor u više akademsko zvanje.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	4	29	22.25	67.95
2. UMJETNIČKI RAD	/	/	/	/
3. PEDAGOŠKI RAD	38	72	33	60.5
4. STRUCNI RAD	6	8	28.4	49.4
UKUPNO	48	109	83.65	177.85

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Kandidatkinja, dr Zdenka Dragašević, ima višegodišnje pedagoško iskustvo. Pored izvođenja nastave na akademskim studijama, angažovana je i na primijenjenim studijama u Podgorici i Bijelom Polju. U nastavni proces, pored teorijskih, uspješno uključuje i praktične aspekte, što je veoma važno za discipline koje predaje. Materiju prezentira na način koji je studentima razumljiv i prijemljiv.

U dosadašnjem radu, kandidatkinja je iskazala zavidne nastavno-pedagoške kvalitete. Ostvarila je konstruktivnu i korektnu saradnju sa studentima i uspjela da ih zainteresuje za teme iz domena mikroekonomije i kvantitativne ekonomije, što potvrđuje činjenica da je bila mentor pri izradi priličnog broja diplomskih i master radova. Treba istaći da je sa studentima realizovala više istraživačkih projekata, uz korišćenje softverskih paketa iz oblasti kvantitativne ekonomije i modela odlučivanja. Nastavno-pedagoški angažman dr Zdenke Dragašević studenti su vrjednovali visokim ocjenama, u svim do sada sprovedenim anketama.

Na osnovu analize pedagoškog rada u prethodnom periodu, konstatujem da koleginica Dragašević ispunjava sve uslove za izbor u više akademsko zvanje.

ANALIZA STRUČNOG RADA

Pored relevantnih i zapaženih naučnoistraživačkih radova, dosadašnji angažman kandidatkinje karakteriše i prepoznatljiva stručna aktivnost. Spektar njenog stručnog interesovanja bio je zaista širok. Docent dr Zdenka Dragašević intezivno učestvuje u organizaciji nastave i naučnih aktivnosti na Ekonomskom fakulteta. Angažovana je u upravljačkom tijelu Ekonomskog fakulteta od 2016. godine. U periodu od 2016 – 2019. godine obavljala je dužnost rukovodioca akademskih studija Ekonomskog fakulteta. Od 2019. godine obavlja dužnost prodekana za nastavu. Takođe, od 2016. godine član je u Komisiji za nastavna pitanja i mobilnost, a od 2019. godine, je predsjednik ove komisije. U periodu od 2019-2022. godine bila je predsjednik Komisije za kvalitet na Ekonomskom fakultetu. Od 2019. godine je predsjednik Komisije za master studije. Od 2022. godine član je Komisije za obrazovanje, edukaciju i organizaciju ispita u Institutu sertifikovanih računovođa Crne Gore. Takođe, u periodu od 2019 – 2023. godine bila je član Urediivačkog odbora Univerziteta Crne Gore. Dr Zdenka Dragašević je bila član radnog tima za reakreditaciju Ekonomskog fakulteta 2017. godine, kao i 2022. godine. Takođe, bila je član radnog tima za akreditaciju prvog programa na engleskom jeziku na osnovnim studijama na Ekonomskom fakultetu, 2023. godine.

Kao posebnu vrijednost njenog stručnog rada istakao bih diplomatske i magistarske radove koje je vodila. Kandidatkinja je član tima koji realizuje strukturni projekat Strengthening capacities for the implementation of dual education in Montenegro higher education (DUALMON).

Bila je na studijskim boravcima u inostranstvu, a takođe je bila učesnik međunarodnih stručnih i naučnih konferencija. Recenzent je brojnih radova koji su objavljeni u međunarodnim naučnim časopisima i konferencijskim radovima.

Analizirani stručni rad dr Zdenke Dragašević dokazuje da koleginica Dragašević ispunjava uslove u pogledu stručnosti za izbor u više akademsko zvanje.

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu analize priloženog konkursnog materijala, može se konstatovati da je kandidat docent dr Zdenka Dragašević stekla odgovarajuće naučno-istraživačko, nastavno-pedagoško i stručno iskustvo, što je i potvrđeno kroz originalne i kvalitetne radove. Objavljenim radovima dala je naučni doprinos boljem razumijevanju teorijskih i praktičnih pitanja iz oblasti predmeta za koje je konkurisala. U dosadašnjoj nastavnoj praksi, ispoljila je neophodne pedagoške kvalitete.

Na osnovu evaluacije cjelokupne djelatnosti kandidatkinje Dragašević, konstatujem da ona ispunjava sve predviđene uslove iz Zakona o visokom obrazovanju Crne Gore, Statuta Univerziteta Crne Gore i Uslova i kriterijuma za izbor u akademska zvanja Univerziteta Crne Gore. Polazeći od izloženog sa zadovoljstvom predlažem Vijeću Ekonomskog fakulteta i Senatu Univerziteta Crne Gore da docent dr Zdenku Dragašević **izabere u zvanje vanredni profesor za oblast Kvantitativna ekonomija** na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

RECENZENT

Prof. dr Marko Backović,
redovni profesor u penziji
Ekonomski fakultet,
Univerzitet u Beogradu

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

Na sjednici Senata Univerziteta Crne Gore, održane 23.02.2024. god., imenovana sam u Komisiju za razmatranje konkursnog materijala i pisanje Izvještaja za izbor u akademsko zvanje za oblasti Kvantitativna ekonomija na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Analizom dokumentacije dostavljene na konkurs (objavljen 22.01.2024. godine u dnevnom listu Pobjeda, na sajtu Univerziteta Crne Gore i Zavoda za zapošljavanje Crne Gore), za izbor u akademsko zvanje, za oblasti Kvantitativna ekonomija na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore, prijavila se kandidatkinja, dr Zdenka Dragašević.

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Kandidatkinja dr Zdenka Dragašević je završila Ekonomski fakultet u Podgorici, 1997. godine. Postdiplomske studije, koje je upisala 1998. godine na Ekonomskom fakultetu u Podgorici (smjer Finansijski menadžment), završila je u decembru 2001. godine i odbranila magistarski rad „Modeli za optimizaciju investicionog odlučivanja u banci“. Doktorsku disertaciju pod nazivom „Modeli višekriterijumske analize za rangiranje banaka“ odbranila je na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, jula 2010. godine. Izabrana je u zvanje docent na Univerzitetu Crne Gore 2019. godine, za predmete Mikroekonomija, Operativni menadžment i Teorija i modeli odlučivanja.

Uvidom u dokumentaciju, a u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore, Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i naučna zvanja i Pravilima postupka izbora u akademska i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore, konstatujem da dr Zdenka Dragašević stepenom obrazovanja ispunjava sve formalne i suštinske uslove za izbor u više akademsko zvanje.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA

Naučno-istraživački doprinos kandidatkinje, u periodu nakon izbora u zvanje docent, sastojao se u objavljivanju rezultata istraživanja u međunarodnom časopisu koji je indeksiran u SCI/SCIE/SSCI//A&HCI listama, kao i u izlaganju određenog broja broja radova na međunarodnim naučnim konferencijama i skupovima.

Pregledom naučno-istraživačke bibliografije konstatujem da je dr Zdenka Dragašević autor dva rada, objavljena u časopisu *Energy Reports*, koji je indeksiran u SCI/SCIE/SSCI//A&HCI listama i rangiran u prvih 25% časopisa (*kategorija Q1*). Na jednom radu dr Dragašević je prvi autor. Takođe, prvi je autor na radu koji je pripremljen za međunarodni naučni skup, u organizaciji Fakulteta za ekonomiju i biznis Univerziteta u Zagrebu. Dodatno, koautor je rada koji je objavljen u Zborniku radova sa međunarodne

koferencije (MICEB) održane u Budvi 2023. godine, na temu *Sustainable Development: Transition to Green Economy*, u organizaciji Ekonomskog fakulteta, Univerziteta Crne Gore.

U radu *Economic growth, energy consumption and CO₂ emissions in the countries of the European Union and the Western Balkans*, objavljenog u časopisu *Energy Reports* (kategorija O1) autori obraduju veoma značajna istraživačka pitanja. Naime, donosioci odluka pretenduju korišćenje raspoloživih resursa na najbolji mogući način, ali istovremeno vodeći računa o životnoj sredini i aspektima kvaliteta života, koji nisu definisani samo vrijednošću rasta bruto domaćeg proizvoda. Rast bruto domaćeg proizvoda je mera uspieha racionalne i efikasne upotrebe dostupnih resursa, ali ne mjeri degradaciju koju upotreba resursa ima na okolinu. Još jedno važno pitanje koje se obraduje u istraživanju jeste da li briga o okolini i sve veća upotreba obnovljivih izvora energije ograničavaju i usporavaju ekonomski rast. Autori su ovim radom demonstrirali da je stopa rasta emisija CO₂ snažno određena i objašnjena varijacijama u stopi rasta bruto domaćeg proizvoda i stopi rasta potrošnje energije iz obnovljivih izvora. Povećanje stope potrošnje energije iz obnovljivih izvora dovodi do smanjenja stope rasta emisija CO₂, zbog prelaska na tehnologije i procese koji su energetski efikasniji i čistiji. Rad je zaključen setom veoma korisnih preporuka kreatorima i nosiocima ekonomske politike, u cilju boljeg razumijevanja zemalja istog ili sličnog nivoa ekonomskog razvoja, te nivoa emisija CO₂ i korišćenja energije iz obnovljivih izvora.

Rezultati istraživanja, prezentovani u radu *Impact of tourism on CO₂ emission: Evidence from Western Balkans*, objavljeni su u Zborniku radova sa međunarodne koferencije MICEB. U svijetlu sve većeg značaja pitanja zaštite životne sredine, održivost ekonomije mora biti zasnovana na zelenoj ekonomiji. Zapadni Balkan, u svojim naporima da se pridruži Evropskoj uniji, treba da inkorporira ove zelene principe i obezbijedi da njegov razvoj bude u skladu sa novim politikama i konceptima Evropske unije. Cilj rada bio je ispitivanje odnosa između dolazaka turista i potrošnje energije, s jedne strane, i emisija CO₂, s druge strane, u ekonomijama Zapadnog Balkana (Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Crna Gora i Srbija) u periodu od 2005. do 2019. godine. Na osnovu definisanog predmeta i cilja istraživanja, dostupnih podataka, te pregleda relevantne literature, definisane su hipoteze koje su bile predmet testiranja kroz istraživanje koje je sprovedeno upotrebom autoregresivnog distribuiranog modela s kašnjenjem (ARDL). Rezultati istraživanja, prezentovani u radu, ukazuju da dolasci turista i potrošnja energije nemaju značajan uticaj na emisije CO₂ na Zapadnom Balkanu u kratkom roku, ali obje promjenljive imaju značajan uticaj na emisije CO₂ u dugom roku. Međutim, uticaj dolazaka turista na emisije CO₂ je negativan u dugom roku, tako da aktivnosti vezane za turizam na Zapadnom Balkanu nemaju uočljive negativne efekte na regionalni ekosistem. S obzirom na to, rezultati istraživanja ukazuju na to da bi se u cilju primjene principa zelene ekonomije, uz istovremeno povećanje nivoa ekonomske proizvodnje, trebala razmotriti bolja strategija korišćenja energije. Rad je u zaključcima, u sažetoj formi, ponudio set preporuka koje mogu biti korisne regulatornim i političkim donosiocima odluka kako bi bolje razumjeli uticaj turističke industrije na životnu sredinu na Zapadnom Balkanu.

Rad pod naslovom *Analyzing the factors influencing the formation of the price of electricity in the deregulated markets of developing countries* objavljen je u časopisu *Energy Reports*. Autori rada istražuju najznačajnije faktore koji određuju cijenu električne energije u zemljama u razvoju, sa fokusom na Crnu Goru. Postavljena su dva osnovna cilja istraživanja, a to su da se izmjeri uticaj pojedinih faktora na formiranje cijene električne energije, kao i da se identifikuju kriterijumi koji mogu dovesti do promjene tržišne strukture na ovom tržištu. Rezultati predmetnog istraživanja, koji su dobijeni primjenom regresionog modela, ukazuju u kojoj mjeri obnovljivi izvori energije utiču na formiranje cijene električne energije. Takođe, rezultati ovog istraživanja mogu poslužiti kao dobra osnova za adekvatno razumijevanje strukture energetskog tržišta. Istovremeno, otvaraju prostor za dublje analize i buduća istraživanja.

Na osnovu uvida i naprijed prezentovane analize naučno-istraživačkog rada kandidatkinje, sa zadovoljstvom konstatujem da je dr Zdenka Dragašević postigla značajne rezultate u oblastima kojima se bavi i da po ovom osnovu ispunjava sve uslove za izbor u akademsko zvanje vanredni profesor na Univerzitetu Crne Gore.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Dr Zdenka Dragašević je u prethodnom periodu izvodila nastavu na disciplinama iz oblasti za koje je i raspisan konkurs. U svom pedagoškom radu koristi referentnu i savremenu domaču i inostranu literaturu. Od izbora u prethodno zvanje do danas, bila je mentor na šest radova na master studijama, kao i mentor na 32 rada na osnovnim studijama. U dosadašnjem radu, kolegica Dragašević je pokazala visok nivo pedagoške osposobljenosti, što je i potvrđeno od strane Vijeća Ekonomskog fakulteta, koje je dr Zdenki Dragašević dodijelilo 5 bodova na ime pedagoške aktivnosti, kvaliteta pedagoškog rada, odnosno kvaliteta nastave.

Shodno iznijetom, pedagoški rad dr Zdenke Dragašević ocjenjujem kao veoma uspješan, te može poslužiti mladim kolegama kao uzoran primjer kvalitetnog nastavnog rada i visoke profesionalne posvećenosti studentima.

ANALIZA STRUČNOG RADA

Iz priložene dokumentacije se može konstatovati da je dr Zdenka Dragašević, uporedo sa naučno-istraživačkim radom bila

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	4	29	22.25	67.95
2. UMJETNIČKI RAD	/	/	/	/
3. PEDAGOŠKI RAD	38	72	33	60.5
4.STRUČNI RAD	6	8	28.4	49.4
UKUPNO	48	109	83.65	177.85

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Pregledom naučno-istraživačkog, pedagoškog i stručnog rada kandidatkinje, postignutih rezultata, uz ispunjenost uslova propisanih Zakonom o visokom obrazovanju Crne Gore, Statutom Univerziteta Crne Gore i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja, zaključujem da dr Zdenka Dragašević ispunjava sve uslove za izbor u akademsko zvanje vanredni profesor Univerziteta Crne Gore. Kandidatkinja je nesporno ostvarila zavidne rezultate u pogledu naučno-istraživačkog, pedagoškog i stručnog rada, te sa posebnim zadovoljstvom predlažem Vijeću Ekonomskog fakulteta i Senatu Univerziteta Crne Gore da **dr Zdenku Dragašević izabere u zvanje vanredni profesor** za oblast Kvantitativna ekonomija, na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

RECENZENT

Prof. dr Jasmina Četković, redovni profesor
Univerzitet Crne Gore, Ekonomski fakultet

R E F E R A T

Za izbor u akademsko zvanje za oblast: **Analička hemija** na Metalurško-tehnološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Konkurs je objavljen u dnevnom listu "Pobjeda" od 25.12.2023. godine. Na raspisani Konkurs javila se kandidatkinja **DR VESNA VUKAŠINOVIĆ-PEŠIĆ**.

BIOGRAFIJA

Rođena sam 1. 05. 1975. godine u Pljevljima, Republika Crna Gora. Osnovnu i srednju školu završila sam u Titogradu, sa odličnim uspjehom i dobitnik sam diplome "Luča".

Metalurško-tehnološki fakultet u Podgorici upisala sam školske 1993/94 i završila ga u predviđenom roku 1998. godine, sa prosječnom ocjenom u toku studija 9,10 i ocjenom 10 na diplomskom radu. Tokom studija bila sam dobitnik studentske nagrade "19 decembar", kao i nagrade za najboljeg studenta završne godine studija.

vrlo angažovana i na polju stručnog rada. Dio je tima koji realizuje projekat *Strengthening capacities for the implementation of dual education in Montenegro higher education* (DUALMON). Takođe, usavršavala se tokom specijalističkih boravaka u inostranstvu, kao i učestvovala u radu određenog broja domaćih i međunarodnih konferencija, simpozijuma i seminara. Njen stručni rad se ogleda i u recenzijama niza radova koji su objavljeni u međunarodnim časopisima od značaja, kao i na međunarodnim konferencijama. Dobitnik je godišnje nagrade Centralne banke Crne Gore za 2011. godinu, u kategoriji najboljeg doktorskog rada iz oblasti bankarstva.

Kao prodekan za nastavu, od 2019. godine kolegica Dragašević učestvuje u organizaciji nastave i nastavnih aktivnosti na Ekonomskom fakultetu. Pored brojnih aktivnosti koje obavlja kao prodekan za nastavu, ističem da je dr Zdenka Dragašević bila član radnog tima za reakreditaciju Fakulteta 2017. i 2022. godine. Takođe, bila je član radnog tima za akreditaciju programa osnovnih akademskih studija Business and Economics na engleskom jeziku 2023. godine.

Shodno gore navedenom, konstatujem da u dijelu stručnog rada kandidatkinja dr Zdenka Dragašević ispunjava sve uslove predviđene Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore.

Poslijediplomske studije na Hemijskom fakultetu (katedra za Analitičku hemiju), Univerziteta u Beogradu upisala sam u novembru 1998. godine, završila ih sa prosječnom ocjenom 9,33, a magistarski rad pod nazivom "Razvoj derivativne spektrofotometrijske metode za određivanje vitamina C u voću, povrću i sokovima" odbranila sam u aprilu 2003. godine i tako stekla akademsko zvanje Magistra hemijskih nauka.

U decembru 2005. godine na Tehnološko-metalurškom fakultetu u Beogradu prijavila sam temu doktorske disertacije "Razvoj metoda za hemijsku analizu arsena u eko-sistemu pod uticajem termooenergetskih objekata" koju sam odbranila u maju 2011. god. i time stekla naučni stepen Doktora tehničkih nauka iz oblasti hemije i hemijske tehnologije. Nostrifikaciju ove diplome je izvršilo Ministarstvo prosvjete i sporta Crne Gore rješenjem od 15.06. 2011. godine.

PODACI O RADNIM MJESTIMA I IZBORIMA U ZVANJA

Radni odnos na Metalurško-tehnološkom fakultetu u Podgorici zasnivala sam u januaru 1999. godine u svojstvu saradnika-poslijediplomca. U decembru 2003. godine na istom fakultetu izabrana sam u zvanje asistenta za predmete: Analitička hemija, Instrumentalne metode hemijske analize, Analiza vode, vazduha i tla i Karakterizacija materijala (hemijski dio). U januaru 2009. godine izabrana sam u zvanje stručnog saradnika za sledeće predmete: Analitička hemija I, Analitička hemija II i Instrumentalne metode na MTF-u i na Farmaciji, Ispitivanje zagađivača u životnoj sredini, Zagađivanje i degradacija životne sredine i Karakterizacija materijala na MTF-u. Nakon sticanja akademskog naziva doktora tehničkih nauka prevedena sam u zvanje viši stručni saradnik juna 2011. godine.

U zvanje docenta sam izabrana u aprilu 2014. god. za predmete: Analitička hemija I (Farmacija), Analitička hemija II (Farmacija), Analitička hemija II (MTF) i Analitička hemija u farmaceutskoj praksi (Farmacija). Pored nastave iz ovih predmeta angažovana sam da izvodim nastavu i iz Analitičke hemije (PSP Zaštita životne sredine), Odabranih poglavlja analitičke hemije I (Farmacija) i Hemijskog računa (MTF).

U zvanje vanrednog profesora sam izabrana u junu 2019. god. za oblast Analitička hemija na Metalurško-tehnološkom fakultetu UCG i na nematičnim fakultetima (predmeti: Analitička hemija I (Farmacija, MF), Analitička hemija II (Farmacija, MF), Analitička

hemija II (MTF) i Odabrana poglavlja iz Analitičke hemije I (Farmacija, MF)). Pored nastave iz ovih predmeta angažovana sam da izvodim nastavu i iz Analitičke hemije (PSP Zaštita životne sredine, MTF), Metoda analize zagađujućih materija (odabrana poglavlja) (PSP Zaštita životne sredine, MTF), Analitičke hemije u farmaceutskoj praksi (Farmacija, MF), Instrumentalnih metoda

(odabrana poglavlja) (MTF), Instrumentalnih metoda za studente MIM (MTF) i Hemijskog računa (MTF).

Od oktobra 2015. godine do oktobra 2021. godine sam obavljala dužnost rukovodioca studentskog programa Hemijska tehnologija na MTF-u u Podgorici.

KLASIFIKACIONA BIBLIOGRAFIJA

KVANTITATIVNA OCJENA REFERENCI DO POSLEDNJEG IZBORA

(Spisak referenci je dat u Biltenima UCG broj 315. od 03. 12. 2013. godine i broj 455. od 10. 04. 2019. godine)

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST						UKUPNI BROJ BODOVA
1.1. Monografije	1.1.1.	1.1.2.	1.1.3.	1.1.4.	1.1.5.	15
Broj referenci*broj bodova		1x10 1x5				
1.2. Radovi objavljeni u časopisima	1.2.1.	1.2.2.	1.2.3.	1.2.4.		83,5
Broj referenci*broj bodova		5x7 2x6 4x3,5 5x3	1x2 1x4	2x0,75		
1.3. Radovi na kongresima, simpozijumima, seminarima		1.3.1.	1.3.2.	1.3.3.		16
Broj referenci*broj bodova		8x0,67 13x0,5 4x0,4 1x0,25 2x0,06 1x0,07 1x0,08 4x0,10 2x0,13 1x0,20	1x0,5 2x0,33			
1.4. Uvodno, objavljeno plenarno predavanje			1.4.1	1.4.2		12
Broj referenci*broj bodova						
1.5. Recenzije		1.5.1.	1.5.2.	1.5.3.		12
Broj referenci*broj bodova		6x2				
UKUPNO ZA NAUČNOISTRAŽIVAČKU DJELATNOST						126,50
2. UMJETNIČKA DJELATNOST						
Premijerno predstavljanje	2.1.	2.2.	2.3.	2.4.	2.5.	2.6.
Broj referenci/broj bodova						
UKUPNO ZA UMJETNIČKU DJELATNOST						
3. PEDAGOŠKA DJELATNOST						
3.1. Udžbenici	3.1.1.	3.1.2.	3.1.3.	3.1.4.		5
Broj referenci*broj bodova		1x5				
3.2. Priručnici		3.2.1.	3.2.2.	3.2.3.		
Broj referenci*broj bodova						
3.3. Gostujući profesor			3.3.1.	3.3.2.		
Broj referenci*broj bodova						
3.4. Mentorstvo		3.4.1.	3.4.2.	3.4.3.		
Broj referenci*broj bodova						
3.5. Kvalitet pedagoškog rada (može se koristiti ukoliko se na zvaničnim studentskim anketama najmanje tri godine uzastopno dobiju odlične ocjene za sve elemente pedagoškog rada)				2x5		10
UKUPNO ZA PEDAGOŠKU DJELATNOST						15
4. STRUČNA DJELATNOST						
4.1. Stručna knjiga		4.1.1.	4.1.2.			
Broj referenci*broj bodova						
4.2. Urednik ili koeditor		4.2.1.	4.2.2.	4.2.3.		
Broj referenci*broj bodova						
4.3. Stručni članak				4.3.1.		
Broj referenci*broj bodova						
4.4. Objavljeni prikazi				4.4.1.		
Broj referenci*broj bodova						
4.5. Popularno-stručni članci				4.5.1.		
Broj referenci*broj bodova						
4.6. Ostala dokumentovana stručna djelatnost				4.6.1.		2x10
Broj referenci*broj bodova				7 projekata		
UKUPNO ZA STRUČNU DJELATNOST						20

KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE NAUČNO-ISTRAŽIVAČKE I STRUČNE BIBLIOGRAFIJE

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST			
Autorske naučne monografije			
M2 Poglavlje u monografiji međunarodnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Vukašinić-Pešić V, Blagojević N, Savić A, Tomić N, Pešić V (2020) The change in the water chemistry of the rivers of Montenegro over a 10-year period. In: Pešić V, Paunović M, Kostianoy A (eds) The rivers of Montenegro. The handbook of environmental chemistry. Springer, Berlin, Heidelberg, 83-109. https://doi.org/10.1007/698_2019_417	6	6
2.	Pešić V., Paunović M., Kostianoy A.G., Vukašinić-Pešić V. (2020) The Rivers of Montenegro: From Conflicts to Science-Based Management. In: In: Pešić V, Paunović M, Kostianoy A (eds) The rivers of Montenegro. The Handbook of Environmental Chemistry. Springer, Berlin, Heidelberg, 287-301. https://doi.org/10.1007/698_2020_480	6	1.5
Radovi u naučnim časopisima			
Q1 Rad u vodećem međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na WoS listama, rangiran u prvih 25% časopisa)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Vladimir Pešić, Dejan Dmitrović, Ana Savić, Đurađ Milošević, Andrzej Zawal, Vesna Vukašinić-Pešić, Stefanie Von Fumetti, Application of macroinvertebrate multimetrics as a measure of the impact of anthropogenic modification of spring habitats, <i>Aquatic Conserv: Mar Freshw Ecosyst.</i> 2019;29:341–352 DOI: 10.1002/aqc.3021	10	1.43
2.	V. Vukašinić-Pešić N. Blagojević, S. Brašanac-Vukanović, A. Savić, V. Pešić, Using Chemometric Analyses for Tracing the Regional Origin of Multifloral Honeys of Montenegro, <i>Foods</i> 2020, 9, 210; doi:10.3390/foods9020210	10	10
3.	Vukašinić-Pešić, V.; Pilarczyk, B.; Miller, T.; Rajkowska-Myśliwiec, M.; Podlasińska, J.; Tomza-Marciniak, A.; Blagojević, N.; Trubljanin, N.; Zawal, A.; Pešić, V. Toxic Elements and Mineral Content of Different Tissues of Endemic Edible Snails (<i>Helix vladika</i> and <i>H. secernenda</i>) of Montenegro. <i>Foods</i> 2020, 9, 731; doi:10.3390/foods9060731	10	1
Q3 Rad u međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 75% časopisa)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Snežana Brašanac Vukanović, Vanja M. Tadić, Nada Blagojević, Vesna Vukašinić Pešić, Slađana Đurđić, Milica Stanković, and Jelena Mutić, Element accumulation capacity of <i>Vaccinium myrtillus</i> from Montenegro: Comparison of element contents in water and ethanol extracts of bilberry plant parts, <i>Arch Biol Sci.</i> 2019;71(1):145-157 https://doi.org/10.2298/ABS181004056B	6	0.86
2.	Kastratović, V., Blagojević, N. i Vukašinić-Pešić, V. (2021). Selected Metal Concentrations in Some Medical Herbs from Localities Around Mount Bjelasica. <i>Croatica Chemica Acta</i> , 94 (2), 111-118. https://doi.org/10.5562/cca3855	6	2
3.	Kastratović, V., Blagojević, N., Vukašinić-Pešić, V. (2022). Bioaccumulation and Translocation of Some Transition Metals in <i>Mentha spicata</i> and <i>Mentha longifolia</i> . <i>Polish Journal of Environmental Studies</i> , 31(5), 4703-4710. https://doi.org/10.15244/pjoes/150390	6	2
4.	Nada Blagojević, Mara Kandić, Vesna Vukašinić-Pešić, Snežana Brašanac-Vukanović, Vanja M. Tadić, Dragica Bojović (2023) Antioxidant potential of cornelian cherry (<i>Cornus mas</i> L.) from Montenegro, <i>Acta Poloniae Pharmaceutica – Drug Research</i> , Vol. 80 No. 4 pp. 613-626. DOI: 10.32383/appdr/169374	6	1
Radovi na naučnim konferencijama, učešća na izložbama, i slično			
K4 Saopštenje na međunarodnom naučnom skupu (štampano u izvodu)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	V.L.Vukašinić-Pešić, N.Z.Blagojević, B. Pilarczyk, A. Zawal, V.M. Pešić, Distribution of Metal Concentrations in Different Tissues of the <i>Helix</i> populations from Montenegro, VIII International Symposium of Ecologists of Montenegro (ISEM VIII), Budva, Montenegro, Book of abstracts, 114 (2019)	0.5	0.5
2.	V.L. Vukašinić-Pešić, N.Z. Blagojević, V.M. Pešić, B. Pilarczyk, T. Miller, A. Tomza-Marciniak, A. Zawal, Distribution of Selenium Concentrations in Different Tissues of the Snail <i>Helix</i> , VIII International	0.5	0.07

	Symposium of Ecologists of Montenegro (ISEM VIII), Budva, Montenegro, Book of abstracts, 111 (2019)		
3.	Snezana Brasanac-Vukanovic, Nada Blagojevic, Vesna Vukasinovic-Pesic , Ana Zugic, Vanja Tadić, Total phenolic, flavonoids, tannins contents and antioxidant potential in different extracts of Origanum heracleoticum L., VIII International Symposium of Ecologists of Montenegro (ISEM VIII), Budva, Montenegro, Book of abstracts, 112 (2019)	0.5	0.17
4.	Snezana Brasanac-Vukanovic, Nada Blagojevic, Vesna Vukasinovic-Pesic , Ana Zugic, Vanja Tadić, Total phenolic, flavonoids, tannins contents and antioxidant potential in different extracts of Origanum vulgare L., VIII International Symposium of Ecologists of Montenegro (ISEM VIII), Budva, Montenegro, Book of abstracts, 113 (2019)	0.5	0.17
5.	Vesna Vukašinović-Pešić , Snežana Brašanac-Vukanović, Nada Blagojević, Dajana Nikić, Adsorption of copper and lead from water using waste grain of pomegranate, 9 th International Symposium of Ecologists of Montenegro (ISEM9), Virtual Conference, Montenegro, Book of abstracts, 21 (2020)	0.5	0.5
Stručne monografije i knjige			
S2 Poglavlje u stručnoj monografiji izdatoj u inostranstvu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Vanja M. Tadić, Snežana Brašanac Vukanović, Ana Žugić, Vesna Vukašinović-Pešić and Nada Blagojević. (2020) Lamiaceae as a Source of Natural Antioxidants: Different Procedures for the Extraction of Polyphenolic Compounds from Origanum vulgare and O. heracleoticum, in "The Lamiaceae Family: An Overview" (Ed. A. Adler), ISBN: 978-1-53617-078-8, Publisher: Nova Science Publishers, 95-133.	2	0.5
R11 Recenziranje radova objavljenih u međunarodnim časopisima (Q1, Q2, Q3, Q4)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	International Food Research Journal; Ref: IFRJ19332 Title: "Study on the kinetic behavior of non-enzymatic browning reaction between L-ascorbic acid and glycine by excess concentration method" (2019)	2	2
2.	Biological Trace Element Research; Ref: BTER-D-20-00545 Title "Honey bees and their products as indicators of environmental element deposition"(2020)	2	2
3.	Chemosphere; Ref:CHEM73574 Title "Public health risk of heavy metals due to the consumption of Achachatina marginata from a partially remediated site in Ikot Ada Udo, Akwa Ibom State, South-South Nigeria." (2020)	2	2
4.	Biologia; Ref: BIOL-D-21-00277 Title "The heavy metal ions impact on the size-weight characteristics and survival of great pond snail (Mollusca, pulmonata) under chronic experiment" (2021)	2	2
5.	International Journal of Environmental Research and Public Health; Manuscript ID: ijerph-1541358 Title "Assessment of fish quality based on the content of heavy metals" (2021)	2	2
6.	Toxics; Manuscript ID: toxics-1815723 Title "Heavy metals accumulation in tissues of wild and farmed Seabass from the northern Bay of Bengal Coast, and its estimated human health risks" (2022)	2	2
7.	International Journal of Environmental Research and Public Health; Manuscript ID: ijerph-2030087 Title "Pollution Profiles, Source Identification and Health Risk Assessment of Heavy Metals in Soil Near a Non-Ferrous Metal Smelting Plant" (2022)	2	2
8.	Ecological Chemistry and Engineering S; Manuscript ID: ECES-00394-2023-01 Title "Removal of Copper from Vineyard Soil Using Amino Acids" (2023)	2	2
R12 Recenziranje radova objavljenih u ostalim časopisima		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	The Journal "Agriculture and Forestry" , Title "The distribution of Zinc in the water, aquatic macrophytes and sediment of Lake Skadar", (2020)	0.5	0.5
2.	Bulletin of the Chemist and Technologist of Bosnia and Herzegovina; BCTBH Ref. No.:11/2021 Title: Extractibility of sodium ions from the soil" (2021)	0.5	0.5
3.	The Journal "Agriculture and Forestry" , Title: "Some aspects of beeswax hydrolysis", (2022)	0.5	0.5
Projekti			

18 Učešće u međunarodnom naučnom projektu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Riverine biodiversity in the Cursed Mountains (Montenegro): Potential uniqueness and challenges, Bilateralni projekat sa Austriom, 2021-2022. (član projekta)	4	4
2.	HORIZON-MISS-2022-OCEAN-01, PROJECT: 101112736, RESTORE4LIFE, Restoration of wetland complexes as life-supporting systems in the Danube basin, 2023-2027, (član tima sa UCG)	4	4
19 Učešće u nacionalnom naučnom projektu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	DNA barcode reference library as a tool for sustainable management of freshwater ecosystems in the highly threatened Lake Skadar Basin. Project financed by Ministry of Science of Montenegro. Nacionalni projekat 2019-2020, (član projekta)	2	2

KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE PEDAGOŠKIH SPOSOBNOSTI

2. PEDAGOŠKA DJELATNOST			
Mentorstvo (komentorstvo se boduje sa polovinom poena)			
P10 Na master studijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	„Antioksidativni kapacitet meda iz različitih fitogeografskih regiona Crne Gore“, kandidat Pašić Marko, Spec. atomsko-biološko-hemijske odbrane, teza odbranjena 2020. god.	2	2
2.	„Antioksidativni potencijal crnog dudu (<i>Morus nigra</i>) i bijelog dudu (<i>Morus alba</i>) sa područja Crne Gore“, kandidatkinje Jovane Sekulić, BSc hemijske tehnologije, teza odbranjena 2022. god.	2	2
3.	„Antioksidativni kapacitet pitome i divlje kupine (<i>Rubus Fruticosus</i> L.) sa područja Crne Gore“, kandidatkinje Gordane Bošković, Spec. App. zaštite životne sredine, teza odbranjena 2022. god.	2	2
4.	„Spektrofotometrijsko određivanje vitamin C u prisustvu različitih stabilizatora“, kandidatkinje Anastasije Milović, BSc hemijske tehnologije, teza odbranjena 2023. god.	2	2
5.	„Uklanjanje olova (II) i bakra (II) biosorbentom na bazi zrna nara“, kandidatkinje Dajane Nikić, Spec.Sci. hemijske tehnologije, u toku pisanje rada	2	2
P12 Na osnovnim studijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	“Fizičko-hemijski sastav voda za vodosnadbjevanje grada Podgorice i flaširanih voda u prometu”, kandidat Sekulić Jovana, rad odbranjena 2020. god.	0.5	0.5
2.	“Slad, sladovane i nesladovane sirovine u pivarskoj industriji”, kandidat Korać Jelena, rad odbranjena 2020. god.	0.5	0.5
3.	“Proizvodnja piva i njegove osnovne karakteristike”, kandidat Rašević Marija, rad odbranjena 2020. god.	0.5	0.5
Članstvo u komisijama			
P13 Član komisije za ocjenu/odbranu doktorske disertacije na matičnom univerzitetu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Violeta Berljolli, Faunistička i ekološka studija izvora kosovskog dijela Prokletija, PMF, UCG, disertacija odbranjena 2020. god.	2	2
2.	Ana Manović, Ekotoksikološko-histološka studija transporta plastike u sistemu predator plijen između vodenih grinja (Acariiformes, Hydrachnidia) i hironomida (Diptera, Chironomidae), PMF, UCG, u toku izrada disertacije	2	2
Kvalitet nastave			
P17 Kvalitet pedagoškog rada, odnosno kvalitet nastave		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	U skladu sa odlukom Vijeća Metalurško-tehnološkog fakulteta u Podgorici broj 2789 od 26.12.2023. godine	do 5	5

PREGLED NAJVAŽNIJIH NAUČNIH DJELA

- L.B. Pfindt, V.L. Vukašinić, N.Z. Blagojević, M.P. Radojević (2003). Second order derivative spectrophotometric method for determination of vitamin C content in fruits, vegetables and fruit juices. European food research and technology, 217 (3): 269-272.
- N. Blagojević, B. Damjanović-Vratnica, V. Vukašinić-Pešić, D. Djurović (2009). Heavy metal contents in leaves and extracts of wild-growing *Salvia Officinalis* from Montenegro. Polish Journal of Environmental Studies, 18 (2): 167-173.
- V.L. Vukašinić-Pešić, Lj.V. Rajaković (2009). Chemical composition and some trace element contents in coals and coal ash from Tamnava-Zapadno polje coal field, Serbia. Energy Sources, Part A: Recovery, Utilization, and Environmental Effects, 31 (17): 1583-1589.
- V.L. Vukašinić-Pešić, N.Z. Blagojević, Lj.V. Rajaković (2009). Comparative analysis of methods for determination of

- arsenic in coal and coal ash. *Instrumentation Science and Technology*, 37 (4): 482-498.
- B. Jovanović, V.L. Vukašinović-Pešić, Lj.V. Rajaković (2011). Enhanced arsenic sorption by hydrated iron(III) oxide coated materials-mechanism and performances, *Water Environ. Res.*, 83 (6): 498-506.
  - V.L. Vukašinović-Pešić, V.N. Rajaković-Ognjanović, N.Z. Blagojević, V.V. Grudić, B.M. Jovanović, Lj.V. Rajaković (2012). Enhanced arsenic removal from water by activated red mud based on hydrated iron(III) and titan(IV) oxides, *Chemical Engineering Communications*, 199(7): 849-864.
  - Veselinka V. Grudić, Đina Perić, Nada Z. Blagojević, Vesna L. Vukašinović-Pešić*, Snežana Brašanac, Bojana Mugoša (2013). Pb(II) and Cu(II) sorption from aqueous solutions using activated red mud – evaluation of kinetic, equilibrium and thermodynamic models, *Polish Journal of Environmental Studies*, 22 (2): 377-385.
  - Grudić Veselinka V., Blagojević Nada Z., Vukašinović-Pešić Vesna L., Brašanac Snežana R. (2015). Kinetics of degradation of ascorbic acid by cyclic voltammetry method, *Chemical Industry and Chemical Engineering Quarterly*, 21 (2): 351-357.
  - V. Vukašinović-Pešić N. Blagojević, S. Vukanović, A. Savić, V. Pešić (2017). Heavy Metal Concentrations in Different Tissues of the Snail *Viviparus mamillatus* (Küster, 1852) from Lacustrine and Riverine Environments in Montenegro, *Turk. J. Fish. Aquat. Sci.* 17: 557-563.
  - Snezana Brašanac-Vukanović, Jelena Mutić, Dalibor M. Stanković, Ivana Arsic, Nada Blagojević, Vesna Vukašinović-Pešić and Vanja M. Tadić, Wild Bilberry (*Vaccinium myrtillus* L., Ericaceae) from Montenegro as a Source of Antioxidants for Use in the Production of Nutraceuticals, *Molecules* 2018, 23(8), 1864.
  - Vukašinović-Pešić V., Blagojević N. (2018) Metal Pollution: Evidences from Plants, Aquatic Invertebrates and Fish from Lake Skadar. In: *The Handbook of Environmental Chemistry*. Springer, Berlin, Heidelberg, 141-151.
  - Vukašinović-Pešić V, Blagojević N, Savić A, Tomić N, Pešić V (2020) The change in the water chemistry of the rivers of Montenegro over a 10-year period. In: Pešić V, Paunović M, Kostianoy A (eds) *The rivers of Montenegro. The handbook of environmental chemistry*. Springer, Berlin, Heidelberg, 83-109.
  - V. Vukašinović-Pešić N. Blagojević, S. Brašanac-Vukanović, A. Savić, V. Pešić, Using Chemometric Analyses for Tracing the Regional Origin of Multifloral Honeys of Montenegro, *Foods* 2020, 9, 210.
  - Vukašinović-Pešić, V.; Pilarczyk, B.; Miller, T.; Rajkowska-Myśliwiec, M.; Podlasińska, J.; Tomza-Marciniak, A.; Blagojević, N.; Trubljanin, N.; Zawal, A.; Pešić, V. Toxic Elements and Mineral Content of Different Tissues of Endemic Edible Snails (*Helix vladika* and *H. secerenda*) of Montenegro. *Foods* 2020, 9, 731.
  - Kastratović, V., Blagojević, N., Vukašinović-Pešić, V. (2022). Bioaccumulation and Translocation of Some Transition Metals in *Mentha spicata* and *Mentha longifolia*. *Polish Journal of Environmental Studies*. 31(5). 4703-4710.
  - Nada Blagojević, Mara Kandić, Vesna Vukašinović-Pešić, Snežana Brašanac-Vukanović, Vanja M. Tadić, Dragica Bojović (2023) Antioxidant potential of cornelian cherry (*Cornus mas* L.) from Montenegro, *Acta Poloniae Pharmaceutica – Drug Research*, Vol. 80 No. 4 pp. 613-626.

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	29	90	55,2	181,7
STRUČNI RAD	-	7	-	20
PEDAGOŠKI RAD	11	14	20,5	35,5
UKUPNO	40	111	75,7	237,2

Na osnovu odluke Senata Univerziteta Crne Gore br. 03-176/3 imenovana sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izveštaja za izbor u akademsko zvanje za oblast Analitička hemija na MTF-u, te stoga podnosim sledeći

IZVEŠTAJ RECENZENTA

I OCENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Na konkurs objavljen u dnevnom listu „Pobjeda“ od 25.12.2023. godine za izbor u akademsko zvanje za oblast Analitička hemija na Metalurško-tehnološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore prijavio se jedan kandidat, dr Vesna Vukašinović-Pešić.

Dr Vesna Vukašinović-Pešić je diplomirala na Metalurško-tehnološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore 1998. godine i stekla zvanje dipl. ing. neorganske tehnologije. Akademsko zvanje magistra hemijskih nauka je stekla 2003. godine na Hemijskom fakultetu u Beogradu, odbranom magistarskog rada pod nazivom "Razvoj derivativne spektrofotometrijske metode za određivanje vitamina C u voću, povrću i sokovima". Na Tehnološko-metalurškom fakultetu u Beogradu, 2011. godine, odbranila je doktorsku disertaciju pod nazivom "Razvoj metoda za hemijsku analizu arsena u eko-sistemu pod uticajem termoenergetskih objekata" i time stekla titulu doktora tehničkih nauka iz oblasti hemije i hemijske tehnologije. U zvanje docenta je izabrana 2014. godine za predmete: Analitička hemija I (Farmacija), Analitička hemija II (Farmacija), Analitička hemija II (MTF) i Analitička hemija u farmaceutskoj praksi (Farmacija). U zvanje vanrednog profesora je izabrana u junu 2019. god. za oblast Analitička hemija na Metalurško-tehnološkom fakultetu UCG i na nematičnim fakultetima (predmeti: Analitička hemija I (Farmacija, MF),

Analitička hemija II (Farmacija, MF), Analitička hemija II (MTF) i Odabrana poglavlja iz Analitičke hemije I (Farmacija, MF)).

Na osnovu priloženog broja i strukture objavljenih referenci od izbora u zvanje vanrednog profesora do isteka izbornog perioda (naučno-istraživački rad, pedagoški rad i stručni rad) ocenjujem da dr Vesna Vukašinović-Pešić ispunjava sve potrebne uslove predviđene Merilima za izbor u akademska i naučna zvanja, Statutom UCG i Zakonom o visokom obrazovanju za izbor u zvanje redovni profesor.

NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD

Prema priloženoj bibliografiji, naučno-istraživački rad kandidata od izbora u poslednje zvanje predstavljen je sa značajnim brojem referenci: dva poglavlja u monografiji renomiranog međunarodnog izdavača Springer, 7 radova u naučnim časopisima (3 rada kategorije Q1 i 4 rada kategorije Q3), 1 poglavlje u stručnoj monografiji izdatoj u inostranstvu, 5 saopštenja na međunarodnim kongresima i 11 recenziranih radova (8 za međunarodne časopise kategorije Q1-Q4, a 3 za ostale časopise).

Pregledom i analizom priloženih radova, može se zaključiti da je naučno-istraživački rad kandidata vezan za oblast Analitičke hemije za koju je i raspisan konkurs.

Naročito bi istakla rad „Using Chemometric Analysis for Tracing the Regional Origin of Multifloral Honeys of Montenegro“ kategorije Q1 u kome je kandidat prvi autor jer predstavlja prvo istraživanje mineralnog sadržaja i osnovnih fizičko-hemijskih parametara uzoraka meda iz osam različitih mikroregija Crne Gore. Uzorci s područja izloženih industrijskom uticaju jasno su se razlikovali od uzoraka iz drugih krajeva Crne Gore zbog sadržaja Pb, Cd i Sr. Ovo istraživanje je pokazalo da bi se hemometrijske analize mogle koristiti za klasifikaciju crnogorskog meda prema njihovom mikroregionalnom porijeklu korištenjem mineralnog sadržaja.

U radu kategorije Q1 pod rednim brojem 3. je ispitivana bioakumulacija Zn, Mn, Cu, Al, Cd, Pb, Ni, Fe, Cr, Li, Se i Hg u

različitim organima dvije najzastupljenije vrste jestivog puža sa tri različita lokaliteta u Crnoj Gori sa ciljem procjene mogućnosti njihove upotrebe u ljudskoj ishrani.

U poglavlju naučne monografije „The Rivers of Montenegro“ (M2 1.) dati su glavni rezultati praćenja kvaliteta vode vodotoka u Crnoj Gori u razdoblju od 10 godina (od 2009. do 2018) korišćenjem hemijskih parametara (temperatura vode, pH, elektrovodljivost, rastvoreni kiseonik, BPK₅, HPK, alkalnost, tvrdoća vode i koncentracije amonijaka, hlorida, sulfata, fosfata i nitrata) koji se najčešće koriste u ocjeni kvaliteta vode unutar okvira Nacionalnog programa monitoringa površinskih voda Crne Gore. Predstavljani su i indikatori kvaliteta na osnovu kojih je primjećena porast kvaliteta vode od 2012. godine, kao i razlike između jadranskog i crnomorskog sliva u smislu linearnih trendova i međugodišnje varijabilnosti, posebno u učestalosti pojavljivanja anomalnih i ekstremnih vrijednosti ispitivanih hemijskih parametara u periodu od 10 godina. U završnom poglavlju iste monografije (M2 2.) opisani su glavni zaključci svih 12 poglavlja monografije u cilju davanja pregleda različitih hidroloških i ekoloških aspekata rijeka i njihovih slivova u Crnoj Gori.

U radovima kategorije Q3 pod rednim brojevima od 1 do 3 ispitivan je kapacitet akumulacije različitih metala u različitim biljkama sa područja Crne Gore. U radu „Element accumulation capacity of *Vaccinium myrtillus* from Montenegro: Comparison of element contents in water and ethanol extracts of bilberry plant parts“ ispitivan je sadržaj šesnaest elemenata (Al, Ca, Fe, K i Mg, As, Ba, Cd, Co, Cu, Cr, Mn, Ni, Pb, Sr i Zn) u korijenu, stablu, listovima i plodovima borovnice i u zemljištu sa kog potiče kako bi se ispitala pokretljivost elemenata i dostupnost u zemljištu. Analizirani su vodeni i etanolni ekstrakti nadzemnih dijelova borovnice i rezultati su pokazali da plodovi borovnice mogu poslužiti kao dobar prehrambeni izvor esencijalnih elemenata za ljude, posebno Mn i Cu. U radu „Selected Metal Concentrations in Some Medical Herbs from Localities Around Mount Bjelasica“ određivan je sadržaj Cu, Fe, Mn, Ni i Zn u pojedinim dijelovima četiri ljekovite biljne vrste (*Achillea millefolium* L., *Origanum vulgare* L., *Thymus serpyllum* L. i *Hypericum perforatum* L.) i njihovo zemljište sa četiri lokaliteta u podnožju planine Bjelasice u Crnoj Gori. Svi ispitivani metali najviše su koncentrisani u korijenu ispitivanog bilja. Translokacija metala iz korijena u nadzemne dijelove je različita i zavisi od vrste metala i biljke. Slična ispitivanja su vršena na aromatičnim biljkama *Mentha spicata* i *Mentha longifolia* sa obronaka planine Bjelasice u Crnoj Gori (rad „Bioaccumulation and Translocation of Some Transition Metals in *Mentha spicata* and *Mentha longifolia*“).

U radu kategorije Q3 pod rednim brojem 4 „Antioxidant potential of cornelian cherry (*Cornus mas* L.) from Montenegro“ ispitivan je antioksidativni potencijal drenjine sa područja Crne Gore. Rezultati ovog rada ukazuju da ova biljka predstavlja vrijedan izvor prirodnih antioksidanasa pa bi se, osim tradicionalne upotrebe u narodnoj medicini, mogla koristiti i u prehrambenoj industriji, predstavljajući alternativu za sintetičke aditive.

U poglavlju stručne monografije „Lamiaceae as a Source of Natural Antioxidants: Different Procedures for the Extraction of

Polyphenolic Compounds from *Origanum vulgare* and *O. heracleoticum*, in "The Lamiaceae Family: An Overview", date su detaljne informacije o fenolnom sastavu ekstrakata (korišćenjem različitih rastvarača i metoda ekstrakcije) dvije vrste origana u cilju ispitivanja antioksidativnih osobina i davanja podrške već ustanovljenoj tradicionalnoj primjeni origana.

Na osnovu priložene dokumentacije se vidi da je kandidat učestvovao na većem broju naučnih konferencija izlažući radove koji su tematski slični objavljenim naučnim radovima. Njena kompetentnost se pokazuje i kroz recenziranje većeg broja radova za časopise iz oblasti Analitičke hemije koji se nalaze u međunarodnim bazama podataka.

Sve ovo ukazuje na uspješan naučno-istraživački rad kandidata čija tematika odgovara predmetima za koje je raspisan konkurs.

Stručni rad kandidata, kao komponente naučno-istraživačkog rada, je uspješno ostvaren učešćem u realizaciji dva međunarodna i jednog nacionalnog projekta u periodu od predhodnog izbora.

Analizirajući rezultate naučno-istraživačkog i stručnog rada može se zaključiti da kandidat dr Vesna Vukašinić-Pešić ispunjava potrebne uslove za izbor u akademsko zvanje redovni profesor, koji su predviđeni Merilima za izbor u akademska i naučna zvanja, Statutom UCG i Zakonom o visokom obrazovanju.

PEDAGOŠKI RAD

Pedagoški rad kandidata se ogleda kroz dvadesetpetogodišnji rad na Univerzitetu Crne Gore. Pored nastave iz predmeta na koje je birana u zvanje vanrednog profesora (Analitička hemija I (Farmacija, MF), Analitička hemija II (Farmacija, MF), Analitička hemija II (MTF) i Odabrana poglavlja iz Analitičke hemije I (Farmacija, MF)) kandidat izvodi nastavu i iz predmeta Analitičke hemije (PSP Zaštita životne sredine, MTF), Metoda analize zagađujućih materija (odabrana poglavlja) (PSP Zaštita životne sredine, MTF), Analitičke hemije u farmaceutskoj praksi (Farmacija, MF), Instrumentalnih metoda (odabrana poglavlja) (MTF), Instrumentalnih metoda za studente MIM (MTF) i Hemijskog računa (MTF).

Na osnovu anketa studenata iz predmeta na kojima je dr Vesne Vukašinić-Pešić izvodila nastavu Veće Metalurško-tehnološkog fakulteta je ocenilo kandidata sa ocenom 5 za pedagoški rad.

Još jedan aspekt pedagoškog rada dr Vesne Vukašinić-Pešić je rad sa studentima na izradi njihovih završnih i master radova. Prof. dr Vesna Vukašinić-Pešić je bila, u periodu od zadnjeg izbora, mentor za izradu pet master radova, tri završna rada na osnovnim studijama i član komisije za ocjenu i odbranu dvije doktorske disertacije na matičnom univerzitetu.

Kandidat je od 2015-2021. godine obavljala dužnost rukovodioca studijskog programa Hemijska tehnologija na MTF-u, Podgorica, tako da je aktivno pratila izvođenje nastavnog procesa na ovom studijskom programu.

Dakle u pogledu pedagoških kvaliteta, smatram da kandidat ispunjava sve uslove za izbor u zvanje redovnog profesora.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	29	90	55,2	181,7
STRUČNI RAD	-	7	-	20
PEDAGOŠKI RAD	11	14	20,5	35,5
UKUPNO	40	111	75,7	237,2

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu priloženog konkursnog materijala i raspoloživih podataka o naučno-istraživačkim aktivnostima, pedagoškom i stručnom radu, zaključujem da kandidat dr Vesna Vukašinić-Pešić, u skladu sa priloženim bodovnim vrednovanjem, ispunjava sve uslove predviđene Zakonom i pratećim zakonskim aktima za izbor u zvanje **redovni profesor**. Stoga, sa izuzetnim zadovoljstvom, predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da izvrše izbor dr Vesne Vukašinić-Pešić, u zvanje **redovni profesor** za

oblast Analitička hemija na Metalurško-tehnološkom fakultetu u Podgorici.

RECENZENT

Prof. dr Ljubinka Rajaković, redovni profesor Tehnološko-metalurški fakultet, Beograd

Na osnovu odluke Senata Univerziteta Crne Gore br. 03-176/3 imenovana sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izveštaja za izbor u akademsko zvanje za oblast Analitička hemija na MTF-u te stoga podnosim sledeći

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Kandidat dr Vesna Vukašinić-Pešić prijavila se na konkurs objavljen u dnevnom listu „Pobjeda“ od 25.12.2023. godine za izbor u akademsko zvanje za oblast Analitička hemija na Metalurško-tehnološkom fakultetu.

Dr Vesna Vukašinić-Pešić je diplomirala na Metalurško-tehnološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore 1998. godine i stekla zvanje dipl. ing. neorganske tehnologije. Magistarski rad pod nazivom "Razvoj derivativne spektrofotometrijske metode za određivanje vitamina C u voću, povrću i sokovima" odbranila je 2003. godine na Hemijskom fakultetu u Beogradu i tako stekla akademsko zvanje Magistra hemijskih nauka. Doktorsku disertaciju pod nazivom "Razvoj metoda za hemijsku analizu arsena u ekosistemu pod uticajem termoeenergetskih objekata" odbranila je 2011. godine na Tehnološko-metalurškom fakultetu u Beogradu i time stekla titulu doktora tehničkih nauka iz oblasti hemije i hemijske tehnologije. U zvanje docenta je izabrana 2014. godine za predmete: Analitička hemija I (Farmacija), Analitička hemija II (Farmacija), Analitička hemija II (HT, MTF) i Analitička hemija u farmaceutskoj praksi (Farmacija). U zvanje vanrednog profesora je izabrana u junu 2019. god. za oblast Analitička hemija na Metalurško-tehnološkom fakultetu UCG i na nematičnim fakultetima (predmeti: Analitička hemija I (Farmacija, MF), Analitička hemija II (Farmacija, MF), Analitička hemija II (HT, MTF) i Odabrana poglavlja iz Analitičke hemije I (Farmacija, MF)).

Na osnovu dostavljene dokumentacije dr Vesna Vukašinić-Pešić ispunjava zakonske uslove za izbor u akademsko zvanje u pogledu stepena obrazovanja, u skladu sa Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja, Statutom UCG i Zakonom o visokom obrazovanju.

NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD

Na osnovu uvida u klasifikacionu bibliografiju kandidata, kao i pregledom i analizom priloženih radova, može se zaključiti da je naučno-istraživački rad kandidata u potpunosti vezan za naučnu oblast Analitička hemija za koju je raspisan konkurs.

Prema priloženoj bibliografiji, naučno-istraživački rad kandidata od izbora u poslednje zvanje predstavljen je sa značajnim brojem referenci. Kandidatkinja je objavila dva poglavlja u monografiji renomiranog međunarodnog izdavača Springer, gdje je prvi autor na jednom poglavlju, 7 radova u časopisima (3 rada kategorije Q1 i 4 rada kategorije Q3) koji se nalaze u međunarodnim bazama podataka (na dva rada prvi autor), 1 poglavlje u stručnoj monografiji izdatoj u inostranstvu, 5 saopštenja na međunarodnim kongresima i 11 recenziranih radova (8 za međunarodne časopise kategorije Q1-Q4, a 3 za ostale časopise).

U poglavlju naučne monografije „The Rivers of Montenegro“ (M2 1.) su dati glavni rezultati kvaliteta vode vodotoka u Crnoj Gori u razdoblju od 10 godina (od 2009. do 2018.) korišćenjem fizičko-hemijskih parametara (temperatura vode, pH, elektrovodljivost, rastvoreni kiseonik, BPK₅, HPK, alkalitet, tvrdoća vode i koncentracije amonijaka, hlorida, sulfata, fosfata i nitrata) koji se najčešće koriste za ocjenu kvaliteta vode unutar okvira Nacionalnog programa monitoringa površinskih voda Crne Gore. Predstavljani su i indikatori kvaliteta na osnovu kojih je uočen porast kvaliteta vode od 2012. godine, kao i razlike između jadranskog i crnomorskog sliva u smislu linearnih trendova i međugodišnje varijabilnosti, posebno u učestalosti pojavljivanja anomalnih i ekstremnih vrijednosti ispitivanih parametara u periodu od 10 godina. U završnom poglavlju iste monografije (M2 2.) opisani su glavni zaključci svih 12 poglavlja monografije u cilju davanja pregleda različitih hidroloških i ekoloških aspekata rijeka i njihovih slivova u Crnoj Gori.

Posebno bih istakla rad „Using Chemometric Analysis for Tracing the Regional Origin of Multifloral Honeys of Montenegro“ (redni broj 2), kategorije Q1 u kome je kandidat prvi autor. Ovaj rad predstavlja prvo istraživanje mineralnog sadržaja i osnovnih fizičko-hemijskih parametara uzoraka meda iz osam različitih

mikroregija Crne Gore. Uzorci s područja izloženih industrijskom uticaju jasno su se razlikovali od uzoraka iz drugih krajeva Crne Gore u pogledu sadržaja nekih toksičnih metala. Ovo istraživanje je pokazalo da bi se hemometrijske analize mogle koristiti za klasifikaciju crnogorskog meda prema njihovom mikroregionalnom porijeklu korištenjem mineralnog sadržaja.

Rad „Toxic Elements and Mineral Content of Different Tissues of Endemic Edible Snals (*Helix vladika* and *H. Secernenda*) of Montenegro“ kategorije Q1, pod rednim brojem 3, predstavlja ispitivanje bioakumulacije Zn, Mn, Cu, Al, Cd, Pb, Ni, Fe, Cr, Li, Se i Hg u različitim organima dvije najzastupljenije vrste jestivog puža sa tri različita lokaliteta (Nikšić, Malesija, Biogradska Gora) u Crnoj Gori sa ciljem procjene mogućnosti njihovog korišćenja kao bioindikatora i upotrebe u ljudskoj ishrani.

U radovima kategorije Q3, pod rednim brojevima od 1 do 3, ispitivan je kapacitet akumulacije različitih metala u različitim biljkama sa područja Crne Gore. Tako je u radu „Element accumulation capacity of *Vaccinium myrtillus* from Montenegro: Comparison of element contents in water and ethanol extracts of bilberry plant parts“ ispitivan sadržaj različitih elemenata (Al, Ca, Fe, K i Mg, As, Ba, Cd, Co, Cu, Cr, Mn, Ni, Pb, Sr i Zn) u korijenu, stablu, listovima i plodovima borovnice ali i u zemljištu sa koga potiče, kako bi se ispitala pokretljivost elemenata i dostupnost istih iz zemljišta. Analizirani su ekstrakti (vodeni i etanolni) nadzemnih dijelova borovnice i rezultati su pokazali da plodovi borovnice mogu poslužiti kao dobar prehrambeni izvor esencijalnih elemenata (posebno Mn i Cu). U radu „Selected Metal Concentrations in Some Medical Herbs from Localities Around Mount Bjelasica“ određivan je sadržaj Cu, Fe, Mn, Ni i Zn u pojedinim dijelovima četiri ljekovite biljne vrste (*Achillea millefolium* L., *Origanum vulgare* L., *Thymus serpyllum* L. i *Hypericum perforatum* L.), a na sadržaj metala ispitivano je i zemljište sa četiri lokaliteta u podnožju planine Bjelasice u Crnoj Gori. Svi ispitivani metali najviše su koncentrisani u korijenu ispitivanog bilja. Translokacija metala iz korijena u nadzemne dijelove je različita i zavisi od vrste metala i biljke. Slična ispitivanja su vršena na aromatičnim biljkama *Mentha spicata* i *Mentha longifolia* sa obronaka planine Bjelasice u Crnoj Gori (rad „Bioaccumulation and Translocation of Some Transition Metals in *Mentha spicata* and *Mentha longifolia*“).

U radu kategorije Q3, pod rednim brojem 4, „Antioxidant potential of cornelian cherry (*Cornus mas* L.) from Montenegro“ ispitivan je antioksidativni potencijal drenjine sa područja Crne Gore. Rezultati ovog rada ukazuju da ova biljka predstavlja vrijedan izvor prirodnih antioksidanasa pa bi se, osim tradicionalne upotrebe u narodnoj medicini, ova biljka bi se mogla koristiti kao alternativna za sintetičke aditive u prehrambenoj industriji.

U poglavlju stručne monografije „Lamiaceae as a Source of Natural Antioxidants: Different Procedures for the Extraction of Polyphenolic Compounds from *Origanum vulgare* and *O. heracleoticum*, in "The Lamiaceae Family: An Overview", date su detaljne informacije o fenolnom sastavu ekstrakata (korišćenjem različitih rastvarača i metoda ekstrakcije) dvije vrste organa u cilju ispitivanja antioksidativnih osobina i davanja podrške već ustanovljenoj tradicionalnoj primjeni origana.

Pored aktivnog učešća u publikovanju naučnih radova, kandidatkinja je učestvovala na većem broju međunarodnih konferencija, a njenu naučnu kompetentnost prepoznali su i naučni časopisi iz oblasti Analitičke hemije koji se nalaze u međunarodnim bazama podataka angažujući je kao recenzenta na velikom broju radova.

Kandidat je od poslednjeg izbora u zvanje, kao član tima, radila na realizaciji dva međunarodna i jednog nacionalnog projekta. Uspješnost realizovanja projekata se ogleda u velikom broju objavljenih saopštenja na međunarodnim simpozijumima i radova u vodećim međunarodnim časopisima. Imajući u vidu navedene aktivnosti kandidata moguće je konstatovati ispunjenost uslova na planu stručnog rada, kao djela naučno-istraživačkog rada.

Dakle, analizirajući rezultate naučno-istraživačkog i stručnog rada može se zaključiti da kandidat dr Vesna Vukašinić-Pešić na ovom polju ispunjava potrebne uslove za izbor u akademsko zvanje redovni profesor, koji su predviđeni Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja, Statutom UCG i Zakonom o visokom obrazovanju.

PEDAGOŠKI RAD

Kandidat ima 25 godina univerzitetskog pedagoškog iskustva, koji je ostvarila izvodeći predavanja, eksperimentalne i računске vježbe, kao i kroz učešće u izradi završnih, specijalističkih, master i

doktorskih radova bilo kao mentor ili kao član komisije za njihovu ocjenu i odbranu.

Pored nastave iz predmeta na koje je birana u zvanje vanrednog profesora (Analitička hemija I (Farmacija, MF), Analitička hemija II (Farmacija, MF), Analitička hemija II (HT, MTF) i Odabrana poglavlja iz Analitičke hemije I (Farmacija, MF)) angažovana je da izvodi nastavu i iz predmeta: Analitička hemija (PS Zaštita životne sredine, MTF), Metode analize zagađujućih materija (odabrana poglavlja) (PS Zaštita životne sredine, MTF), Analitička hemija u farmaceutskoj praksi (Farmacija, MF), Instrumentalne metode (odabrana poglavlja) (HT, MTF), Instrumentalne metoda za studente MiM (MTF) i Hemijski račun (HT, MTF).

Prof. dr Vesna Vukašinić-Pešić je bila, u periodu od poslednjeg izbora, mentor za izradu pet master radova, tri završna rada na osnovnim studijama i član komisije za ocjenu i odbranu dvije doktorske disertacije na matičnom univerzitetu.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	29	90	55,2	181,7
STRUČNI RAD	-	7	-	20
PEDAGOŠKI RAD	11	14	20,5	35,5
UKUPNO	40	111	75,7	237,2

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu priloženog konkursnog materijala i raspoloživih podataka o naučno-istraživačkim aktivnostima, pedagoškim i stručnom radu, zaključujem da kandidat dr Vesna Vukašinić-Pešić, u skladu sa priloženim bodovnim vrednovanjem, ispunjava sve uslove predviđene Zakonom i pratećim zakonskim aktima za izbor u zvanje **redovni profesor**. Stoga, sa zadovoljstvom, predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da izvrše izbor dr Vesne Vukašinić-Pešić, vanrednog profesora UCG na MTF-u, u zvanje **redovni profesor** za oblast Analitička hemija na Metalurško-tehnološkom fakultetu u Podgorici.

RECENZENT

Prof. dr Nada Blagojević, red. prof.
Metalurško-tehnološki fakultet, Podgorica

Na osnovu odluke Senata Univerziteta Crne Gore br. 03-176/3 imenovan sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izvještaja za izbor u akademsko zvanje za oblast Analitička hemija na MTF-u, te stoga podnosim sledeći

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Na konkurs objavljen u dnevnom listu „Pobjeda“ od 25.12.2023. godine za izbor u akademsko zvanje za oblast Analitička hemija na Metalurško-tehnološkom fakultetu prijavio se jedan kandidat, dr Vesna Vukašinić-Pešić.

Kandidat Vesna Vukašinić-Pešić je završila osnovne studije na Metalurško-tehnološkom fakultetu u Podgorici, 1998. godine, postdiplomske studije 2003. godine na Hemijskom fakultetu u Beogradu a doktorirala je 2011. godine na Tehnološko-metalurškom fakultetu u Beogradu čime je stekla kvalitetno obrazovanje iz hemijskih i tehnoloških nauka.

U zvanje docenta je izabrana 2014. god. za predmete: Analitička hemija I (Farmacija), Analitička hemija II (Farmacija), Analitička hemija II (MTF) i Analitička hemija u farmaceutskoj praksi (Farmacija).

U zvanje vanrednog profesora je izabrana u junu 2019. god. za oblast Analitička hemija na Metalurško-tehnološkom fakultetu UCG i na nematičnim fakultetima (predmeti: Analitička hemija I (Farmacija, MF), Analitička hemija II (Farmacija, MF), Analitička

Vijeće Metalurško-tehnološkog fakulteta se pozitivno izjasnilo o pedagoškim aktivnostima dr Vesne Vukašinić-Pešić dajući joj ocjenu 5, a na osnovu anketa studenata iz predmeta na kojima je izvodila nastavu zadnjih pet godina.

Od oktobra 2015. godine do oktobra 2021. godine prof. dr Vesna Vukašinić-Pešić je obavljala dužnost rukovodioca studijskog programa Hemijska tehnologija na MTF-u, Podgorica, tako da je aktivno učestvovala u praćenju izvođenja nastavnog procesa na ovom studijskom programu i predlaganju mjera za njegovo poboljšanje i unapređenje.

Dakle, u pogledu pedagoških kvaliteta, smatram da kandidat, prof. dr Vesna Vukašinić-Pešić ispunjava sve uslove za izbor u zvanje redovnog profesora.

hemija II (MTF) i Odabrana poglavlja iz Analitičke hemije I (Farmacija, MF).

Na osnovu navedene dokumentacije od izbora u zvanje vanredni profesor, ocjenjujem da dr Vesna Vukašinić-Pešić ispunjava sve potrebne uslove predviđene Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja.

NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD

Prema priloženoj bibliografiji, naučno-istraživački rad kandidata od izbora u poslednje zvanje predstavljen je sa dva poglavlja u monografiji „The rivers of Montenegro. The handbook of environmental chemistry“ renomiranog međunarodnog izdavača Springer (prvi autor na jednom poglavlju), 7 radova u časopisima kategorije Q1 i Q3 (na dva rada prvi autor), 1 poglavlje u stručnoj monografiji izdatoj u inostranstvu, 5 saopštenja na međunarodnim kongresima i 11 recenziranih radova (8 za međunarodne časopise kategorije Q1-Q4, a 3 za ostale časopise).

Pregledom i analizom priloženih radova, može se zaključiti da je naučno-istraživački rad kandidata u potpunosti vezan za naučnu oblast Analitička hemija za koju je raspisan konkurs.

U poglavlju „The change in the water chemistry of the rivers of Montenegro over a 10-year period“ naučne monografije „The Rivers of Montenegro“ (M2 1.) su dati glavni rezultati praćenja kvaliteta vode vodotoka u Crnoj Gori u razdoblju od 10 godina (od 2009. do 2018) korišćenjem hemijskih parametara (temperatura vode, pH, elektrovodljivost, rastvoreni kiseonik, BPK5, HPK, alkalnost, tvrdoća vode i koncentracije amonijaka, hlorida, sulfata, fosfata i nitrata) koji se najčešće koriste u ocjeni kvaliteta vode unutar okvira Nacionalnog programa monitoringa površinskih voda Crne Gore. Predstavljeni su i indikatori kvaliteta na osnovu kojih je primjeren porast kvaliteta vode od 2012. godine, kao i razlike između jadranskog i crnomorskog sliva u smislu linearnih trendova i međugodišnje varijabilnosti, posebno u učestalosti pojavljivanja anomalnih i ekstremnih vrijednosti ispitivanih hemijskih parametara u periodu od 10 godina. U završnom poglavlju iste monografije (M2 2.) opisani su glavni zaključci svih 12 poglavlja monografije u cilju davanja pregleda različitih hidroloških i ekoloških aspekata rijeka i njihovih slivova u Crnoj Gori.

Rad „Using Chemometric Analysis for Tracing the Regional Origin of Multifloral Honeys of Montenegro“ kategorije Q1 u kome je kandidat prvi autor je veoma značajan jer predstavlja prvo istraživanje mineralnog sadržaja i osnovnih fizičko-hemijskih parametara uzoraka meda iz osam različitih mikrooblasti Crne Gore. Uzorci s područja izloženih industrijskom uticaju jasno su se razlikovali od uzoraka iz drugih krajeva Crne Gore zbog sadržaja Pb, Cd i Sr. Ovo istraživanje je pokazalo da bi se hemometrijske analize mogle koristiti za klasifikaciju crnogorskog meda prema

njihovo mikroregionalnom porijeklu korištenjem mineralnog sadržaja.

U radu kategorije Q1 pod rednim brojem 3. je ispitivana bioakumulacija Zn, Mn, Cu, Al, Cd, Pb, Ni, Fe, Cr, Li, Se i Hg u različitim organima dvije najzastupljenije vrste jestivog puža sa tri različita lokaliteta u Crnoj Gori sa ciljem procjene mogućnosti njihove upotrebe u ljudskoj ishrani.

U radovima kategorije Q3 pod rednim brojevima od 1 do 3 ispitivan je kapacitet akumulacije različitih metala u različitim biljkama sa područja Crne Gore. U radu „Element accumulation capacity of *Vaccinium myrtillus* from Montenegro: Comparison of element contents in water and ethanol extracts of bilberry plant parts” ispitivan je sadržaj šesnaest elemenata (Al, Ca, Fe, K i Mg, As, Ba, Cd, Co, Cu, Cr, Mn, Ni, Pb, Sr i Zn) u korijenu, stablu, listovima i plodovima borovnice i u zemljištu sa kog potiče kako bi se ispitala pokretljivost elemenata i dostupnost u zemljištu. Analizirani su vodeni i etanolni ekstrakti nadzemnih dijelova borovnice i rezultati su pokazali da plodovi borovnice mogu poslužiti kao dobar prehrambeni izvor esencijalnih elemenata za ljude, posebno Mn i Cu. U radu „Selected Metal Concentrations in Some Medical Herbs from Localities Around Mount Bjelasica” određivan je sadržaj Cu, Fe, Mn, Ni i Zn u pojedinim dijelovima četiri ljekovite biljne vrste (*Achillea millefolium* L., *Origanum vulgare* L., *Thymus serpyllum* L. i *Hypericum perforatum* L.) i njihovo zemljište sa četiri lokaliteta u podnožju planine Bjelasice u Crnoj Gori. Svi ispitivani metali najviše su koncentrisani u korijenu ispitivanog bilja. Translokacija metala iz korijena u nadzemne dijelove je različita i zavisi od vrste metala i biljke. Slična ispitivanja su vršena na aromatičnim biljkama *Mentha spicata* i *Mentha longifolia* sa obronaka planine Bjelasice u Crnoj Gori (rad „Bioaccumulation and Translocation of Some Transition Metals in *Mentha spicata* and *Mentha longifolia*”).

U radu kategorije Q3 pod rednim brojem 4 „Antioxidant potential of cornelian cherry (*Cornus mas* L.) from Montenegro” ispitivan je antioksidativni potencijal drenjine sa područja Crne Gore. Rezultati ovog rada ukazuju da ova biljka predstavlja vrijedan izvor prirodnih antioksidanasa pa bi se, osim tradicionalne upotrebe u narodnoj medicini, mogla koristiti i u prehrambenoj industriji, predstavljajući alternativu za sintetičke aditive.

U poglavlju stručne monografije „Lamiaceae as a Source of Natural Antioxidants: Different Procedures for the Extraction of Polyphenolic Compounds from *Origanum vulgare* and *O. heracleoticum*, in "The Lamiaceae Family: An Overview", date su detaljne informacije o fenolnom sastavu ekstrakata (korištenjem različitih rastvarača i metoda ekstrakcije) dvije vrste origana u cilju ispitivanja antioksidativnih osobina i davanja podrške već ustanovljenoj tradicionalnoj primjeni origana.

Radovi publikovani u materijalima naučnih skupova su po tematici slični tematici navedenih naučnih radova. Generalno, broj

radova svedoči o uspješnom naučno-istraživačkom radu a njihova tematika odgovara predmetima za koje je raspisan konkurs.

Kandidat je bila angažovana i na recenziranju 11 radova iz oblasti Analitičke hemije za časopise koji se nalaze u međunarodnim bazama podataka (8 za međunarodne časopise kategorije Q1-Q4, a 3 za ostale časopise).

Kandidat je od poslednjeg izbora u zvanje, kao član tima, radila na realizaciji dva međunarodna i jednog nacionalnog projekta, čime je ostvarila i svoj stručni angažman.

Analizirajući rezultate naučno-istraživačkog i stručnog rada može se zaključiti da kandidat dr Vesna Vukašinić-Pešić ispunjava potrebne uslove za izbor u akademsko zvanje redovni profesor, koji su predviđeni Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja, Statutom UCG i Zakonom o visokom obrazovanju.

PEDAGOŠKI RAD

Kandidat ima 25 godina univerzitetskog pedagoškog iskustva koji je ostvarila kroz izvođenje eksperimentalnih i računskih vježbi, predavanja, mentorstvima za izradu radova na osnovnim i master studijama kao i učešću u komisijama za odbranu završnih, specijalističkih, master i doktorskih radova.

Pored nastave iz predmeta na koje je birana u zvanje vanrednog profesora (Analitička hemija I (Farmacija, MF), Analitička hemija II (Farmacija, MF), Analitička hemija II (MTF) i Odabrana poglavlja iz Analitičke hemije I (Farmacija, MF)) kandidat izvodi nastavu i iz predmeta Analitičke hemije (PSP Zaštita životne sredine, MTF), Metoda analize zagađujućih materija (odabrana poglavlja) (PSP Zaštita životne sredine, MTF), Analitičke hemije u farmaceutskoj praksi (Farmacija, MF), Instrumentalnih metoda (odabrana poglavlja) (MTF), Instrumentalnih metoda za studente MIM (MTF) i Hemijskog računa (MTF).

U periodu od zadnjeg izbora, kandidat je bila mentor za izradu pet master radova, tri završna rada na osnovnim studijama i član komisije za ocjenu i odbranu dvije doktorske disertacije na matičnom univerzitetu.

Na osnovu anketa studenata iz predmeta na kojima je dr Vesne Vukašinić-Pešić izvodila nastavu zadnjih pet godina Vijeće Metalurško-tehnološkog fakulteta se pozitivno izjasnilo o pedagoškim aktivnostima kandidata dajući joj ocjenu 5.

Treba istaći i da je kandidat od 2015. god. do 2021. god. obavljala dužnost rukovodioca studijskog programa Hemijska tehnologija na MTF-u, Podgorica, tako da je aktivno učestvovala u praćenju izvođenja nastavnog procesa na ovom studijskom programu.

Dakle u pogledu pedagoških kvaliteta, smatram da kandidat ispunjava sve uslove za izbor u zvanje redovnog profesora.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
NAUCNOISTRAŽIVAČKI RAD	29	90	55,2	181,7
STRUČNI RAD	-	7	-	20
PEDAGOŠKI RAD	11	14	20,5	35,5
UKUPNO	40	111	75,7	237,2

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu priloženog konkursnog materijala i raspoloživih podataka o naučno-istraživačkim aktivnostima, stručnom i pedagoškom radu, zaključujem da kandidat dr Vesna Vukašinić-Pešić, u skladu sa priloženim bodovnim vrednovanjem, ispunjava sve uslove predviđene Zakonom i pratećim zakonskim aktima za izbor u zvanje **redovni profesor**. Stoga, sa zadovoljstvom, predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da izvrše izbor dr Vesne Vukašinić-Pešić, u zvanje **redovni profesor** za oblast Analitička hemija na Metalurško-tehnološkom fakultetu u Podgorici.

RECENZENT

Dr Refik Zejnilović, red. prof.
analitičke hemije u penziji
Metalurško-tehnološkog fakulteta
Univerziteta Crne Gore, Podgorica

REFERAT

Za izbor u akademsko zvanje za oblast: **Oralna hirurgija** na Medicinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Konkurs je objavljen u dnevnom listu "Pobjeda" od 25.12.2023. godine. Na raspisani Konkurs javila se kandidatkinja **DR MARIJA ANTUNOVIĆ**.

BIOGRAFIJA

Rođena sam 21.12.1973.godine u Nikšiću. Osnovnu školu i Gimnaziju prirodno-matematičkog smjera završila sam u Nikšiću kao dobitnik diplome „Luča”. Stomatološki fakultet Univerziteta u Beogradu upisala sam 1992.godine, a diplomirala na istom sa prosječnom ocjenom 9,51. Tokom osnovnih studija bavila sam se

naučno-istraživačkim radom, učestvujući na brojnim kongresima studenata medicine i stomatologije. Kao rezultat tog rada, kao student V godine studija stomatologije 1997.godine, kvalifikovala sam se za učešće na 44-tom Svjetskom kongresu studenata stomatologije i mladih stomatologa u Portoriku (44th International Association of Dental Students Congress / 4TH Young Dentist Worldwide Congress), gdje sam osvojila Prvu nagradu za usmenu prezentaciju rada pod nazivom "The mylohyoid nerve and innervation of the mandibular teeth", u konkurenciji 180 učesnika iz 45 zemalja. Iste godine sam postala dobitnik nagrade za nauku „24. septembar“ Omladinskog savjeta Crne Gore i grada Nikšića. Takođe, za svoj naučni rad sam 1998.godine dobila Prvu nagradu Beogradskog Univerziteta. U toku studija sam boravila na stručnoj razmjeni studenata stomatologije na Univerzitetnoj klinici u La Valeti, Malta, tokom februara 1998.godine.

Specijalizaciju iz oblasti oralne hirurgije započela sam 2002.godine u Klinici za oralnu, maksilofacijalnu hirurgiju i implantologiju Vojnomedicinske akademije u Beogradu, a završila 2005.godine, sa odličnim uspjehom.

Postdiplomske doktorske studije upisala sam 2007.godine na Medicinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Polazna istraživanja (I faza doktorske disertacije) pod nazivom „Značaj ekspresije p53 proteina u planocelularnom karcinomu oralne sluzokože“ odbranila sam 17.02.2011.godine sa izuzetnim uspjehom. Doktorsku disertaciju pod nazivom „Prognostički značaj korelacije p53, survivina i humanog papiloma virusa tip 16 (HPV-16) kod oralnog karcinoma“ odbranila sam 12.12.2014.godine na Medicinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore, postavši tako prvi doktor stomatoloških nauka u istoriji Univerziteta Crne Gore.

PODACI O RADNIM MJESTIMA I IZBORIMA U ZVANJA

Kao ljekar specijalista oralne hirurgije zaposlena sam u Kliničkom Centru Crne Gore od 2007.godine. Od osnivanja studijskog programa stomatologija pri Medicinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore, angažovana sam kao saradnik u nastavi za grupu kliničkih predmeta: Oralna hirurgija, Stomatološka anesteziologija i Radiologija.

Studijske 2008/09.godine angažovana sam za izvođenje praktične nastave iz 2 predmeta: Radiologija i Stomatološka anesteziologija za I generaciju studenata stomatologije Medicinskog fakulteta Univerziteta Crne Gore.

Praktičnu nastavu iz 3 predmeta: Oralna hirurgija, Stomatološka anesteziologija i Radiologija izvodim u toku studijskih 2009/10, 2010/11, 2011/12 i 2012/13. U toku studijskih 2013/14 i 2014/15., kao stručni saradnik obavljam praktičnu nastavu iz 4 predmeta: Oralna hirurgija, Stomatološka anesteziologija, Radiologija i Urgentna stanja u stomatologiji.

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore, na sjednici održanoj 24.06.2015.godine, kao saradnik sa doktoratom, angažovana sam za izvođenje kompletne nastave (predavanja, vježbe, ispiti) na Medicinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore – studijski program stomatologija, za predmete: Oralna hirurgija i Stomatološka anesteziologija.

U zvanje docent Univerziteta Crne Gore za oblast Stomatologija (Oralna hirurgija i Stomatološka anesteziologija na studijskom programu Stomatologija) na Medicinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore izabrana sam 17.05.2019.godine.

U stručno zvanje Primarijusa izabrana sam 21.06.2018.godine od strane Komisije Ministarstva zdravlja Crne Gore.

KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE NAUČNO-ISTRAŽIVAČKE I STRUČNE BIBLIOGRAFIJE

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST			
Radovi u naučnim časopisima			
Q3 Rad u eminentnom međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 75% časopisa)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Milena Lopicic, Janja Raonic, Marija Antunovic, Biljana Milicic and Gordana Mijovic. Distribution of vaccine-related high-risk human papillomaviruses and their impact on the development of cervical dysplasia in women in Montenegro. Acta Microbiologica et Immunologica Hungarica 2021; 68(4): 297-303.	6	2
2.	Marija Antunović, Milena Lopičić, Ljiljana Vučković, Janja Raonić and Snežana Mugoša. Prevalence and clinical implications of the HPV16 infection in oral cancer in Montenegro – Evidence to support the immunization program. Acta Microbiologica et Immunologica Hungarica 2022; 69(3): 241-246.	6	6
Q5 Rad u međunarodnom časopisu koji nije indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Milan Petrovic, Drago B. Jelovac, Svetlana Antic, Marija Antunovic, Nikola Lukic, Melvil Sabani, JoergMudrak, Zoran Jezdic, Ana Pucar, Aleksandar Stefanovic, Cedomir Kuzmanovic, Danilo Nikolic, and Vitomir Konstantinovic. Medication-Related Osteonecrosis of the Jaws:Two Center Retrospective Cohort Studies. BioMed Research International Volume 2019, Article ID 8345309, https://doi.org/10.1155/2019/8345309	4	0.30
2.	Marija Antunović, Janja Raonić, Ljiljana Vučković. Prognostic significance of HPV16 infection in oral squamous cell carcinoma. Balkan Journal of Dental Medicine 2023; 27(1): 38-42.	4	4
3.	Marija Antunović, Janja Raonić. Survivin expression in oral squamous cell carcinoma. Sanamed 2023; 18(2): 113-118.	4	4
Radovi na naučnim konferencijama, učešća na izložbama i slično			
K1 Predavanje po pozivu na međunarodnom skupu štampano u cjelini (neophodno pozivno pismo)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Marija Antunović, Miljan Puletić, Branka Popović. HPV imunizacija – budućnost prevencije oralnog karcinoma? HPV immunization – the future of the oral cancer prevention? Drugi kongres preventivne pedijatrije Crne Gore sa međunarodnim učešćem. Budva, Crna Gora 2018. Medicinski zapisi 2018, 67(1): 113-115.	3	3
2.	Marija Antunović. Osteonekroza vilica u stomatološkoj praksi – naša iskustva. IV kongres stomatologa Crne Gore sa međunarodnim učešćem, Budva, Crna Gora 2023, Zbornik sažetaka ISBN 978-9940-9975-1-9, 15-16.	3	3
3.	Marija Antunović. Stomatološki aspekti osteonekroze vilica. 22. Kongres stomatologa Srbije, Beograd, Srbija 2023.	3	3
K4 Saopštenje na međunarodnom naučnom skupu (štampano u izvodu)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Marija Antunović. Osteonecrosis of the jaw related to myeloma multiplex: a case report. 26 th Congress of the Bass 2023, Skopje, Republic of North Macedonia, PP 89.	0.5	0.50

2.	Anes Balić, Marija Antunović. Učestalost i racionalnost primjene antibiotika u stomatološkoj praksi Crne Gore. Kongres hrvatskog stomatološkog društva HLZ-a i Stomatološkog fakulteta u Zagrebu, Acta stomatol Croat. 2023;57(4): 406-411.	0.5	0.25
----	---	-----	------

2. KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE PEDAGOŠKIH SPOSOBNOSTI

2 PEDAGOŠKA DJELATNOST			
Mentorstvo (komentorstvo se boduje sa polovinom poena)			
P9 Na doktorskim studijama		UKUPNO ZA REFERENCUCU	ZA KANDIDATA
1.	dr Ognjen Jovović, odluka br. 03-119/1 od 25.01.2022.god.	4	4
P12 Na osnovnim studijama		UKUPNO ZA REFERENCUCU	ZA KANDIDATA
1.	Akutne dentogene infekcije-terapijski izazovi u savremenoj stomatologiji. Milica Radulović, jul 2020.god.	0.5	0.50
2.	Prekomjerna krvarenja u stomatološkoj praksi – uzroci, terapijski modaliteti, značaj. Katarina Aleksić, septembar 2020.god.	0.5	0.50
3.	Značaj neizniklih zuba u dentalnoj i forenzičkoj medicini. Milena Vujačić, jul 2021.god.	0.5	0.50
4.	Hirurški postupci u cilju ortodontskog liječenja u savremenoj stomatologiji. Tamara Radunović, septembar 2021.god.	0.5	0.50
Članstvo u komisijama			
P13 Član komisije za ocjenu/odbranu doktorske disertacije na matičnom univerzitetu		UKUPNO ZA REFERENCUCU	ZA KANDIDATA
1.	Gow-Gates anestezija sa 0,25% bupivakainom i deksametazonom za produženje postoperativne analgezije u hirurgiji mandibularnih zuba. Mr sc.stom. Vukadin Bajagić, Odluka br.1841/10 Od 09.11.2022.god.	2	2
2.	Učinkovitost alajnera u liječenju malokluzija klase II/1. Dr stom. Jelena Pipović, Odluka br.03-599 od 09.03.2022.god.	2	2
Kvalitet nastave			
P17 Kvalitet pedagoškog rada, odnosno kvalitet nastave		UKUPNO ZA REFERENCUCU	ZA KANDIDATA
1.	Ankete studenata (kontrola kvaliteta rada)	do 5	5

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI I STRUČNI RAD	13	10	23	16.70	26.05	42.75
2. PEDAGOŠKI RAD		8	8	5.00	15.00	20.00
UKUPNO:				21.70	41.05	62.75

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Doc. dr Marija Antunović je diplomirala na Stomatološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu sa prosječnom ocjenom 9,51. Tokom osnovnih studija bavila se naučno-istraživačkim radom, učestvujući na brojnim kongresima studenata medicine i stomatologije. Kao rezultat tog rada, kao student V godine studija stomatologije 1997.godine, kvalifikovala se za učešće na 44-tom Svjetskom kongresu studenata stomatologije i mladih stomatologa u Portoriku (44th International Association of Dental Students Congress / 4TH Young Dentist Worldwide Congress), gdje je osvojila Prvu nagradu za usmenu prezentaciju rada pod nazivom "The mylohyoid nerve and innervation of the mandibular teeth", u konkurenciji 180 učesnika iz 45 zemalja. Takođe, za svoj naučni rad je 1998.godine dobila Prvu nagradu Beogradskog Univerziteta.

Specijalizaciju iz oblasti oralne hirurgije započela je 2002.godine u Klinici za oralnu, maksilofacijalnu hirurgiju i implantologiju Vojnomedicinske akademije u Beogradu, a završila 2005.godine, sa odličnim uspjehom. Postdiplomske doktorske studije upisala je 2007.godine na Medicinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Polazna istraživanja pod nazivom „Značaj

ekspresije p53 proteina u planocelularnom karcinomu oralne sluzokože" odbranila je 17.02.2011.godine sa izuzetnim uspjehom. Doktorsku disertaciju pod nazivom „Prognostički značaj korelacije p53, survivina i humanog papiloma virusa tip 16 (HPV-16) kod oralnog karcinoma" odbranila je 12.12.2014.godine na Medicinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Kao ljekar specijalista oralne hirurgije zaposlena je u Kliničkom Centru Crne Gore od 2007.godine. Od osnivanja studijskog programa stomatologija pri Medicinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore, angažovana je kao saradnik u nastavi za grupu kliničkih predmeta: Oralna hirurgija, Stomatološka anestezijologija i Radiologija. Studijske 2008/09.godine angažovana je za izvođenje praktične nastave iz 2 predmeta: Radiologija i Stomatološka anestezijologija za 1 generaciju studenata stomatologije Medicinskog fakulteta Univerziteta Crne Gore. Praktičnu nastavu iz 3 predmeta: Oralna hirurgija, Stomatološka anestezijologija i Radiologija izvodi u toku studijskih 2009/10, 2010/11, 2011/12 i 2012/13. U toku studijskih 2013/14 i 2014/15., kao stručni saradnik obavlja praktičnu nastavu iz 4 predmeta: Oralna hirurgija, Stomatološka anestezijologija, Radiologija i Urgentna stanja u stomatologiji.

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore iz 2015.godine, kao saradnik sa doktoratom, angažovana je za izvođenje kompletne nastave (predavanja, vježbe, ispiti) na Medicinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore – studijski program stomatologija, za

predmete: Oralna hirurgija i Stomatološka anesteziologija. U zvanje docent izabrana je 2019. godine.

U skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja Savjeta za visoko obrazovanje iz 2019. godine, a prema stepenu obrazovanja, Doc. dr Marija Antunović ispunjava uslove za izbor u više akademsko zvanje na Medicinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA

U svojoj klasifikacionoj biografiji Doc. dr Marija Antunović navodi kao najznačajnije sljedeće radove:

1. Milena Lopčić, Janja Raonić, Marija Antunović, Biljana Milčić and Gordana Mijović. Distribution of vaccine-related high-risk human papillomaviruses and their impact on the development of cervical dysplasia in women in Montenegro. *Acta Microbiologica et Immunologica Hungarica* 2021; 68(4): 297-303. Cilj ovog rada je analiza zastupljenosti i etiopatogenetskog značaja visokorizičnih humanih papiloma virusa (HPV) u ženskoj populaciji Crne Gore. Ispitivanje je obuhvatilo 187 osoba ženskog pola kod kojih je iz nalaza cervikalnog brisa analizirano prisustvo 12 genotipova visokorizičnih humanih papiloma virusa i utvrđen njihov značaj u nastanku cervikalne displazije. Najzastupljeniji je bio HPV16 genotip, koji je sa HPV33 genotipom povezan sa nastankom prekanceroznih lezija kod žena. Rezultati ovog istraživanja ukazuju na važnost primjene HPV imunizacije u prevenciji HPV infekcije i cervikalnih prekanceroza shodno činjenici da profilaktička primjena 9-valentne vakcine može prevenirati 90% visokorizičnih HPV infekcija i 60% cervikalnih displazija u populaciji Crne Gore.

2. Marija Antunović, Milena Lopčić, Ljiljana Vučković, Janja Raonić and Snežana Mugoša. Prevalence and clinical implications of the HPV16 infection in oral cancer in Montenegro – Evidence to support the immunization program. *Acta Microbiologica et Immunologica Hungarica* 2022; 69(3): 241-246. Cilj ovog rada jeste utvrđivanje značaja humanog papiloma virusa tip 16 (HPV16) u etiopatogenezi i prognozi oralnog karcinoma. Rezultati ovog istraživanja su dokazali prisustvo HPV16 infekcije kod skoro svakog četvrtog pacijenta sa oralnim karcinomom u Crnoj Gori (23.3%), pri čemu prisustvo HPV16 infekcije predstavlja negativan prognostički parametar kod žena u odnosu na muškarce, na osnovu dužine trajanja perioda bez bolesti (DFI). U svjetlu činjenice da je

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	13	10	23	16.70	26.05	42.75
2. PEDAGOSKI RAD		8	8	5.00	15.00	20.00
UKUPNO:				21.70	41.05	62.75

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu uvida u dostavljenu konkursnu dokumentaciju, analize radova i neposrednog praćenja dosadašnjeg naučnoistraživačkog i pedagoškog rada kandidatkinje, uvjeren sam da Doc. dr Marija Antunović posjeduje bogato naučno i pedagoško iskustvo. Iz tog razloga, a u skladu sa Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja, sa zadovoljstvom preporučujem Senatu Univerziteta Crne Gore da Doc. dr Mariju Antunović izabere u zvanje vanrednog profesora Univerziteta Crne Gore za oblast oralna hirurgija (Oralna hirurgija i Stomatološka anesteziologija) studijskog programa Stomatologija Medicinskog fakulteta.

RECENZENT

Prof. dr Miodrag Radunović, redovni profesor
Medicinski fakultet Univerziteta Crne Gore

tokom 2022. godine započeta HPV vakcinacija u Crnoj Gori, sa ciljnom grupom na djevojčice od 9 godina, rezultati ovog istraživanja daju naučni dokaz opravdanosti iste, između ostalog i u cilju smanjenja morbiditeta od HPV zavisnih oboljenja usne duplje.

3. Milan Petrović, Drago B. Jelovac, Svetlana Antić, Marija Antunović, Nikola Lukić, Melvil Sabani, Joerg Mudrak, Zoran Jezdić, Ana Pucar, Aleksandar Stefanović, Cedomir Kuzmanović, Danilo Nikolić, and Vitomir Konstantinović. Medication-Related Osteonecrosis of the Jaws: Two Center Retrospective Cohort Studies. *BioMed Research International* Volume 2019, Article ID 8345309, <https://doi.org/10.1155/2019/8345309> Cilj ovog rada jeste identifikacija generišućih faktora osteonekroze vilica, kao i ispitivanje ishoda liječenja kod 32 pacijenta sa osteonekrozom nakon konzervativne i/ili hirurške terapije iste. Generišući faktori osteonekroze su bili ekstrakcija zuba i trauma kod čak 30 pacijenata, dok se samo kod 2 pacijenta osteonekroza spontano razvila. Konzervativna i/ili hirurška terapija je dovela do poboljšanja ili izlječenja stanja u 2/3 slučajeva. U radu se naglašava značaj oralno-hirurških intervencija u etiopatogenezi osteonekroze vilica i s tim u vezi daju preporuke za prevenciju ove komplikacije u svakodnevnoj stomatološkoj i oralno-hirurškoj praksi.

Važan segment naučnoistraživačkog rada Doc. dr Marije Antunović su radovi na naučnim skupovima međunarodnog značaja kao i plenarna predavanja sa međunarodnih naučnih skupova kao visoko kvalitetna prezentacija oblasti njenog naučnog interesovanja.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Tokom svog univerzitetskog pedagoškog rada, Doc. dr Marija Antunović je prošla 10-godišnju praksu saradnika u nastavi na više kliničkih predmeta studijskog programa stomatologija Medicinskog fakulteta u Podgorici: Oralna hirurgija, Stomatološka anesteziologija, Radiologija i Urgentna stanja u stomatologiji. U zvanje docent birana je 2019. godine.

Nastavni proces obavlja sa velikim zalaganjem, odgovorno i uspješno, a pedagoške aktivnosti sprovodi na savremen način, objedinjujući hirurški srodne discipline.

Kvalitet pedagoškog rada Doc. dr Marije Antunović je od strane Naučno-nastavnog vijeća Medicinskog fakulteta ocijenjen najvećom ocjenom.

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Odlukom Senata Univerziteta Crna Gore imenovan sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izvještaja za izbor u akademsko zvanje za oblast Oralna hirurgija na Medicinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Na raspisani konkurs se prijavila Doc. dr Marija Antunović.

Doc. dr Marija Antunović je diplomirala na Stomatološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Specijalizaciju iz oblasti oralne hirurgije započela je 2002. godine u Klinici za oralnu, maksilofacijalnu hirurgiju i implantologiju Vojnomedicinske akademije u Beogradu, a završila 2005. godine, sa odličnim uspehom. Doktorsku disertaciju pod nazivom „Prognostički značaj korelacije p53, survivina i humanog papiloma virusa tip 16 (HPV-16) kod oralnog karcinoma” odbranila je 12.12.2014. godine na Medicinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore od 17. maja 2019. godine izabrana je u zvanje docent Univerziteta Crne Gore za oblast stomatologija

(Oralna hirurgija i Stomatološka anesteziologija) na studijskom programu stomatologija Medicinskog fakulteta.

U skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju („Sl. list CG“ br. 44/14), Statutom Univerziteta Crne Gore i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja Saveta za visoko obrazovanje iz 2019.godine, a prema stepenu obrazovanja, Doc. dr Marija Antunović ispunjava uslove za izbor u više akademsko zvanje na Medicinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA

Pregledom bibliografskih podataka i dokumentovanih radova, očuva se da je dominantno naučnoistraživačko interesovanje Doc. dr Marija Antunović vezano za proučavanje značaja humanog papiloma virusa u etiopatogenezi i prognozi bolesti povezanih sa ovim virusom. Takođe, značajan deo naučnoistraživačkog rada kandidatkinje posvećen je medikamentoznoj osteonekrozi viličnih kostiju, kao aktuelnoj problematici u savremenoj stomatološkoj i oralno-hirurškoj praksi.

Rad pod nazivom „Distribution of vaccine-related high-risk human papillomaviruses and their impact on the development of cervical dysplasia in women in Montenegro“ iz 2021.godine, se odlikuje veoma studioznom i sveobuhvatnom analizom zastupljenosti i etiopatogenetskog značaja visokorizičnih humanih papiloma virusa (HPV) u ženskoj populaciji Crne Gore. Kod 187 žena ispitivano je cervikalno prisustvo 12 genotipova visokorizičnih humanih papiloma virusa i analiziran njihov značaj u nastanku cervikalne displazije. Najzastupljeniji je bio HPV16 genotip, koji je sa HPV33 genotipom povezan sa nastankom prekanceroznih lezija kod žena. Rezultati ovog istraživanja ukazuju na važnost primene HPV imunizacije u prevenciji HPV infekcije i cervikalnih prekanceroza shodno činjenici da profilaktička primena 9-valentne vakcine može prevenirati 90% visokorizičnih HPV infekcija i 60% cervikalnih displazija u ženskoj populaciji Crne Gore.

Proučavanje značaja humanih papiloma virusa u etiopatogenezi i prognozi bolesti povezanih sa ovim virusom nastavljeno je u radu pod nazivom „Prevalence and clinical implications of the HPV16 infection in oral cancer in Montenegro – Evidence to support the immunization program iz 2022.godine. Rezultati ovog istraživanja su ukazali na prisustvo HPV16 infekcije kod skoro svakog četvrtog pacijenta sa oralnim karcinomom u Crnoj Gori (23.3%), pri čemu prisustvo HPV16 infekcije predstavlja negativan prognostički parametar kod žena u odnosu na muškarce, procenjeno na osnovu dužine trajanja perioda bez bolesti

(DFI). Članci ovakvog sadržaja ispunjavaju najviše naučne standarde i predstavljaju značajan doprinos onkološkoj nauci. Ovaj rad potvrđuje opravdanost razvoja i implementacije nacionalnog programa HPV imunizacije u Crnoj Gori.

U radu pod nazivom „Medication-Related Osteonecrosis of the Jaws: Two Center Retrospective Cohort Studies“, koji je objavljen u časopisu BioMed Research International 2019.godine, analizirana su 32 pacijenta sa medikamentoznom osteonekrozom vilica iz dva Univerzitetska centra (Beograd i Podgorica). Osnovni cilj ovog istraživanja je utvrđivanje potencijalnih faktora za nastanak osteonekroze viličnih kostiju kao i ishoda lečenja ovih pacijenata. Kod 30 pacijenata iz ove studije, generišući faktor osteonekroze vilica je bila ekstrakcija zuba ili trauma, dok je samo kod 2 pacijenta osteonekroza nastala spontano. Odgovarajuća terapija osteonekroze - konzervativna i/ili hirurška je dovela do poboljšanja ili izlečenja stanja u 2/3 slučajeva. Sublimirajući klinička znanja i iskustva o ovoj bolesti, posebno se naglašava značaj oralno-hirurških intervencija u etiopatogenezi osteonekroze vilica i s tim u vezi analizira se mogućnost prevencije ove komplikacije u svakodnevnoj stomatološkoj i oralno-hirurškoj praksi.

Uvodna predavanja po pozivu, Doc. dr Marije Antunović na kongresima međunarodnog značaja su visoko kvalitetna prezentacija navedenih oblasti njenog naučnog interesovanja. Analiza ovih radova ukazuje na visokostručnu i naučnu vrednost rezultata istraživanja kao i jednostavnost i razumljivost problema vezanih za temu koju obrađuje.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Doc. dr Marija Antunović poseduje višegodišnje pedagoško iskustvo: kao saradnik u nastavi od studijske 2008/09 godine za izvođenje praktične nastave, a od studijske 2015/16 za izvođenje kompletne nastave (predavanja, vežbe, ispiti) za predmete: Oralna hirurgija i Stomatološka anesteziologija. U zvanje docent birana je 2019.godine.

Naučno-nastavno veće Medicinskog fakulteta je pedagoški rad Doc. dr Marije Antunović ocenio najvećom ocenom.

Doc. dr Marija Antunović kvalitetno ispunjava sve suštinske i formalne uslove za izbor u više zvanje, sa aspekta pedagoške osposobljenosti.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	13	10	23	16.70	26.05	42.75
2. PEDAGOŠKI RAD		8	8	5.00	15.00	20.00
UKUPNO:				21.70	41.05	62.75

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu prethodno izloženog, smatram da Doc. dr Marija Antunović ispunjava sve uslove predviđene Zakonom o visokom obrazovanju Crne Gore, Statutom Univerziteta Crne Gore i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja Saveta za visoko obrazovanje da bude izabrana u zvanje vanredni profesor. Zato sa zadovoljstvom predlažem Veću Medicinskog fakulteta i Senatu Univerziteta Crne Gore da Doc. dr Mariju Antunović izaberu u zvanje vanrednog profesora na Medicinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore za oblast oralna hirurgija (Oralna hirurgija i Stomatološka anesteziologija) studijskog programa stomatologija Medicinskog fakulteta.

RECENZENT

Prof. dr Branislav Bajkin, redovni profesor
Medicinski fakultet Univerziteta u Novom Sadu

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Senat Univerziteta Crna Gore me imenovao za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izveštaja za izbor u akademsko zvanje za oblast Oralna hirurgija na Medicinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Na konkurs se prijavila kandidatkinja Doc. dr Marija Antunović.

Doc. dr Marija Antunović je specijalista oralne hirurgije, diplomirala na Stomatološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu, a doktorirala na Medicinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore 2014.godine. Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore od 17. maja 2019.godine izabrana je u zvanje docent Univerziteta Crne Gore za oblast stomatologija (Oralna hirurgija i Stomatološka anesteziologija) na studijskom programu stomatologija Medicinskog fakulteta.

U skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Uslovima i kriterijumima za izbor u

akademska zvanja Saveta za visoko obrazovanje od 16. aprila 2019., shodno stepenu obrazovanja, Doc. dr Marija Antunović ispunjava uslove za izbor u više akademsko zvanje na Medicinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA

Detaljnim uvidom u klasifikacionu biografiju i priložene radove može se zaključiti da je Doc. dr Marija Antunović, od izbora u zvanje docenta, objavila 5 naučnih radova u međunarodnim naučnim časopisima, pri čemu se izdvajaju dva aspekta njene naučne delatnosti: problematika osteonekroze viličnih kostiju i proučavanje značaja humanih papiloma virusa u etiopatogenezi i prognozi bolesti povezanih sa ovom grupom virusa.

U radu pod nazivom „Medication-Related Osteonecrosis of the Jaws: Two Center Retrospective Cohort Studies”, koji je objavljen u časopisu BioMed Research International 2019. godine, u devetogodišnjem periodu su analizirana i praćena 32 pacijenta sa medikamentoznom osteonekrozom viličnih kostiju iz dva Univerzitetska centra (Beograd i Podgorica). Akcenat je bio na identifikaciji generišućih faktora osteonekroze kao i na modalitetima i ishodu lečenja ovih pacijenata. Ekstrakcija zuba ili trauma su bili generišući faktori osteonekroze kod 30 pacijenata, a samo kod 2 pacijenta se osteonekroza spontano razvila. Konzervativna i hirurška terapija osteonekroze je dovela do poboljšanja ili izlečenja stanja u 2/3 slučajeva. Sublimirajući svoja klinička znanja i iskustva o ovoj bolesti, posebno se naglašava značaj oralno-hirurških intervencija u etiopatogenezi osteonekroze vilica i s tim u vezi analizira se mogućnost prevencije ove komplikacije u svakodnevnoj stomatološkoj i oralno-hirurškoj praksi.

Rad pod nazivom „Distribution of vaccine-related high-risk human papillomaviruses and their impact on the development of cervical dysplasia in women in Montenegro”, objavljen 2021. godine, predstavlja važan naučni doprinos utvrđivanju zastupljenosti i etiopatogenetskog značaja visokorizičnih humanih papiloma virusa (HPV) u ženskoj populaciji Crne Gore. Od ispitivanih 12 visokorizičnih HPV genotipova, najzastupljeniji je bio HPV16 genotip, koji je sa HPV33 genotipom povezan sa nastankom prekanceroznih lezija kod žena. Rezultati ovog istraživanja ukazuju na opravdanost uvođenja HPV imunizacije u

prevenciji HPV infekcije i cervikalnih prekanceroza, jer profilaktička primena 9-valentne vakcine može prevenirati 90% visokorizičnih HPV infekcija i 60% cervikalnih displazija u ženskoj populaciji Crne Gore.

Nastavak istraživanja o značaju humanih papiloma virusa u etiopatogenezi i prognozi bolesti povezanih sa ovim virusom, predstavlja rad pod nazivom „Prevalence and clinical implications of the HPV16 infection in oral cancer in Montenegro – Evidence to support the immunization program iz 2022. godine. U radu je utvrđena prevalenca HPV16 infekcije kod pacijenata sa oralnim karcinomom u Crnoj Gori, pri čemu je utvrđeno da prisustvo HPV16 infekcije predstavlja negativan prognostički parametar kod žena u odnosu na muškarce, na osnovu dužine trajanja perioda bez bolesti (DFI). Rezultati ovih istraživanja su dali naučnu potvrdu opravdanosti razvoja i implementacije nacionalnog programa HPV imunizacije u Crnoj Gori. Clanci ovakvog sadržaja predstavljaju značajan doprinos onkološkoj nauci, ispunjavajući najviše naučne standarde.

Značajan deo naučnoistraživačkog rada Doc. dr Marije Antunović su radovi objavljeni na naučnim skupovima međunarodnog značaja kao i plenarna predavanja na međunarodnim naučnim skupovima kao visoko kvalitetna prezentacija navedenih oblasti njenog naučnog interesovanja.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Svoj višegodišnji pedagoški rad, Doc. dr Marija Antunović je započela osnivanjem studijskog programa stomatologija pri Medicinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore, prvo kao saradnik u nastavi - za izvođenje praktične nastave - od studijske 2008/09 godine, a od studijske 2015/16 za izvođenje kompletne nastave (predavanja, vežbe, ispiti) za predmete: Oralna hirurgija i Stomatološka anesteziologija. U zvanje docent je izabrana 2019. godine.

Kvalitet pedagoškog rada Doc. dr Marije Antunović je od strane Naučno-nastavnog veća Medicinskog fakulteta ocenjen najvećom ocenom.

Na osnovu prethodno navedenog, mišljenja sam da pedagoška aktivnost kandidatkinje preporučuje je za izbor u zvanje vanrednog profesora.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	13	10	23	16.70	26.05	42.75
2. PEDAGOŠKI RAD		8	8	5.00	15.00	20.00
UKUPNO:				21.70	41.05	62.75

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Shodno Uslovima i kriterijumima za izbor u akademsko zvanje Saveta za visoko obrazovanje iz 2019. godine, Statutu Univerziteta Crne Gore i Zakonu o visokom obrazovanju, Doc. dr Marija Antunović kvantitativno i kvalitativno svojim naučnoistraživačkim i pedagoškim radom u potpunosti dokazuje osposobljenost za izbor u više akademsko zvanje na predmetima iz oblasti oralna hirurgija (Oralna hirurgija i Stomatološka anesteziologija). Stoga, sa izuzetnim zadovoljstvom predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da Doc. dr Mariju Antunović izabere u zvanje vanrednog profesora za oblast oralna hirurgija (Oralna hirurgija i Stomatološka anesteziologija) studijskog programa stomatologija Medicinskog fakulteta Univerziteta Crne Gore.

RECENZENT

Prof. dr Božidar Brković, redovni profesor
Stomatološki fakultet Univerziteta u Beogradu

REFERAT

Za izbor u akademsko zvanje za oblast: **Stočarstvo** na Biotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Konkurs je objavljen 10. novembra 2023. godine na sajtu Univerziteta Crne Gore. Na raspisani Konkurs javila se kandidatkinja **DR DUŠICA RADONJIĆ**.

BIOGRAFIJA

Rođena sam u Podgorici 01.12.1986. godine. Osnovnu školu završila sam u Manastiru Morači (opština Kolašin), a Gimnaziju (opšti smjer) u Kolašinu. Biotehnički fakultet upisala sam 2005. godine, smjer Stočarstvo. Osnovne akademske studije završila sam 2008. godine. Specijalističke studije upisala sam 2008. godine, takođe smjer Stočarstvo. Specijalističke studije završila sam 2009. Od 2009. godine zaposlena sam na Biotehničkom fakultetu. Nakon odrađenog pripravničkog staža, angažovana sam kao saradnik u nastavi na stočarskoj grupi predmeta. Takođe, radim u laboratoriji za analizu stočne hrane i hraniva na Biotehničkom fakultetu. Magistarske studije na Biotehničkom fakultetu, smjer Stočarstvo upisala sam 2011. godine, a magistarski rad pod nazivom „Proučavanje proizvodnih i morfoloških osobina radi definisanja odgajivačkog programa smeđe rase goveda u Crnoj Gori” sam

odbranila u decembru 2013. Doktorske studije na Poljoprivrednom fakultetu u Beogradu, smjer Zootehnika, upisala sam u novembru 2014. Doktorsku disertaciju pod nazivom „Uticaj ispaše na travnjacima različitih područja Crne Gore na sadržaj masnih kiselina u kravljem mlijeku” odbranila sam u julu 2019. godine.

Do sada sam učestvovala na nekoliko specijalizacija i kurseva iz oblasti stočarstva od kojih su najznačajnija dva regionalna trening kursa koja su održana u Beču 2009. i 2010. godine u organizaciji Međunarodne Agencije za Atomsku Energiju. Učestvovala sam i u GAP obukama kroz MIDAS projekat (2010 - 2011). Uključena sam bila u SNV projekat 2012. godine. Kroz HERD projekat „Comparison of lamb meat quality of breeds in Western Balkan and Norway achieving improved palatability, sale and sustainability” imala sam priliku da obiđem mesne industrije u Norveškoj i Bosni i Hercegovini (2011 – 2014) i prođem više obuka za SEUROP

klasifikaciju u proizvodnji mesa u Crnoj Gori, Norveškoj i Bosni i Hercegovini. U saradnji sa privrednom komorom Crne Gore i LifeADA projektom posjetila sam sektor za preradu u Italiji, 2015. godine. Učestvovala sam u 2 treninga u okviru ERASMUS + programa Triesdorfu - Njemačka 2017. i 2018. Učestvovala sam u studijskoj posjeti Sloveniji - Kranj, Bohinj i Skofja Loka 2017. godine u organizaciji HERIC projekta KATUN. Bila sam član organizacionog tima za pripremu KATUN Međunarodne konferencije: “Održivi razvoj planinskih područja – iskustva, izazovi i perspektive”, 2016. Učestvovala sam u izradi više brošura i publikacija u saradnji sa Službom za selekciju stoke (Ishrana goveda, Rase goveda i Objekti za smještaj goveda).

Služim se (razumijem, čitam i govorim) engleski jezik, a razumijem i čitam ruski jezik. Imam dvoje djece.

KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE NAUČNOISTRAŽIVAČKE I STRUČNE BIBLIOGRAFIJE

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST			
Radovi u naučnim časopisima			
Q1 Rad u vodećem međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na WoS listama, rangiran u prvih 25% časopisa po Scopusovom rangiranju)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Marković, M.; Radonjić, D.; Zorc, M.; Đokić, M.; Marković, B. (2022): Genetic Diversity of Montenegrin Local Sheep Breeds Based on Microsatellite Markers. <i>Animals</i> 2022, 12, 3029. https://doi.org/10.3390/ani12213029	10	5
Q2 Rad u eminentnom međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 50% časopisa po Scopusovom rangiranju)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Radonjic, D., Djordjevic, N., Markovic, B., Markovic, M., Stesevic, D., Dajic-Stevanovic, Z. (2019): Effect of phenological phase of dry grazing pasture on fatty acid composition of cows' milk. <i>Chilean journal of agricultural research</i> 79 (2), doi:10.4067/S0718-58392019000200278	8	1,33
2.	Božidarka Marković, Peter Dovč, Milan Marković, Dušica Radonjić, Mirjana Adakalić, and Mojca Simčič (2019): Differentiation of some Pramenka sheep breeds based on morphometric characteristics. <i>Archives Animal Breeding</i> , 62, 393–402, https://doi.org/10.5194/aab-62-393-2019	8	1,33
3.	Božidarka Marković, M. Marković, Dušica Radonjić, S. Mirecki, M. Veljić (2020): Factors Affecting Milk Yield and Composition of Indigenous Balkan Goat Breed Reared in Semi Extensive Conditions. <i>Indian Journal of Animal Research</i> , Volume 54 Issue 3: p.379-383, Doi: 10.18805/ijar.B-1174 .	8	2,66
4.	Radisav Dubljević, Božidarka Marković, Dušica Radonjić, Danijela Stešević and Milan Marković (2020): Influence of Changes in Botanical Diversity and Quality of Wet Grasslands through Phenological Phases on Cow Milk Fatty Acid Composition. <i>Sustainability</i> , Vol. 12, Article: 6320; 1-13, doi:10.3390/su12166320	8	2,66
Q3 Rad u međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 75% časopisa po Scopusovom rangiranju)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Z. Antunovi, B. Markovic, J. Novoselec, M. Šperanda, M. Markovic, B. Mioc, M.Đidara, Z. Klir and D. Radonjic (2015): Blood Metabolic profile and oxidative status of endangered Mediterranean sheep breeds during pregnancy. <i>Bulgarian Journal of Agricultural Science</i> , 21 (No 3) 2015, 655-661	6	0,66
Q5 Rad u međunarodnom časopisu koji nije indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Dubljević, R., Đorđević, N., Radonjić, D., Đokić, M. (2020): Quality of silage of mixed sunchoke and lucerne forage. <i>Agriculture and Forestry</i> , 66 (2): 151-156	4	1,33
2.	Dubljević, R., Radonjić, D., Marković, M. (2020): Production traits of major types of grasslands in the Durmitor area. <i>Agriculture and Forestry</i> , 66 (2): 229-236	4	2
3.	Milan Marković, Dušica Radonjić, Milena Đokić, Aleksandra Kandić, Božidarka Marković (2021): Allelic polymorphism of k-casein gene (csn3) in three Montenegrin cattle breeds. <i>Agriculture and Forestry</i> , 67 (3): 61-70	4	2
4.	Aleksandra Martinović, Mirjana Bojanić Rašović, Božidarka Marković, Dušica Radonjić (2012): Ripening profile of semi-hard experimental cheese compared to some commercial varieties. <i>Agriculture & Forestry</i> , Vol 54. (08) (1-4): 61-73, 2012, Podgorica	4	1
5.	Radonjić D., Marković B., Drobnjak D., Marković M. (2017): Linear scoring of brown swiss cattle breed in Montenegro, <i>Agriculture and Forestry</i> , 63 (1): 249-259. DOI: 10.17707/AgricultForest.63.1.28	4	4

Radovi na naučnim konferencijama, učešća na izložbama, i slično			
K1 Predavanje po pozivu na međunarodnom skupu štampano u cjelini (neophodno pozivno pismo)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Božidarka Marković, Dušica Radonjić , Milena Đokić and Milan Marković (2017): Genetic variants of kappa-casein gene in Busha and Brown Swiss breeds of cattle. Second International conference on "Biotechnology and Agriculture" Tirana 2017, Albanian journal of agricultural science 2017; (Special edition), 335-340 https://ajas.ubt.edu.al/2nd-international-conference-biotechnology-in-agriculture/ Invited paper.	3	1,5
K2 Naučni rad na međunarodnom naučnom skupu (štampano u cjelini)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Đorđević, N., Radonjić, D. , Grubić, G., Stojanović, B., Božičković, A. (2020): Uticaj ispaše na sadržaj masnih kiselina u mleku krava. XXV Savetovanje o biotehnologiji sa međunarodnim učešćem. Čačak, 13-14. mart 2020. Zbornik radova 1: 257-264.	2	0,4
2.	Đorđević, N., Grubić, G., Stojanović, B., Božičković, A., Stojković, B., Radonjić, D. (2020): The influence of silage diets on the fatty acid content in milk fat. XI International Agricultural Symposium «AGROSYM 2020 ». Virtual conference, 8-9 October 2020, Bosnia and Herzegovina. Book of proceedings, 807-812.	2	0,33
3.	Đorđević, N., Radonjić, D. , Grubić, G., Stojanović, B., Božičković, A., Stojković, B. (2021): Uticaj masti obroka na sadržaj esencijalnih masnih kiselina u mlečnoj masti preživara. XXVI Savetovanje o biotehnologiji sa međunarodnim učešćem, 12-13. mart 2021. Zbornik radova, 26, 219-226. DOI : 10.46793/SBT26.219DJ.	2	0,33
4.	Đorđević, N., Radonjić, D. , Grubić, G., Stojanović, B., Božičković, A., Stojković, B. (2021): The influence of forage and concentrate ratio in the diet on essential fatty acid content in cows milk fat. Proceedings of the XII International Scientific Agricultural Symposium « Agrosym 2021 », October 7-10, 2021. Pp. 1136-1142.	2	0,33
5.	Đorđević, N., Stojanović, B., Božičković, A., Stojković, B., Radonjić, D. (2022): Uticaj lipolitičkih promena u silaži na sadržaj polinezasićenih masnih kiselina u mlečnoj masti preživara. XXVII Savetovanje o biotehnologiji sa međunarodnim učešćem, 25-26. mart 2022. Zbornik radova, 269-276.	2	0,4
6.	Đorđević, N., Stojanović, B., Božičković, A., Stojković, B., Radonjić, D. (2022): Influence of proteolysis and lipolysis in silage on milk production and milk fat composition in ruminants. XIII International Scientific Agriculture Symposium "AGROSYM 2022", Jahorina, October 06 - 09, 2022., book of proceedings, 1045-1050.	2	0,4
7.	Mirjana Đukić Stojčić, Božidarka Markovic, Dušica Radonjić (2016): Internal and external quality of eggs from montenegrin domestic chicken and kosovo longcrouer. International Symposium on Animal Science (ISAS), Belgrade, Serbia Volume: Proceeding, pg 546-551	2	0,66
8.	Božidarka Markovic, Markovic Milan, Slavko Mirecki, Dušica Radonjić (2014): Variation of milk yield and milk composition of pivska pramenka sheep breed through lactation. International Symposium of Animal ScienceA, Belgrade - Serbia. Volume, Proceeding (167-173)	2	0,5
9.	Zvonko Antunović, Božidarka Marković, Josip Novoselec, Milan Marković, Željka Klir, Dušica Radonjić (2014): Hematološki pokazatelji ugroženih pasmina ovaca - dubrovačke rude i zetske žuje, 49. hrvatski i 9. međunarodni simpozij agronoma Dubrovnik Hrvatska 537-541	2	0,33
10.	Markovic, B.; Markovic, M.; Radonjic, D. (2012): The morphometric characteristics of indigenous sheep population named Sora. In Proceedings of the 1st International Symposium on Animal Science, Belgrade, Serbia, 8-10 November 2012; pp. 57-64. ISBN 978-86-7834-164-9.	2	0,66
11.	Marković, B., Marković, M., Radonjic, D. , Veljic M. (2011): Sustainable sheep and goat production based on the local breeds in montenegro. 8th Global conference on the conservation of Animal Genetic resources	2	0,5
K3 Naučni rad na nacionalnom naučnom skupu (štampano u cjelini)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Milan Marković, Emil Erjavec, Božidarka Marković, Luka Juvančić, Dušica Radonjić (2018): traditional livestock production at Montenegrin katuns. Međunarodna konferencija: Održivi razvoj planinskih područja- iskustva, izazovi i perspektive – Žabljak 2017. Zbornik radova - Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Knjiga 148, (p. 49-61)	1	0,20
2.	Dušica Radonjić , Milan Marković, Božidarka Marković (2018): Proizvodne osobine smeđe rase goveda u Crnoj Gori. Međunarodna konferencija: Održivi razvoj planinskih područja- iskustva, izazovi i perspektive – Žabljak 2017. Zbornik radova, Crnogorska akademija nauka i umjetnosti – Knjiga 148 (p. 64-71)	1	1
3.	Jokanović, O., Marković, M., Radonjić, D. , Miočinović, J., Mirecki, S., (2018): Kvalitet i tehnologija kućkog sira. Zbornik radova s konferencije: Održivi razvoj planinskih područja – iskustva, izazovi i perspektive. CANU, Vol. 148, str.25-36.	1	0,20
4.	Đorđević, N., Grubić, G., Stojanović, B., Božičković, A., Radonjić, D. (2017): Uticaj ishrane na sadržaj masnih kiselina u mlečnoj masti. Zbornik naučnih radova, Institut PKB Agroekonomik, 23, 3-4: 21-30.	1	0,20

K4 Saopštenje na međunarodnom naučnom skupu (štampano u izvodu)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Radonjić D., Marković B., Marković M. (2017): Concentration of selenium in soil, pasture, and sheep blood, milk and wool. International symposium on animal science (ISAS) 2017. Book of abstracts, ISBN: 978-86-7520-402-2	0,5	0,5
2.	Veljić M, Radonjić D. (2017): Effect of lighting period and diets density of broiles on the appearance of lesions on the foot pads (isas) 2019. Book of abstracts, 3 rd to 8 th June. Herceg Novi, Montenegro. ISBN: 978-86-7520-402-2	0,5	0,25
3.	Božidarka Marković, Milan Marković, Dušica Radonjić (2019): The current status of transhumance livestock farming in Montenegro. VIII International Symposium on Agricultural Sciences "AgroReS 2019". Book of Abstracts ISBN 978-99938-93-54-7 (p. 147)	0,5	0,17
4.	Božidarka Marković, Dušica Radonjić, Miljan Veljić and Milan Marković (2020): Economic and ecological importance of goat production in Montenegro. GEA (Geo Eco-Eco Agro) International Conference. Book of Abstracts, ISBN 978-86-86625-27-4, (p. 205)	0,5	0,12
5.	Milan Markovic, Bozidarka Markovic, Dušica Radonjić (2016): In-situ program of conservation of autochthonous breed of cattle busha in Montenegro. 5th International Symposium on Agricultural Science, Banja Luka, Bosna & Hercegovina	0,5	0,17
6.	Jokanović O., Marković, B., Mirecki, S., Radojić, D., Đokić M. (2023): Proteolytic changes during the ripening of the Kuči cheese“, International symposium on Animal science.	0,5	0,10
Stručne monografije i knjige			
S3 Stručna monografija izdata kod nas		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	B. Marković, D. Radonjić – Poglavlje 5: Osnovi tehnologije ovčarske proizvodnje. Univerzitet Crne Gore u Marković, M.; Marković, B., Dubljević, R., Radonjić, D., Đokić, M., Mirecki, S., Jovović, Z., Mirecki, N. (2017): Poljoprivreda planinskih područja, ISBN 978-9940-606-09-1 (str. 69-87).	1	0,5
2.	Božidarka Marković, Dušica Radonjić – Poglavlje 3: Govedarska proizvodnja. Univerzitet Crne Gor u Marković, M.; Marković, B., Dubljević, R., Radonjić, D., Đokić, M., Mirecki, S., Jovović, Z., Mirecki, N. : Poljoprivreda planinskih područja. ISBN 978-9940-606-09-1 (str. 34-62).	1	0,5
3.	M. Marković, Emerik Valinger, G.Babović, Dušica Radonjić, Branko Šarac (2012): Objekti za smještaj goveda. Univerzitet Crne Gore, Biotehnički fakultet, ISBN 978-9940-9268-3-0.	1	0,2
4.	N. Đorđević, M. Marković, R.Bogavac, Dušica Radonjić (2012): Ishrana goveda. Univerzitet Crne Gore, Biotehnički fakultet, ISBN 978-9940-9268-1-6.	1	0,25
5.	Milan Marković, Sonja Bačović, Ranko Bogavac, Gojko Bbaović, Dušica Radonjić (2010): Rase Goveda. Univerzitet Crne Gore, Biotehnički fakultet, ISBN 978-9940-9268-0-9.	1	0,2
Uređivačka i recenzentska djelatnost			
R13 Recenziranje radova objavljenih u zbornicima radova sa skupa međunarodnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	ISAS 2023 – International Symposium on Animal Sciences, Novi Sad, Serbia	0,2	0,2
Projekti			
I8 Učešće u međunarodnom naučnom projektu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	HORIZON 2020 project: Developing SUsustainable PERmanent Grassland systems and policies (774124 — SUPER-G), 2018 – 2022 (researcher).	4	4
2.	HORIZON 2020-MSCA-RISE-2019: ‘Collective Approach of Research and Innovation for Sustainable Development in Highland’ —‘HIGHLANDS.3’ 2020-2023 (researcher).	4	4
3	HERIC project: Valorising the Montenegrin Katuns - KATUN (researcher)	4	4
4	HERD project Comparison of lamb meat quality of breeds in Western Balkan and Norway achieving improved palatability, sale and sustainability. (2011 – 2014) (researcher)	4	4
5	ERASMUS + Agroforestry practices in West Balkan for sustainable (2022- 2024) development: weaknesses and strengths	4	4

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova	Broj bodova
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	38	55,07
UKUPNO	44	55,07

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

Na sjednici Senata Univerziteta Crne Gore održanoj 23.02.2024. godine, odlukom broj 03-365/1 od 23.02.2024. godine, imenovan sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izvještaja za izbor u akademsko zvanje za oblast Stočarstvo na Biotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Univerzitet Crne Gore je 10.11.2023. godine na sajtu UCG (https://www.ucg.ac.me/skladiste/blog_4/objava_157256/fajlovi/btf%20-%20konkurs%20-%202010.11) objavio Konkurs za izbor u akademsko zvanje za predmete iz oblasti Stočarstva na Biotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Na konkurs se prijavila dr Dušica Radonjić, saradnik u nastavi na Biotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

I. OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Dr Dušica Radonjić je rođena u Podgorici 01.12.1986. godine. Osnovnu školu završila u Manastiru Morači (opština Kolašin), a Gimnaziju (opšti smjer) u Kolašinu. Biotehnički fakultet upisala 2005. godine, smjer Stočarstvo. Osnovne akademske studije završila je 2008. godine, a Specijalističke studije smjer Stočarstvo 2009. godine.

Od 2009. godine angažovana je na Biotehničkom fakultetu, prvo kao pripravnica na stručnom osposobljavanju, a zatim kao saradnica u nastavi na grupi predmeta iz oblasti stočarstva. Magistarske studije na Biotehničkom fakultetu, smjer Stočarstvo upisala je 2011. godine, a magistarski rad pod nazivom „Proizvodne i eksterijerne osobine smeđe rase goveda u Crnoj Gori” odbranila u decembru 2013. Doktorske studije na Poljoprivrednom fakultetu u Beogradu, smjer Zootehnika, upisala je u novembru 2014, a doktorsku disertaciju pod nazivom „Uticaj ispaše na travnjacima različitih područja Crne Gore na sadržaj masnih kiselina u kravljem mlijeku” odbranila u julu 2019. godine.

Na osnovu biografije i dostavljene prateće dokumentacije, potvrđujem da dr Dušica Radonjić ima odgovarajući stepen obrazovanja i ispunjava sve pravne uslove za izbor u akademsko zvanje, predviđene Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore, Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja i Pravilima postupka izbora u akademska i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore.

ANALIZA NAUČNO-ISTRAŽIVAČKOG RADA

Priložena bibliografija kandidatkinje dr Dušice Radonjić ukazuje na veoma uspješan naučnoistraživački rad koji je kandidatkinja započela 2009. godine angažovanjem na Biotehničkom fakultetu kao saradnica u nastavi. Do danas je, kao prvi autor ili koautor objavila 6 naučnih radova u časopisima kategorije Q1-Q4 (jedan u Q1, četiri u Q2 i jedan u Q3), zatim 5 radova u časopisima kategorije Q5, 11 naučnih radova štampanih u cjelini i prezentiranih na međunarodnim naučnim skupovima, kao i 4 naučna rada na nacionalnim naučnim skupovima. Osim navedenih aktivnosti, dr Radonjić je imala predavanje po pozivu na međunarodnom nivou, objavila 6 saopštenja na međunarodnim naučnim skupovima, bila koautor 5 stručnih monografija na nacionalnom nivou i učestvovala kao istraživač na 4 međunarodna projekta.

U dosadašnjem naučnoistraživačkom radu, dr Radonjić se fokusirala na ishranu domaćih životinja, konkretno na uticaj pašnjaka, tj. njegovog hemijskog kvaliteta i florističkog sastava na prinos mlijeka, hemijski sastav mlijeka s posebnim osvrtom na sadržaj masnih kiselina u mlijeku. Takođe, značajna su i istraživanja u oblasti genetske karakterizacije crnogorskih autohtonih rasa, morfometrijska karakterizacija i diferencijacija domaćih rasa ovaca, kao i uticaj genetskih i faktora životne sredine na mlječne osobine autohtone balkanske rase koza.

Svi radovi imaju značajnu naučnoistraživačku težinu, ali ipak bih izdvojio tri rada i to: "Genetic Diversity of Montenegrin Local Sheep Breeds Based on Microsatellite Markers" (Q1.1), "Effect of phenological phase of dry grazing pasture on fatty acid composition of cows' milk" (Q2.1) i "Factors Affecting Milk Yield and Composition of Indigenous Balkan Goat Breed Reared in Semi Extensive Conditions" (Q2.3).

Prvi rad (Q1.1) je do sada, najsvieobuhvatnije istraživanje o genetičkoj karakterizaciji svih poznatih crnogorskih autohtonih rasa i

populacija korišćenjem mikrosatelitskih markera. U radu je ispitan genetički diverzitet sedam crnogorskih rasa ovaca (Jezeropivska, Sora, Zetska Žuja, Bardoka, Sjenička, Ljaba i Piperska žuja) korišćenjem 18 mikrosatelitskih setova markera. Genotipizacija je urađena za 291 uzorku iz sedam populacija korišćenjem multipleksne amplifikacije sekvenci sa lančanom reakcijom polimeraze (PCR). Parametri genetičke raznolikosti procijenjeni su korišćenjem nekoliko softverskih alata. Dobijeni rezultati su važan korak za uspostavljanje adekvatne strategije za očuvanje i održivo korišćenje populacije ovaca. Rad je pružio korisne pokazatelje za razvoj daljih dubinskih studija i kreiranje odgovarajućih programa konzervacije, jer očuvanje autohtonih rasa daje značajan doprinos očuvanju crnogorskih tradicionalnih proizvoda i doprinosi održivom razvoju ukupne proizvodnje ovaca. U drugom radu (Q2.1), istraživanja su fokusirana na sadržaj masnih kiselina, kao jedne od vrlo važnih karakteristika mlijeka koja utiče na zdravlje potrošača. Cilj ovog istraživanja bio je procijeniti uticaj rane, kasne i reproduktivne vegetativne faze pašnjaka, kao i hemijskog i botaničkog sastava biomase pašnjaka na sastav masnih kiselina kravljeg mlijeka. Istraživanje je pokazalo da su kvalitet mlijeka, sadržaj proteina i masti najveći u trećoj vegetativnoj fazi pašnjaka. Ovim se može opravdati kasno držanje krava na ispaši, što je ekonomski veoma važno za poljoprivrednike, posebno u sistemu ekstenzivnog stočarstva. S druge strane, sastav masnih kiselina mlijeka je smanjen u ovoj fazi, što nameće potrebu poboljšanja ishrane životinja u ovom periodu. Rezultati su ukazali da je održavanje pašnjaka izuzetno važno, jer su pašnjaci ključni u ishrani preživara, a veliki dio ukupno proizvedenog mlijeka dobija se direktno iz tog prirodnog resursa. U trećem navedenom radu (Q2.3), cilj je bio da se analizira uticaj genetskih i faktora životne sredine na mlječne osobine autohtone balkanske rase koze. Na prosječnu mlječnost od 150,43 kg u laktaciji koja je trajala 211,09 dana značajno su uticali stado i laktacija, dok je na prosječnu dnevnu mlječnost (0,724 kg) dodatno značajno utjecala faza laktacije. Promjenjivost sadržaja sastojaka mlijeka (masti, proteina i suve materije bez masti – SNF) bila je pod značajnim uticajem stada i faze laktacije, dok soj i laktacija nisu imali značajan uticaj na ove osobine. Koze AA genotipa alfa S1 kazeina imale su značajno veći sadržaj masti, proteina i SNF od AF i FF genotipa. Dobijeni rezultati ukazuju da crnogorska populacija balkanske koze ima visoku fenotipsku varijabilnost analiziranih mlječnih osobina i predstavljaju dobru osnovu za kreiranje uzgojnog programa za poboljšanje njegovih proizvodnih osobina. S obzirom da ova rasa do sada nije bila izložena selektivnom pritisku, postojeća velika varijabilnost proizvodnog potencijala omogućila bi relativno brz napredak i značajna dostignuća. U radu se ukazuje da nakon poboljšanja proizvodnih kapaciteta, sljedeći korak selekcije mogao bi biti usmjeren na povećanje prisutva AA genotipa alfa S1 kazeina, a za uspješno unapređenje rase potrebno je primijeniti i adekvatan sistem uzgoja, prvenstveno poboljšanjem ishrane i uslova uzgoja.

Od ostalih radova treba navesti rad "Differentiation of some Pramenka sheep breeds based on morphometric characteristics" (Q2.2), koji se bavi problematikom vezanom za morfometrijsku karakterizaciju i diferencijaciju domaćih rasa ovaca koje pripadaju grupi rasa pramenka, i njihovim poređenjem sa dvije slovenačke (Belokrajinska i Istarska pramenka) i četiri crnogorske rase ovaca (Bardoka, Sjenička, Pivska pramenka i Zetska žuja). Rezultati ovog istraživanja mogu suštinski doprinijeti karakterizaciji proučavanih rasa i pružiti osnovne informacije koje će pomoći u kreiranju programa očuvanja i uzgoja autohtonih rasa ovaca; zatim i rad "Influence of Changes in Botanical Diversity and Quality of Wet Grasslands through Phenological Phases on Cow Milk Fatty Acid Composition" (Q2.4), čiji rezultati ukazuju na značajan uticaj fenološke faze na hemijski i floristički sastav biomase travnjaka, a samim time i na hemijski sastav mlijeka, njegovu količinu i sastav masnih kiselina.

Na brojnim međunarodnim (K2.1-K2.11) i nacionalnim naučnim skupovima (K3.1 – K3.4), dr Radonjić je prezentovala rezultate istraživanja koja su kao tematiku imala uticaj kvaliteta stočne hrane, sa posebnim akcentom na pašu kao izvor hrane, na kvalitet i količinu proizvedenog mlijeka, zatim na zavisnost sadržaja masnih kiselina mlijeka od kvaliteta silaže i pašnjaka, a dio istraživanja je obuhvatio i proizvodne osobine i održivost govedarske, ovčarske i kozarske proizvodnje.

Kao dio naučnih timova, dr Radonjić je učestvovala u pisanju stručnih monografija. U monografiji "Poljoprivreda planinskih područja" bila je angažovana na pisanju dva poglavlja (S3.1 i S3.2), zatim je jedan od autora monografije "Objekti za smještaj goveda"

(S3.3), kao i monografija "Ishrana goveda" (S3.4) i "Rase goveda" (S3.5).

Osim navedenih aktivnosti, dr Radonjić je imala predavanje po pozivu na međunarodnom skupu, a koje je štampano u cjelini ("Genetic variations of kappa-casein gene in Busha and Brown Swiss breeds of cattle", K1.1), obavila je recenziju rada za ISAS 2023 – International Symposium on Animal Science (R13.1), a kao istraživač je bila angažovana na 5 međunarodnih projekata: HORIZON 2020 project: Developing Sustainable PERmanent Grassland systems and policies (774124 – SUPER-G, 2018 – 2022); HORIZON 2020-MSCA-RISE-2019: 'Collective Approach of Research and Innovation for Sustainable Development in Highland' – 'HIGHLANDS.3' 2020-2023; HERIC project: Valorising the Montenegrin Katuns - KATUN (2015 - 2017); HERD project Comparison of lamb meat quality of breeds in Western Balkan and Norway achieving improved palatability, sale and sustainability. (2011 – 2014) i ERASMUS + Agroforestry practices in West Balkan for sustainable (2022- 2024) development: weaknesses and strengths.

Navedene reference i uvid u njihovu sadržinu ukazuju dr Dušica Radonjić, u pogledu kvaliteta i kvantiteta bibliografije ispunjava sve uslove za izbor u akademsko zvanje docenta.

II. VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova	Broj bodova
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	44	55,07
2. PEDAGOSKI RAD		
UKUPNO	44	55,07

III. MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Nakon analize ispunjenosti uslova u pogledu stepena obrazovanja, postignutih naučno-istraživačkih rezultata i pedagoškog rada, mogu konstatovati da dr Dušica Radonjić ispunjava sve uslove propisane Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja, za izbor u akademsko zvanje docenta.

Stoga, sa zadovoljstvom predlažem Vijeću Biotehničkog fakulteta, Vijeću za prirodne i tehničke nauke Univerziteta Crne Gore, Naučnom odboru i Senatu Univerziteta Crne Gore da se dr Dušica Radonjić izabere u zvanje docenta za oblast Stočarstvo na Biotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

RECENZENT

dr Slavko Mirecki, redovni profesor
Biotehnički fakultet Podgorica
Univerzitet Crne Gore

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore, a na osnovu člana 32 i 88 Statuta Univerziteta, i člana 5 Pravila postupka izbora u akademska i naučna zvanja, broj 03-365/1 od 23.02.2024. godine, imenovan sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izveštaja za izbor u akademsko zvanje za oblast Stočarstvo na Biotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Na konkurs koji je objavljen 10. novembra 2023. godine na sajtu Univerziteta Crne Gore, prijavila se samo jedna kandidatkinja, dr Dušica Radonjić, saradnik u nastavi za oblast Stočarstvo na Biotehničkom fakultetu u Podgorici. Kandidatkinja je priložila: Biografiju sa podacima o radnom mestu; Klasifikacionu biografiju (kvantitativno ocenjivanje naučnoistraživačke i stručne bibliografije i kvantitativno ocenjivanje pedagoških sposobnosti); Kopiju odluke o izboru u akademsko zvanje i Proratni i dokazni materijal za naučnoistraživačku i pedagošku aktivnost.

Na osnovu analize dostavljenog konkursnog materijala, u svojstvu recenzenta, podnosim sledeći

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Od početka svog rada na Biotehničkom fakultetu, dr Radonjić je, kao saradnik u nastavi, učestvovala i učestvuje u realizaciji studijskih programa iz oblasti stočarstva na različitim nivoima studija. Na Osnovnim studijama angažovana je na studijskim programima Stočarstvo i Animalna proizvodnja na predmetima Opšte stočarstvo, Osnove ishrane i hraniva, Ishrana preživara, Ishrana nepreživara, Govedarstvo, i Ovcarstvo i kozarstvo. Navedeni predmeti su obaveznog karaktera. Na Master studijama studijskog programa Tehnologije u animalnoj proizvodnji, angažovana je na predmetu Novi trendovi u ishrani domaćih životinja koji je obavezan predmet, kao i na predmetima Tehnologija odgajivanja preživara i Ishrana mlječnih grla, koji su izborni predmeti.

Ankete koje se redovno sprovode među studentima Biotehničkog fakulteta ukazuju da je dr Radonjić od početka angažovanja u nastavi uvijek ocijenjivana visokim ocenama.

Stoga smatram da je pedagoški rad dr Dušice Radonjić izuzetno uspješan pa mogu zaključiti da i po osnovu analize pedagoške osposobljenosti kandidatkinja ispunjava uslove za izbor u zvanje docent.

IZVEŠTAJ

I OCENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Naučni odbor Senata UCG na sednici od 23.12.2023. (br. 01/8-5920/1) je, nakon pregleda konkursne dokumentacije dr Dušice Radonjić, konstatovao da su ispunjeni uslovi za dalji nastavak procedure za izbor u akademsko zvanje.

Priložena dokumentacija koju sam dobio kao član Komisije potvrđuje da dr Dušica Radonjić ima odgovarajući stepen obrazovanja i ispunjava sve pravne uslove za izbor u akademsko zvanje, predviđene Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore, Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja i Pravilima postupka izbora u akademska i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore.

Kandidatkinja dr Dušica Radonjić bila je prva generacija upisanih studenata na Biotehničkom fakultetu u Podgorici, koji je počeo sam radom školske 2005/06 godine. Osnovne akademske studije na smeru Stočarstvo završila je 2008. godine a specijalističke studije 2009. godine. Zatim, 2011. godine upisala je magistarske studije, a magistarski rad pod naslovom „Proučavanje proizvodnih i morfoloških osobina radi definisanja odgajivačkog programa smeđe rase goveda u Crnoj Gori“ odbranila je u decembru 2013.

Dr Dušica Radonjić je upisala doktorske studije u novembru 2014. godine na Poljoprivrednom fakultetu u Beogradu, smeru Zootehnika, a za mentora je izabrala Nenada Đorđevića, redovnog profesora, koji je i gostujući profesor na Biotehničkom fakultetu u Podgorici od 2006/07. godine. Dr Radonjić je polagala ispite na doktorskim studijama sa najvećim ocenama, a vrlo često na putu Podgorica – Beograd – Podgorica, spremala naredne ispite i vežbe koje je držala na matičnom fakultetu. I pored toga, u rekordnom roku od pet godina položila je sve ispite na doktorskim studijama, uradila je eksperimentalni deo disertacije, napisala i objavila rad u naučnom časopisu i napisala je i odbranila izabranu temu. Doktorsku disertaciju "Uticao ispaše na travnjacima različitih područja Crne Gore na sadržaj masnih kiselina u kravljem mlijeku" odbranila je u julu 2019. godine pred komisijom koju su činili trojica stočara, botaničar i tehnolog.

Posle toga, konačno je napravila pauzu od dve godine i rodila dva predivna dečaka, Kostu i Zariju.

ANALIZA NAUČNO-ISTRAŽIVAČKOG RADA

Kao gostujući profesor na Biotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore, zapazio sam koleginicu Radonjić još te davne 2006. godine, kao izuzetno vrednu, odgovornu, disciplinovanu i vaspitanu devojku. Njen naučnoistraživački i profesionalni razvoj počeo sam redovno da pratim od 2014. godine, kada je upisala doktorske studije na Poljoprivrednom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Definisane teme disertacije, predlog plana ogleada, izbor lokacije, ali i čitavu finansijsku konstrukciju izuzetno složenog i zahtevnog eksperimenta, dr Dušice Radonjić je obavila u rekordnom roku, uz veliku pomoć i zahvaljujući izuzetnom iskustvu, dr Božidarke Marković i dr Milana Marković. Izabrana tema disertacije je pokrivala široku oblast poljoprivrednih nauka, i zahtevala je od kolegice Radonjić da prouči dodatnu literaturu i detaljnije se upozna sa najnovijim dostignućima u oblasti botaničke analize i klasifikacije, tehnološkim karakteristikama mleka iz ekstenzivne (praktično organske) govedarske proizvodnje, kao i specijalnim statističkim analizama. Tema disertacije koju je predložila dr Dušica Radonjić je i tada i sada veoma aktuelna u celom svetu, jer je u naučnom smislu mogla da obezbedi nove informacije o uticaju ishrane, sa težištem na ispašu (a u skladu sa značajnim potencijalom Crne Gore), na hemijski sastav mleka i sastav masnih kiselina u niemu, naročito polinezasićenih, među kojima se konjugovana linolna kiselina izdvaja zbog pozitivnog efekta na zdravstveno stanje ljudi, a naročito zbog dokazanog antikancerogenog efekta. Osim toga, izborom teme disertacije planirano je da se osim naučnog, postigne i konkretan doprinos, predlogom najbolje kombinacije različitih faktora za postizanje najpovoljnijeg odnosa zasićenih i nezasićenih masnih kiselina u mleku. U praktičnom smislu, predložena istraživanja su doprinela dodatnoj afirmaciji ishrane goveda (kao i drugih preživara) na paši, uzimajući u obzir činjenicu da je ovakav način ishrane preživara tokom vegetacije u Crnoj Gori dosta zastupljen, a u nekim krajevima i dominantan, pa čak i jedini.

Proučavajući klasifikacionu bibliografiju dr Dušice Radonjić, kao i priložene radove, zapazio sam da naučnoistraživački rad kandidatkinje obuhvata više oblasti stočarstva, ali da ipak dominira naučna oblast Ishrane domaćih životinja, sa disertacijom iz te oblasti kao „krunom“ svega. U prethodnom periodu, dr Dušica Radonjić je objavila kao prvi autor ili koautor 26 radova, od toga: 6 naučnih radova u časopisima kategorije Q1-Q4 (jedan u Q1, četiri u Q2 i jedan u Q3), 5 radova u časopisima kategorije Q5, zatim 11 naučnih radova štampanih u celini i saopštenih na međunarodnim naučnim skupovima, kao i 4 naučna rada koja su saopštena na nacionalnim naučnim skupovima. Osim navedenog, kandidatkinja je održala jedno predavanje po pozivu na međunarodnom skupu, imala je 6 saopštenja na međunarodnim naučnim skupovima, i bila je koautor u 5 stručnih monografija na nacionalnom nivou. Dr Dušica Radonjić je učestvovala kao istraživač na 4 međunarodna projekta, od kojih su dva HORIZON2020 projekti.

U dosadašnjem naučnoistraživačkom radu, dr Dušica Radonjić je najviše pažnje posvetila ishrani preživara, ispitujući uticaj hranljive vrednosti i kvaliteta voluminozne hrane na produkciju i hemijski sastav mleka. U skladu sa prirodnim uslovima i potencijalom Crne Gore, kolegica Radonjić je posvetila naročitu pažnju mogućnostima i rezultatima ispaše, pri čemu je pratila uticaj florističkog i hemijskog sastava zelene hrane na sadržaj mono- i polinezasićenih masnih kiselina u mlečnoj masti. Iz ove oblasti treba istaći sledeće radove: The effect of phenological phase of dry grazing pasture on fatty acid composition of the cows milk (Q2.1); Influence of changes in botanical diversity and quality of wet grasslands through phenological phases on cow milk fatty acid composition (Q2.4); The influence of silage diets on the fatty acid content in milk fat (K2.1); The influence of forage and concentrate ratio in the diet on essential fatty acid content in cows milk fat (K2.4) i rad Influence of proteolysis and lipolysis in silage on milk production and milk fat composition in ruminants“ (K2.6).

U radu „The effect of phenological phase of dry grazing pasture on fatty acid composition of the cows milk“ (Q2.1), kolegica je ispitala uticaj ispaše krava u uslovima Crne Gore, na tri nadmorske visine i u tri faze vegetacije, na sadržaj polinezasićenih masnih kiselina, zbog njihovog značaja za zdravlje potrošača. Rezultati eksperimenta su pokazali da je sadržaj proteina i masti u mleku najveći u trećoj fazi vegetacije, što ujedno opravdava držanje krava na ispaši što je moguće duže, ali što je ekonomski vrlo važno za farmere, naročito u sistemu ekstenzivnog stočarstva, koje se na ipativanom terenu može poistovetiti sa organskim. Istovremeno, sadržaj nezasićenih masnih kiselina je

smanjen upravo u ovoj fazi, što ukazuje na neophodnost poboljšanja ishrane životinja u ovom periodu.

Rad „Influence of changes in botanical diversity and quality of wet grasslands through phenological phases on cow milk fatty acid composition“ (Q2.4) je proučavao uticaj botaničkog sastava travnjaka u nizijskim oblastima Crne Gore na sastav masti u kravljem mleku. Rezultati istraživanja ukazuju na značajan uticaj fenološke faze na hemijski i floristički sastav biomase travnjaka, kao i na produkciju mleka, njegov hemijski sastav, kao i na količinu i sastav masnih kiselina. Najveće vrednosti proučavanih parametara bile su u drugoj i prvoj fenološkoj fazi, dok je u trećoj fazi utvrđeno značajno smanjenje kvaliteta i sastava biomase, kao i količine i sastava kravljeg mleka.

U radu „The influence of silage diets on the fatty acid content in milk fat“ (K2.1) kolegica Radonjić je ukazala da ishrana krava na pašnjacima ograničava genetički potencijal mlečnih rasa, zbog čega se obroci koncipiraju (i dopunjuju) na bazi konzervisane hrane i koncentrata. Različite vrste silaže su naročito značajne za ekonomičnu proizvodnju mleka ali različito utiču na sadržaj i odnos masnih kiselina (zavisno od vrste biljaka ili faze vegetacije). Kukuruzna silaža koja se najčešće sprema i koristi u Crnoj Gori, dovodi do povećanja sadržaja zasićenih (i nepoželjnih) masnih kiselina, u većoj meri nego neke druge vrste silaže. Međutim, i pored nedostataka kukuruzne silaže, vezano za profil masnih kiselina mlečne masti, ovo hranivo je nezamenljivo u obrocima za intenzivnu i ekonomičnu proizvodnju mleka i tov. Zato kolegica Radonjić sa koautorima predlaže da se eventualnu korekciju profila masnih kiselina mlečne masti vrši upotrebom sojine sačme, ali i pufera koji će regulisati pH vrednost u buragu.

U radu „The influence of forage and concentrate ratio in the diet on essential fatty acid content in cows milk fat“, kolegica Radonjić ukazuje na potrebu povećanja sadržaja brzo dostupne energije u obrocima krava koje pasu, da bi se povećala i proizvodnja mleka. Pri tome, u opciji su dve mogućnosti: korišćenje hraniva sa visokim učešćem skroba, ili sa povećanim učešćem masti (ulja). Međutim, visok sadržaj skroba u obroku dovodi do manje proizvodnje ispravljenih masnih kiselina (sirćetne i β -hidroksibuterne), koje se koriste za *de novo* sintezu masnih kiselina (<16:0) u vimenu, zbog čega dolazi do smanjenja sadržaja polinezasićenih masnih kiselina i konjugovane linolne kiseline. Međutim, upotrebom termički obrađenog zrna soje, kao izvora proteina i energije, dolazi do najvećeg porasta sinteze konjugovane linolne kiseline (za 60%), u poređenju sa drugim uljaricama.

U radu „Influence of proteolysis and lipolysis in silage on milk production and milk fat composition in ruminants“ (K2.6), autori ukazuju na probleme pri konzervisanju livadskih smeša ili lucerke siliranjem, jer u toku obaveznog provenjavanja dolazi do lipolize i oksidacije masnih kiselina, što negativno utiče na sadržaj polinezasićenih masnih kiselina u silaži, ali i u mlečnoj masti. Izuzetak je kukuruzna silaža, koja se sprema bez provenjavanja. Međutim, pri njenom korišćenju dolazi do biohidrogenizacije linolne kiseline u trans-10, cis-12 CLA, koji je vrlo snažan inhibitor sinteze mlečne masti. Za vreme fermentacije silirane mase i pri korišćenju nekih sojeva bakterija mlečne kiseline kao inokulanata (*Lactobacillus plantarum* AKU 1009a), dolazi do biohidrogenizacije nekih polinezasićenih masnih kiselina u samoj silaži.

Osim navedenih, iz oblasti Ishrane domaćih životinja, treba pomenuti i radove Q5.1 i Q5.2, koji se bave proizvodnim karakteristikama i kvalitetom kabastih hraniva, različitih tipova travnjaka i silaže, kao ključnim činiocima u ishrani preživara i osnovom za visoku i ekonomičnu proizvodnju mleka.

Pored ishrane domaćih životinja, kolegica Radonjić se bavila genetičkom karakterizacijom crnogorskih autohtonih rasa, morfometrijskom karakterizacijom i diferencijacijom domaćih rasa ovaca, kao i uticaj genetičkih i faktora okoline na osobine mlečnosti autohtone domaće balkanske rase koza. Iz ove oblasti treba izdvojiti: Genetic diversity of Montenegrin local sheep breeds based on microsatellite markers (Q1.1); Factors affecting milk yield and composition of indigenous Balkan goat breed reared in semi extensive conditions (Q2.3) i Differentiation of some pramenka sheep breeds based on morphometric characteristics (Q2.2).

Prvi rad (Q1.1) predstavlja od sada najsveobuhvatnije istraživanje o genetičkoj karakterizaciji crnogorskih autohtonih rasa i populacija korišćenjem mikrosatelitskih markera. Dobijeni rezultati pružaju značajan doprinos uspostavljanju adekvatne strategije za očuvanje i održivo korišćenje crnogorskih rasa ovaca. U drugom radu (Q2.3) analiziran je uticaj genetičkih i faktora okoline na osobine mlečnosti autohtone balkanske rase koza. Dobijeni rezultati ukazuju da crnogorska populacija balkanske koze ima visoku fenotipsku varijabilnost analiziranih osobina mlečnosti, što

predstavlja dobru osnovu za kreiranje odgajivačkog programa za poboljšanje proizvodnih osobina ove rase. Rad "Differentiation of some pramenka sheep breeds based on morphometric characteristics" (Q2.2) se bavio proučavanjem morfometrijske karakterizacije i diferencijacije crnogorskih rase ovaca (bardoka, sjenička, jezeropivska pramenka i zetska žuja rasa) koje pripadaju grupi pramenke, i njihovim poređenjem sa dve slovenačke (belokrajinska i istarska pramenka). Rezultati istraživanja predstavljaju značajan doprinos karakterizaciji proučavanih rasa i pružaju osnovu za kreiranje programa očuvanja i autohtonih rasa ovaca. Iz ove oblasti treba pomenuti i radove K3.1 do K3.4) u kojima se proučavaju proizvodne osobine i održivost govedarske, ovčarske i kozarske proizvodnje.

Osim u naučnom radu, kolegunica Radonjić je dala veliki doprinos pisanju nekoliko korisnih stručnih publikacija. Dr Radonjić je u stručnoj monografiji „Poljoprivreda planinskih područja“ napisala dva poglavlja (S3.1 i S3.2) i jedan je od autora stručnih publikacija „Objekti za smještaj goveda“ (S3.3), „Ishrana goveda“ (S3.4) i „Rase goveda“ (S3.5).

Naročito ističem predavanje po pozivu koje je dr Dušica Radonjić održala na međunarodnom skupu u Tirani 2017., a koje je objavljeno u celini ("Genetic variations of kappa-casein gene in Busha and Brown Swiss breeds of cattle", K1.1). Kolegunica Radonjić je u prethodnom periodu bila i recenzent na jednom međunarodnom skupu: ISAS 2023 – International Symposium on Animal Science (R13.1).

Kolegunica Radonjić je pokazala i veliko angažovanje u nekoliko projekata. Posebno se ističe njeno učešće kao aktivnog istraživača u realizaciji međunarodnih projekata: HORIZON 2020 project: Developing SUSTAINABLE PERMANENT Grassland systems and policies (SUPER-G, 2018–2022); HORIZON 2020-MSCA-RISE 2019: 'Collective Approach of Research and Innovation for Sustainable Development in Highland' - 'HIGHLANDS.3' 2020-

2023; HERIC project: Valorizing the Montenegrin Katuns through sustainable development of agriculture and tourism - KATUN (2015-2017); HERD project Comparison of lamb meat quality of breeds in Western Balkan and Norway achieving improved palatability, sale and sustainability (2011–2014) i ERASMUS + Agroforestry practices in West Balkan for sustainable (2022- 2024) development: weaknesses and strengths.

Na osnovu uvida u naučnoistraživački rad kandidatkinje i detaljne analize istog, kao i na osnovu ličnog poznavanja njene aktivnosti, zaključujem da je dr Dušica Radonjić postigla izuzetne rezultate u naučnoistraživačkom radu, kako na domaćem tako i na međunarodnom planu, i time ispunila i tu vrstu uslova za izbor u više akademsko zvanje.

PEDAGOŠKA OSPOSOBLJENOST

Svoj pedagoški rad kolegunica Radonjić je započela na Biotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore godine 2009., kao saradnik u nastavi na obavezim predmetima studijskog programa Stočarstvo, a kasnije Animalna proizvodnja: Opšte stočarstvo, Osnove ishrane i hraniva, Ishrana preživara, Ishrana nepreživara, Govedarstvo, i Ovčarstvo i kozarstvo. Kasnije, na Master studijama studijskog programa Tehnologije u animalnoj proizvodnji, kolegunica Radonjić je angažovana na predmetima: Novi trendovi u ishrani domaćih životinja (obavezni), Tehnologija odgajivanja preživara, Ishrana mliječnih grla i Tehnologija konzerviranja hrane za životinje (izborni predmeti). U studentskim anketama koje se sporovode na Biotehničkom fakultetu, dr Dušica Radonjić je od početka angažovanja u nastavi ocenjivana najvišom ocjenom. To dodatno potvrđuje njenu profesionalnost i odgovornost kao i izuzetan i krajnje korektan odnos prema studentima.

II. VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DELATNOSTI I BODOVA

DELATNOST	Broj radova	Broj bodova
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	44	55,07
2. PEDAGOŠKI RAD		
UKUPNO	44	55,07

Ukupan broj bodova kolegunice Radonjić za naučno-istraživački rad je 55,07, što je značajno veće u odnosu na minimalni kriterijum koji je propisan Uslovima i kriterijumima za izbor u akademsko zvanje iz 2019. (15 bodova). Pored toga, ukupan broj bodova za njihov zbir po referencama Q1, Q2, Q3 i Q4 je 12,98, što je takođe veće u odnosu na minimalni kriterijum koji je propisan Uslovima i kriterijumima za izbor u akademsko zvanje iz 2019. (8 bodova).

Na osnovu analize prethodne tabele evidentno je da kolegunica Radonjić ispunjava sve uslove iz člana 13. Mjerila za izbor u akademska i naučna zvanja, i to za zvanje docenta, s obzirom da ima veći broj bodova od zahtevanog minimuma za sve kriterijume.

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Dr Dušica Radonjić je u svom dosadašnjem naučnoistraživačkom, pedagoškom i stručnom radu ostvarila značajne i brojne rezultate na mnogim poljima. Naučni kvaliteti kolegunice Radonjić verifikovani su većim brojem publikacija, naročito međunarodnog karaktera, kao i izuzetno uspešnim radom na međunarodnim projektima. U oblasti pedagoškog rada kolegunica Radonjić primenjuje savremene edukativne metode, uz istovremeno kontinuirano unapređivanje nastavnih programa novim naučnim i stručnim saznanjima.

Na osnovu svih izloženih podataka u tekstu ovog izveštaja, odgovorno smatram da dr Dušica Radonjić ispunjava sve uslove predviđene Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja za izbor u akademsko zvanje docenta.

Na osnovu navedenih činjenica, sa zadovoljstvom predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da dr Dušicu Radonjić izabere u akademsko zvanje docenta za oblast Stočarstvo na Biotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

RECENZENT

dr Nenad Đorđević, redovni profesor
Poljoprivrednog fakulteta Univerziteta u Beogradu,
dopisni član Akademije inženjerskih nauka Srbije
Republika Srbija

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore broj 03-365/1, od 23. februara 2024. godine, imenovan sam u Komisiju za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izvještaja za izbor u akademsko zvanje za oblast Stočarstvo na Biotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Univerzitet Crne Gore je 10. novembra 2023. godine objavio Konkurs za izbor u akademsko zvanje za predmete iz oblasti Stočarstva na Biotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore (sajt UCG

https://www.ucg.ac.me/skladiste/blog_4/objava_157256/fajlovi/btf%20-%20konkurs%20-%202010.11). Na taj konkurs prijavila se kao jedini kandidat dr Dušica Radonjić, saradnik u nastavi na Biotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Dr Dušica Radonjić je u svojoj prijavi na Konkurs podnijela svu potrebnu dokumentaciju, na osnovu koje podnosim ovaj izvještaj.

I. OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Kandidatkinja dr Dušica Radonjić završila je Osnovne akademske studije 2008. godine, potom i Specijalističke studije 2009. godine, na smjeru Stočarstvo na Biotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Na istom smjeru Biotehničkog fakulteta upisala je magistarske studije 2011. godine, a magistarski rad "Proizvodne i eksterijerne osobine smeđe rase goveda u Crnoj Gori" odbranila je u decembru 2013. Doktorske studije upisala je u novembru 2014. godine na Poljoprivrednom fakultetu u Beogradu, smjer Zootehnika, a doktorsku disertaciju "Uticaj ispaše na travnjacima različitih područja Crne Gore na sadržaj masnih kiselina u kravljem mlijeku" odbranila je u julu 2019. godine.

Naučni odbor Senata Univerziteta Crne Gore je u Konačnom mišljenju br. 01/8-5920/1 od 23. decembra 2023, nakon pregleda konkursne dokumentacije kandidatkinje dr Dušice Radonjić, konstatovao da su ispunjeni uslovi za dalji nastavak procedure za izbor u akademsko zvanje.

Priložena dokumentacija koju sam dobio kao član Komisije potvrđuje da dr Dušica Radonjić ima odgovarajući stepen obrazovanja i time ispunjava uslove za izbor u akademsko zvanje, koji su predviđeni Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore, Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja i Pravilima postupka izbora u akademska i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA

Naučnoistraživački i profesionalni razvoj dr Dušice Radonjić pratio sam tokom svih nivoa njenog obrazovanja na Biotehničkom fakultetu, a posebno kroz mentorstvo na izradi magistarske teze, učešće u komisiji za izradu i odbranu doktorske disertacije, kao i u neposrednoj saradnji i zajedničkom radu na brojnim naučnoistraživačkim projektima. Ogromna želja za sticanje novih znanja, profesionalnost i puna posvećenost u ispunjavanju obaveza karakterišu kandidatkinju od početka naše saradnje.

Kandidatkinja je već tokom izrade magistarske teze "Proizvodne i eksterijerne osobine smeđe rase goveda u Crnoj Gori" pokazala visok nivo poznavanja naučne metodologije u sprovođenju terenskih istraživanja, a potom i u ispisivanju magistarske teze. Doktorska disertacija dr Dušice Radonjić "Uticaj ispaše na travnjacima različitih područja Crne Gore na sadržaj masnih kiselina u kravljem mlijeku" odnosi se na proučavanje kabastih hraniva i njihov uticaj na proizvodne rezultate mliječnih krava. Posebno se u disertaciji bavila uticajem pašnjaka, tj. njegovog florističkog sastava i hemijskog kvaliteta na prinos i kvalitet mlijeka, s osvrtnom na sadržaj masnih kiselina u mlijeku. Disertacija je rezultat opsežnih terenskih istraživanja, zatim primjene složenih i naprednih laboratorijskih tehnika i na kraju adekvatne statističke obrade dobijenih rezultata.

Na osnovu sveobuhvatnog uvida u klasifikacionu bibliografiju dr Dušice Radonjić, kao i priloženih radova, može se zaključiti da naučnoistraživački rad kandidatkinje obuhvata brojne aspekte stočarstva, u prvom redu naučnu oblast - Ishrana domaćih životinja. Do danas je, kao prvi autor ili koautor, objavila 26 radova, i to: 6 naučnih radova u časopisima kategorije Q1-Q4 (jedan u Q1, četiri u Q2 i jedan u Q3), 5 radova u časopisima kategorije Q5, zatim 11 naučnih radova štampanih u cjelini i prezentiranih na međunarodnim naučnim skupovima, kao i 4 naučna rada na nacionalnim naučnim skupovima.

Osim navedenih naučnih radova, dr Dušica Radonjić imala je predavanje po pozivu na međunarodnom skupu, objavila je 6 saopštenja na međunarodnim naučnim skupovima, bila koautor u 5 stručnih monografija na nacionalnom nivou i učestvovala kao istraživač na 4 međunarodna projekta, od kojih su dva HORIZON2020 projekti.

U dosadašnjem naučnoistraživačkom radu, dr Dušica Radonjić se u najvećoj mjeri fokusirala na naučnu oblast Ishrana domaćih životinja. Primarni je predmet njenog interesovanja ishrana preživala, i to proučavanje kabastih hraniva i njihov uticaj na proizvodne rezultate mliječnih krava. Posebno se bavila uticajem pašnjaka, tj. njegovog florističkog i hemijskog sastava na prinos i kvalitet mlijeka, s posebnim osvrtnom na sadržaj masnih kiselina u mlijeku. Pored tema iz oblasti ishrane preživala, značajna su i istraživanja u oblasti genetičke karakterizacije crnogorskih autohtonih rasa, morfometrijska karakterizacija i diferencijacija

domaćih rasa ovaca, kao i uticaj genetičkih i faktora okoline na mliječne osobine autohtone domaće balkanske rase koza.

Svi do sada objavljeni naučnoistraživački radovi značajan su doprinos poljoprivrednim naukama ne samo na nacionalnom nivou nego i šire. Nekoliko radova treba posebno istaći: "Genetic Diversity of Montenegrin Local Sheep Breeds Based on Microsatellite Markers" (Q1.1), "Effect of phenological phase of dry grazing pasture on fatty acid composition of cows' milk" (Q2.1), "Factors Affecting Milk Yield and Composition of Indigenous Balkan Goat Breed Reared in Semi Extensive Conditions" (Q2.3), te rad "Influence of Changes in Botanical Diversity and Quality of Wet Grasslands through Phenological Phases on Cow Milk Fatty Acid Composition" (Q2.4) i dr.

Prvi rad (Q1.1) predstavlja do sada najsvobuhvatnije istraživanje o genetičkoj karakterizaciji crnogorskih autohtonih rasa i populacija korišćenjem mikrosatelitskih markera. U radu je ispitan genetički diverzitet najvažnijih crnogorskih rasa ovaca: jezeropivska, sora, žuja, uključujući oba njena soja (zetsku i pipersku), bardoka, sjenička i ljaba. Genetički diverzitet ovih rasa utvrđivan je korišćenjem 18 mikrosatelitskih markera. Genotipizacija je urađena na 291 uzorku iz ovih populacija korišćenjem amplifikacije sekvenci lančanom reakcijom polimeraze (PCR). Parametri genetičke raznovrsnosti procijenjeni su korišćenjem nekoliko softverskih alata. Dobijeni rezultati su važan korak na uspostavljanju adekvatne strategije za očuvanje i održivo korišćenje crnogorskih rasa ovaca. Rad je pružio korisne pokazatelje za dalja proučavanja i detaljne studije, kao i za kreiranje adekvatnih programa konzervacije, budući da očuvanje autohtonih rasa daje značajan doprinos očuvanju tradicije u proizvodnji mliječnih proizvoda.

U drugom radu (Q2.1) istraživanja su fokusirana na utvrđivanje sadržaja masnih kiselina, kao jedne od vrlo važnih karakteristika mlijeka koja utiče na zdravlje potrošača. Cilj je bio da se procijeni uticaj rane, srednje i kasne vegetativne faze pašnjaka, kao i hemijskog i botaničkog sastava biomase pašnjaka, na sastav masnih kiselina kravljeg mlijeka. Istraživanje je pokazalo da su sadržaj proteina i masti u mlijeku imali najveće vrijednosti u trećoj vegetativnoj fazi pašnjaka. To opravdava kasno držanje krava na ispaši što je moguće duže, budući da je to ekonomski veoma važno za poljoprivrednike, posebno u ekstenzivnom stočarstvu. S druge strane, sastav masnih kiselina mlijeka je smanjen u ovoj fazi, što nameće potrebu poboljšanja ishrane životinja u ovom periodu. Rezultati su pokazali da je održavanje pašnjaka izuzetno važno, jer su oni ključni u ishrani preživala, a veliki dio proizvedenog mlijeka dobija se održivim korišćenjem tog prirodnog resursa.

U trećem radu (Q2.3) cilj je bio da se analizira uticaj genetičkih i faktora okoline (negenetičkih) na mliječne osobine autohtone balkanske rase koza. Tako je utvrđeno da su na prosječnu mliječnost u laktaciji značajno uticali stado i laktacija po redu. Variranje sadržaja sastojaka mlijeka (masti, proteina i suve materije bez masti - SNF) bila je pod značajnim uticajem stada i faze laktacije. Koze AA genotipa alfa S1 kazeina imale su značajno veći sadržaj masti, proteina i SNF od koza genotipa AF i FF. Dobijeni rezultati ukazuju da crnogorska populacija balkanske koze ima visoku fenotipsku varijabilnost analiziranih mliječnih osobina i predstavljaju dobru osnovu za kreiranje odgovajućeg programa za poboljšanje proizvodnih osobina ove rase. U radu se dolazi do zaključka o tome da bi, nakon poboljšanja proizvodnih kapaciteta, sljedeći korak selekcije mogao biti povećanje prisustva AA genotipa alfa S1 kazeina.

Četvrti od navedenih radova (Q2.4) bavio se uticajem promjena u botaničkom sastavu travnjaka u nizijskim oblastima Crne Gore na sastav masti u kravljem mlijeku. Rezultati istraživanja ukazuju na značajan uticaj fenološke faze na hemijski i floristički sastav biomase travnjaka, kao i na prinos mlijeka, njegov hemijski sastav, kao i na količinu i sastav masnih kiselina. Najveće vrijednosti proučavanih parametara bile su u drugoj i prvoj fenološkoj fazi, dok je u trećoj fazi utvrđeno značajno smanjenje kvaliteta i sastava biomase, kao i količine i sastava kravljeg mlijeka.

Rad "Differentiation of some Pramenka sheep breeds based on morphometric characteristics" (Q2.2) za predmet proučavanja imao je morfometrijsku karakterizaciju i diferencijaciju crnogorskih rasa ovaca (bardoka, sjenička, jezeropivska pramenka i zetska žuja) koje pripadaju grupi pramenke, i njihovim poređenjem sa dvije slovenačke (belokrajinska i istarska pramenka). Rezultati ovog istraživanja predstavljaju doprinos karakterizaciji proučavanih rasa i pružaju osnovu za kreiranje programa očuvanja i autohtonih rasa ovaca.

Radovi Q5.1 i Q5.2 bave se proizvodnim karakteristikama i kvalitetom kabastih hraniva, različitih tipova travnjaka i silaže, kao

ključnim činiocima u ishrani preživala i osnovom za visoku i ekonomičnu proizvodnju mlijeka.

Na međunarodnim naučnim skupovima (K2.1–K2.11), kao i na nacionalnim (K3.1–K3.4), dr Dušica Radonjić predstavila je rezultate istraživanja o uticaju kvaliteta kabaste stočne hrane, posebno paše, na količinu proizvedenog mlijeka i njegov kvalitet, zatim na zavisnost sadržaja masnih kiselina mlijeka od kvaliteta silaže i pašnjaka, a dio istraživanja odnosio se na proizvodne osobine i održivost govedarske, ovčarske i kozarske proizvodnje.

Pored naučnih istraživanja, dr Dušica Radonjić bila je aktivna i na stručnim poslovima. Učestvovala je u timovima koji su pripremili nekoliko korisnih stručnih publikacija - monografija. Tako je u stručnoj monografiji "Poljoprivreda planinskih područja" bila angažovana na pisanju dva poglavlja (S3.1 i S3.2). Takođe, jedan je od autora stručnih publikacija "Objekti za smještaj goveda" (S3.3), zatim "Ishrana goveda" (S3.4) i "Rase goveda" (S3.5).

Dr Dušica Radonjić održala je predavanje po pozivu na međunarodnom skupu, a koje je štampano u cjelini ("Genetic variations of kappa-casein gene in Busha and Brown Swiss breeds of cattle", K1.1). Uradila je recenziju rada za ISAS 2023 – International Symposium on Animal Science (R13.1).

Posebno treba istaći njeno učešće kao aktivnog istraživača u realizaciji značajnih međunarodnih projekata: HORIZON 2020 project: Developing SUSTAINABLE PERmanent Grassland systems and policies (SUPER-G, 2018–2022); HORIZON 2020-MSCA-RISE 2019: 'Collective Approach of Research and Innovation for Sustainable Development in Highland' - 'HIGHLANDS.3' 2020-2023; HERIC project: Valorizing the Montenegrin Katuns through

sustainable development of agriculture and tourism - KATUN (2015-2017); HERD project Comparison of lamb meat quality of breeds in Western Balkan and Norway achieving improved palatability, sale and sustainability (2011–2014) i ERASMUS + Agroforestry practices in West Balkan for sustainable (2022- 2024) development: weaknesses and strengths.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Od početka svog rada na Biotehničkom fakultetu (2009. godine), dr Dušica Radonjić učestvuje kao saradnik u nastavi u realizaciji studijskih programa iz oblasti stočarstva na različitim nivoima studija. Na Osnovnim studijama angažovana je na studijskim programima Stočarstvo i Animalna proizvodnja na predmetima Opšte stočarstvo, Osnove ishrane i hraniva, Ishrana preživala, Ishrana nepreživala, Govedarstvo, i Ovčarstvo i kozarstvo. Navedeni predmeti su obaveznog karaktera. Na Master studijama studijskog programa Tehnologije u animalnoj proizvodnji, angažovana je na predmetu Novi trendovi u ishrani domaćih životinja koji je obavezan predmet, kao i na predmetima Tehnologija odgajivanja preživala i Ishrana mliječnih grla, koji su izborni predmeti.

Ankete koje se redovno sprovode među studentima Biotehničkog fakulteta ukazuju da je dr Dušica Radonjić od početka angažovanja u nastavi uvijek ocijenjivana najvišom ocjenom. To dodatno potvrđuje njenu profesionalnost u ispunjavanju obaveza, odgovoran i više nego korektan odnos prema studentima.

II. VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova	Broj bodova
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	44	55,07
UKUPNO	44	55,07

Ukupan broj bodova kandidatkinje za naučnoistraživački rad (55,07) značajno je veći od minimuma (15 bodova), kao i broj bodova (12,98) po referencama Q1, Q2, Q3 i Q4 od minimuma (8 bodova), koji su propisani Uslovima i kriterijumima za izbor u akademsko zvanje docenta.

III. MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Prethodno navedeno jasno pokazuje da je dr Dušica Radonjić u svom dosadašnjem naučnoistraživačkom, pedagoškom i stručnom radu ostvarila brojne i značajne rezultate. Uvid u sadržinu bibliografije potvrđuje da kandidatkinja ispunjava sve uslove za izbor u akademsko zvanje docenta, ne samo u pogledu kvantiteta nego i kvaliteta priloženih referenci.

Stoga sa posebnim zadovoljstvom predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da se dr Dušica Radonjić izabere u zvanje docenta za oblast Stočarstva na Biotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

RECENZENT

Dr Milan Marković, redovni profesor
Biotehnički fakultet, Univerzitet Crne Gore

SADRŽAJ:**1. REFERATI ZA IZBOR U ZVANJA****Arhitektonski fakultet**

Referat za izbor u akademsko zvanje za oblast:
Urbanističko planiranje i projektovanje 1

Prvni fakultet

Referat za izbor u akademsko zvanje za oblast:
Pravno-teorijsku i Ustavno-upravnu 9

Ekonomski fakultet

Referat za izbor u akademsko zvanje za oblast:
Finansije..... 14

Referat za izbor u akademsko zvanje za oblast:
Kvantitativna ekonomija 25

Metalurško-tehnološki fakultet

Referati za izbor u akademsko zvanje za oblast:
Analitička hemija 32

Medicinski fakultet

Referat za izbor u akademsko zvanje za oblast:
Oralna hirurgija..... 41

Biotehnički fakultet

Referat za izbor u akademsko zvanje za oblast:
Stočarstvo..... 46